National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 18 1976
Newspaper Section
Service des

B103/A/4013

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KĀLEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 7 SESTDIENA, 1976. GADA 14. FEBRUĀRIS, 26. GADS SATURDAY, FEBRUARY 14, 1976

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Sveicam brāļu tautu lietuviešus 58. neatkarības svētkos!

Gala vārdu teiks tauta

ALEKSANDRA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pagaidām vēl nekas neliecina, ka saspīlējuma un draudu mākoņi pie starptautiskās politikas apvāršņiem varētu drīz izklīst. Gluži otrādi — starptautiskā pokera spēlē viens no spēlētājiem azarda skurbumā var pārmainīt dekorācijas un arī galveno lomu tēlotājus intrigu pilnajā starptautisko attiecību drāmā.

Brežņevs Kremlī droši vien jau vismaz desmit reizes ir pārlabojis manuskriptu, ko šī mēneša pēdējā nedēļā liks galdā Padomju savienības komūnistu partijas 25. kongresā. Var gadīties, ka Brežņevam gan tieši pēdējā nedēļā būs jāapmaina runas teksts sarkanās imperijas šķietamo uzvaru un panākumu uzskaitē. Attieksmes ar Pekingu, Dienvidslavijas likteņis pēc Tito nāves un Rietumeiropas komūnistu dīvainie gājieni ir nekronētajam sarkanās imperijas caram Leonīdam Iljičam Brežņevam sagādājuši ne vienu vien bezmiega nakti.

Parīzē nupat notikušajā Francijas komūnistu partijas 22. kongresā, pēc piecu dienu ilgām debatēm, dienas gaismu ieraudzījušas vairākas jaunas politiskas koncepcijas, kas pašos pamatos var pārgrozīt komūnisma iztulkojumu un pragmatisko pielaikošanos politiskajā olimpiadā, kur gala mērķis ir zelta medaļa. — triumfēt pāri citiem..

Franču komūnistu jaunās politiskās platformas dēļ savos zārkos apgriezīsies apkārt divas, ja ne trīs reizes Markss, Engels, Ļeņins, Staļins un varbūt pat Kruščovs.

Ar absolūtu balsu vairākumu no jauna franču komūnistu partijas ģenerālsekretāra amatā ievēlētais līdzšinējais līderis sagādāja 1976 gada starptautiskā cirka lielāko sensāciju. Viņš deklarēja, ka Francijas komūnistu partija nekad neakceptēs cilvēka tiesību un brīvības ignorēšanu Pad. savienībā. Šo deklarāciju varētu uzskatīt par franču komūnistu vadoņa taktisku politisku gājienu, lai iegūtu franču vidussķiras — nopulgotās buržuazijas simpatijas.

Šodien vēl neviens nevar pateikt, vai tā bija tikai slīpēta blēdība, vai patiess fakts un pagrieziens komūnisma doktrinā, ko nupat notikušajā franču komūnistu partijas kongresā tikpat kā vienbalsīgi pieņēma no visas Francijas sabraukušie 1700 partijas lokālie pilnvarotie. Šis pagrieziens nav nekas cits kā pirmo reizi atklāti deklarēta novirzīšanās no marksistiskās un ļeņiniskās pamatdogmas: proletāriāta diktatūras nepieciešamības. Citiem vārdiem tas nozīmētu komūnismu bez terrora. Mēs labi zinām, ka komūnisma vienīgais balsts ir terrors, bez tā komūnisms, kādu to pazīst šīsdienas pasaule, nevarētu eksistēt nevienu dienu.

Atteikšanās no proletāriāta diktatūras dogmas nav vienīgā franču komūnistu ķecerība.

Franču kompartijas ģenerālsekretārs Žoržs Maršē (Marchais), norādīja:

„Mūsu laikmeta politiskā un saimnieciskā demokratijā ir jārespektē tautas brīvas izvēles griba. Mēs norobežojamies no valsts, kur pēc sociālistiskas revolūcijas 58 gadiem vēl šodien apspiež cilvēka elementārās tiesības un brīvību. Mūsu ceļš uz komūnismu ir franču tautas ceļš. Mēs stiprināsim sadarbību ar pārējām mums radniecīgām politiskām partijām, lai gala rezultātā radītu valdību, kas atbilstu franču tautas patiesai gribai. Lai dzīvo franču tautas akceptēts franciskais sociālisms!" runas nobeigumā izsaucās Maršē.

Kā tas komūnistu kongresos pieņemts, delagāti, pavēlētā, vai patiesā sajūsmā, aplausu vētrā pievienojās savas partijas vadoņa deklarētām vadlīnijām.

Bet tas nav viss. Franču kompartijas vadonis nākamajā elpas vilcienā deklarēja, ka līdzšinējais komūnistu sveiciens — savilkta dūre, esot atmetams. Dūre jāaizstāc ar atplestu roku — simbolu mieram un sadarbībai!

Pārliecīgā optimismā mēs varētu pieņemt, ka franču komūnistu partijas „Mārtiņš Luters" atteiktos arī no sarkanā karoga franču trikoloram par godu. Mēs stāvam pārāk tuvu, reizē arī pārāk tālu, lai pareizi novērtētu franču komūnistu politisko gambitu.

Pagaidām vēl neatbildēts ir jautājums, vai tagadējais franču kompartijas ģenerālsekretārs ir tikai politiskas kosmetikas chirurgs, vai arī revolūcionārs komūnisma smadzeņu operācijas īstenotājs. Ja kosmetiķa vietā Maršē izrādītos par drosmīgu Marksa un Ļeņina dogmas pamatprincipu izoperētāju — tad 22. Francijas kompartijas kongress iezīmēs pagriezienu visā Rietumeiropas kompartiju mentālitātē, tas atbalsosies tālu aiz dzelzs aizkara un droši vien pat komūnisma imperialisma sirdī — Kremlī.

Un kad 24. februārī 25. kompartijas kongresā runātāju tribīnē kāps Leonīds Iljičš Brež-

(Turpinājums 20. lp.)

LIETUVIEŠU TAUTU MEITAS

Imants Freimanis — PBLA priekšsēža vietnieks

Pasaules brīvo latviešu apvienības sekretariātā 4. februārī saskaitīja balsis PBLA priekšsēža vietnieka vēlēšanās. Uzstādīts bija viens kandidāts — Imants Freimanis Stokholmā, Zviedrijā. Vēlēšanu komisija revīzijas komisijas locekļa Jāņa Bebŗa vadībā, piedaloties PBLA ģenerālsekretāram Bruno Albatam un ALA ģenerālsekretārei Anitai Tēraudai, konstatēja, ka nodotes 13 balsis no 14 PBLA valdes pilnvarotiem locekļiem. Atverot aploksnes, statēja, ka nodotas 13 balsis no mani nodotas 9 balsis, trīs atturas, viena balss nederīga. I. Freimanis tādā kārtā ievēlēts uz diviem gadiem par PBLA priekšnieka vietnieku. Sākumā bija uzstādīti divi kandidāti, arī Ādolfs Lejiņš, bet pēdējais paziņoja, ka savu kandidātūru noņem, kādēļ palika tikai viens kandidāts — I. Freimanis, ko bija uzstādījuši Gunārs Bračs, Ādolfs Lejiņš un Jānis Riekstiņš. (Rd)

Imants Freimanis

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas
deju kopas DAUGAVIŅAS
rīkotais

NOTIKS 1976. G. 27. FEB. PLKST. 7.30 VAKARĀ
SENEKAS MINKLERA AUDITORIJĀ
(Finch un Woodbine)

„BALTIEŠU VAKARS '76"

Piedalīsies Daugaviņa, Mazā Daugaviņa, Ausma, Kalev-Estienne (Igauņu) vingrotāji Kunela (Igauņu) un Atžalynas (lietuviešu) dejotāji, ar viesiem Kodaly (ungāru) un Wisla (poļu) dejas ansambļiem.

Biļetes iepriekšpārdošanai debūjamas: Toronto latviešu kreditsabiedrībā vai DV klubā un pie dejotājiem, telefoniski pie A. Rozīša kundzes 225-9735

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1976. G. 14. FEBRUĀRIS, 7. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu. Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

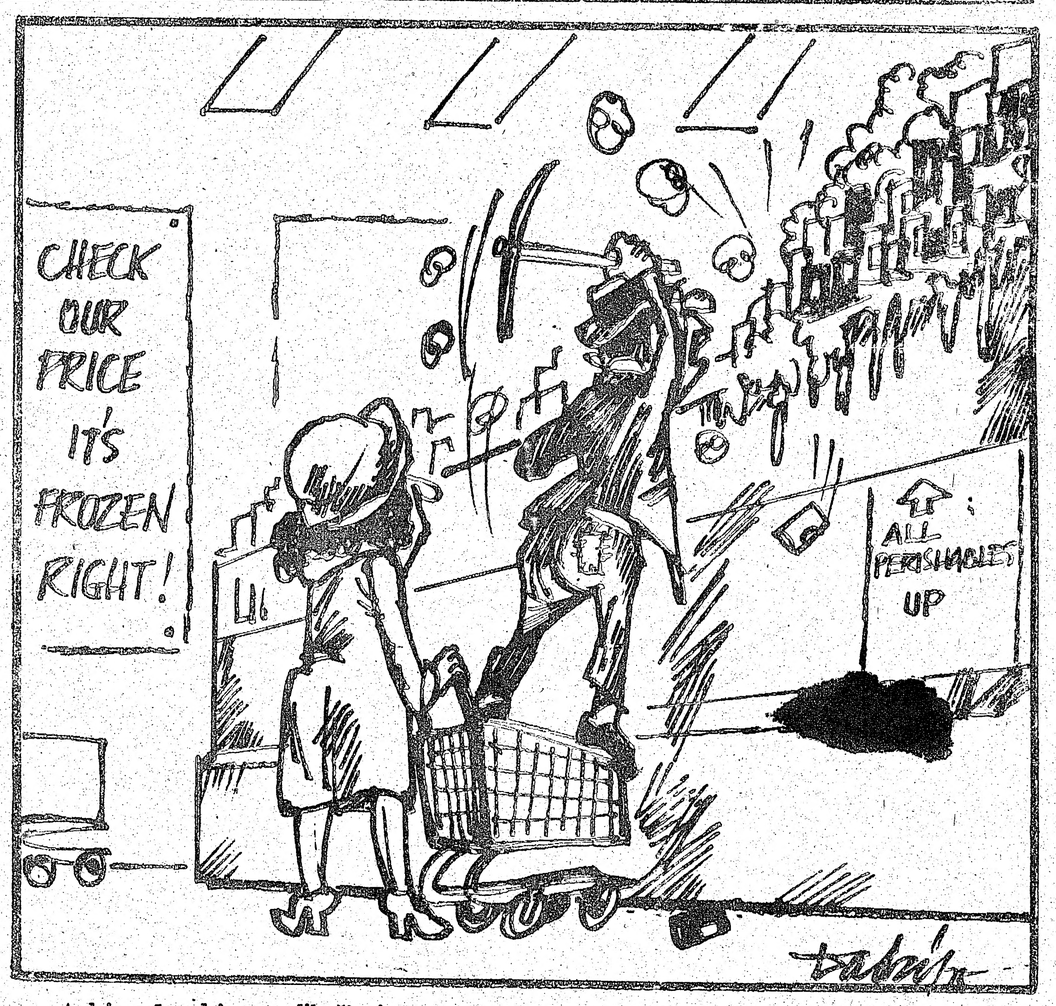

„... tad ir arī gudrie — uzlikuši visu uz augstā plaukta un iesaldējuši!"

Dadža zīmējums

Aleksandrs Vilks

Vitauta vīri

LIETUVAS SVĒTKOS

Mazo tautu vēsture bieži liecina, ka tās savu brīvību izcīnot un patstāvību nodrošinot, uzvaru guvušas ar morālā spēka pārsvaru. Tām nav bijis iespējas operēt ar lieliem militāriem spēkiem, lielisku apbruņojumu vai ar kādu citu fiziskā pārsvara noteicēju. Mazo tautu lielākais cīņas spēks allaž bijis pats kaŗotājs — ar iedzimtu drosmi, patriotismu, sava mērķa skaidru un nesatricināmu izpratni.

Ar šādu morālu bruņojumu arī lietuvji izgāja cīņā par savas tautas brīvību un valsts neatkarību, reālizēja savus nodomus un mērķus, pierādot civilizētai pasaulei, ka ne katru reizi noteicējs ir ieroču pārsvars.

Savas taisnības un tiesību labā lietuvji ir upurējuši daudz savu labāko dēlu dzīvības, kas vēl līdz šai dienai stiprina viņu apņēmīgo cīņu par brīvības atgūšanu Lietuvai.

Drosme, patriotisms un varonība ir spilgti iezīmējušas lietuvju ceļus uz neatkarību. Vienalga, kādas krāsas okupants uz īsāku vai garāku laiku nospiedis ceļos lietuviešu tautu, tā vienmēr ir izslējusies jaunā sparā un atsākusi cīņu par savām tiesībām. Ja arī reizēm tas palicis bez sekmēm, pateicoties ienaidnieka materiālam pārsvaram, tas tomēr nav bijis ieganstu cerību un nodomu atsšlābumam. Gluži otrādi: pretestības spars ir pieaudzis un izpaudies veidos, kuŗos lietuvji ir pierādījuši savu nerimtīgo apņēmību un drosmi — ar visiem fiziskiem spēkiem iestājoties par savas zemes un tautas brīvību.

Kad 1940. gada 15. jūnijā neatkarīgās Lietuvas zemē iebruka Maskavas noziedznieku ordas, kuŗu aizsegā strauji norisa Lietuvas neatkarības un brīvības iznīcināšana, iebrucējiem nācās rēķināties ar sīkstu, dažādos veidos paustu pretestību. Tā savu kulmināciju sasniedza gadu vēlāk, kad lietuvji ar bruņotu sacelšanos pret okupācijas varu mēģināja atjaunot neatkarīgās valsts vadības darbību. Saprotams, ka šī drošsirdīgā, visu apbrīnotā un varonīgā lietuvju tautas akcija saplaka sarkano tanku, stulbumā slīcītās sarkanarmiešu masas un čekas kalpu nežēlīgās izrīcības priekšā. Lietuvji tomēr bija civilizētajai pasaulei pierādījuši, ka viņi ir nesamierināmi cīnītāji par brīvību un tiesībām. Taču ar to vēl neizbeidzās viņu spīts, kas brīvības alkās pieaugan vēl lielāka, līdzīgi mežā ieskrējušai ugunij, kas, vēju dzīta, dodas uz priekšu, pārņemot savā varā aizvien lielākas platības.

Pēc otrreizējās Lietuvas okupācijas 1944. gadā, kad ar savu moŗa darbu, slepkavībām, jaunām apcietināšanām un terroru atkal atgriezās līdz dvēseles dziļumiem nīstā un nicinātā padomju vara, lietuvju pretestības pakāpe sniedzās zenītā. Lietuvju vīri, sievas un jaunekļi, caur paaudžu paaudzēm dzimuši, rūdījušies un dvēselē iekļēguši savā vēsturē iemūžinātā Vitauta Dižā drosmi, slavu un gatavību upuriem savas tautas labā, sacirtās milzīgā pretestības spēkā arī tad, kad Kremļa vardarbji jau bija reālizējuši lielu daļu no saviem iznīcināšanas plāniem.

Laikā no 1944. līdz 1952. gadam ar neatslābstošu sparu tomēr turpinājās dažāda apmēra bruņotas lietuvju acijas pret padomju okupācijas spēkiem. Brīvības ugunis, kaut sīkas, veselām serijām uzliesmoja un plandījās Lietuvas zemes novados, izpaužoties gan pretestībā ar ieročiem, gan arī dažādiem asiem traucējumiem padomju režīma izvēršanai. Un katra no šīm akcijām ņēma savu tiesu kā no lietuvjiem, tā atsūtītiem āziātiem. Taču Vitauta vīrus tas neatturēja no darbošanās un pašaizliedzīgas uzupurēšanās zaudētās brīvības labā.

Kādu ainu viņu zemē redzam šodien? Vai mērenāka būtu kļuvusi lietuvju varonība un cīņas spars, kad jau laika jūŗā aizskaloti vairāk nekā trīsdes-

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules.

GEOGRAFU ŽURNĀLS PAR TRIM BALTIJAS VALSTĪM

Amerikāņu ģeografu biedrības Vašingtonā izdotā žurnāla februāŗa numurā ir ievietota 36x22½ collu apmēra karte. Tās vienā pusē parādītas Pad. savienībā iekļautās 24 tautas, attiecīgā tautas tērpā, ar īsu katras tautas aprakstu, bet otrā pusē redzama Pad. savienības karte ar tautu etniskajām robežām resp. „republikām". Igaunija dzeltenā, Latvija zaļā, Lietuva violetā, Baltkrievija rozā krāsā u.t.t.

Par igauņiem teikts: Ar saviem naktsklubiem, džeza sarīkojumiem un gomu televīzijas programmu igauņi bauda vēsturiski orientētu Vakareiropas dzīvi. Atvaļinājumā esošos maskaviešus saista Baltijas jūŗas piekraste un gaumīgi iekārtotie preču veikali. Viņi šo apvidu sauc par „padomju rietumiem". Atzīmēts arī, ka igauņiem augstākais dzīves standarts visā Pad. savienībā, viņu galvaspilsēta ir Tallina un ka tie 700 gadus atradušies svešas varas virskundzībā, bet starp Pirmo un Otro pasaules kaŗu Igaunija bijusi brīva valsts.

Par latviešiem teikts, ka tie jau kopš seniem laikiem bijuši ar Vakareiropas orientāciju un ka Latvija bijusi neatkarīga valsts no 1918. — 1940. gadam, ar galvaspilsētu Rīgu, kur vasaras sarīkojumos skan latviešu tautasdziesmas. Par lietuviešiem savukārt teikts, ka tie 13. un 14. g.s. plūduši no ziemeļiem pāri Austrumeiropai līdz pat Melnajai jūŗai, kur nodibinājuši savu feodālo ķēniņvalsti. Savu neatkarību atjaunojuši 1918. gadā, bet zaudējuši 1940. g., kad nokļuvuši zem Pad. savienības varas.

Savādi, ka Baltijas valstis amerikāņu ģeografijas kartē tagad parādītas kā Pad. savienības sastāvdaļas, kaut gan visiem zināms, ka Pad. savienība tās 1940. gadā varmācīgi okupējusi. **Fridrichs Linde**
Toronto

VALODAS „ZIEDI"

Ja mēs vairs nerakstām par iesvētīšanu un iesvētāmiem, bet gan par konfirmāciju un konfirmandiem, tad tā ir parasta lieta. Nupat izdotā grāmatā Zem Barbarosas šķēpa šādi „ziedi" ir vairāki, kā „izvestēšana" (231. lp.), „definitīvi" (420. lp.), „kolportējās" (425. lp.), „konsekvences" (470. lp.) u.t.t. Šos „ziedus" varētu arī neievērot, ja grāmatas autors nebūtu mums pazīstamais publicists Žanis Unāms, bijušais Sabiedroto lietu direkcijas vadītājs Latvijas pašpārvaldē vācu laikā. **V. Augusts**
Čikagā

PASKAIDROJUMS

Klīvlandes korespondents šīlaikraksta 31. janvāŗa nr. ziņo, ka māc. Pointers esot kristiāniskas organizācijas (?) mācītājs. Māc. Pointers vēl aizvien pieder pie metodistu baznīcas, kā bijis jau 23 gadus. Tas, ja kāds mācītājs vai draudzes loceklis pievienojas veidam, kādā noris karismatiskās kustības dievkalpojumi un tur dažreiz piedalās, nenozīmē, ka viņš ir atstājis savu baznīcu. Karismatiskajā dievkalpojumā Dievu vairāk slavē un teic, dziesmas ir priecīgākas un dievlūdzēji dziedot paceļ rokas (roku pacelšana svētajos rakstos minēta vairākkārt un nozīmē tikpat kā tiekšanos pēc Dieva, Jēzus Kristus gaismas, kā arī padošanos Dieva varenajam spēkam). Šajos dievkalpojumos nav dogmu un lūgšanām ir ierādīta nozīmīga vieta. Pie karismatiskās kustības piederīgā, pasaulē pazīstamā Full Gaspell Businessmen apvienība pulcē daudzus ievērojamus tirgotājus, valstsvīrus, zinātniekus u.t.t. Šajā organizācijā uzņem tikai vīriešus par biedriem, tātad es tur nevarētu piederēt. Nezinu, kādēļ latvieši iedomājušies, ka šī kustība šķeļ pastāvošās baznīcas. Tieši otrādi, viņu sanāsmēs aicināti slavēt Dievu visu kristīgo baznīcu piederīgie, jo mēs lūdzam vienu Jēzu Kristu.
Irma Grebzde Toronto

DĀRGA ĀBECE

LA 24. janv. n-rā lasīju LN AK valdes sēdes atreferējumu, kuŗā teikts: J. Mežaks arī iepazīstināja ar nupat iznākušo jauno ābeci", bet nebija minēts, vai šī ābece būs iegūstama arī citu zemju latviešu bērniem vai tikai Kanadā, kur federālā valdība tās izdošanai piešķīrusi 4000 dol pabalstu, bet studentu vienība Austrumos 1500 dol. Ābece iespiesta 2000 eksemplāros, tās cena 5 dol.

Man nav pie rokas iespiestā ābece, bet pieņemu, ka tā nebūs biezāka par 200 lappusēm. Ja no ārpuses pabalstos saņemts 5500 dol. (nav minēts, cik dolaru piemaksājusi ābeces iespiedēja organizācija), tad, ieskaitot vēl 10.000 dol., ko ieņemtu par pašu ābeci, ja pārdotu visus 2000 eksemplārus, kopējā summa sanāktu 15.500 dol. Grūti ticēt, ka iespiešanas izdevumi būtu tik lieli.

Ja nu no iespiestās ābeces Skolu gadā ieplānota peļņa, tad tā ir nevēlama parādība — nopelnīt uz latviešu valodas lēses... **J. Dimants** sen. Jovā

ZIEDOJUMI

A. Grīnbergs (Pa, ASV) šī laikraksta 17. janv. izdevumā piemin ģenerāļu nodoto 1000 dol. čeku Latvijas brīvības fondam un jautā, kā ar citām studentu vienībām trimdā? Acīm redzot rakstītājs domājis organizācijas vispār. Varu atgādināt, ka pavisam nesen, šinī rudenī, korporācija Talavija savos 75 gadu svētkos latviskās kultūras veicināšanai noziedoja pavisam 4155 dol., no tiem 1000 dol. PBLA Latvijas brīvības fondam. Arī Fr. Academica savā jubilejā ziedoja tepat 2000 dol. — atkal Latvijas brīvības fondam 1000 dol., skautu organizācija 600 dol., vasaras vidusskolai Kursa 330 dol. Tas viss bija lasāms Latvija Amerikā slejās.

Priekš dažiem gadiem akadēmiskā vienība Austrums savā 90 gadu jubilejā arī kultūrāliem un politiskiem mērķiem piešķīra vairākus tūkstošus. Liekas, tā jau organizācijām kļuvusi par tradiciju.

Ik gadus studenšu korporāciju kopas rīko tējas vakarus, un arī no šī sarīkojuma gūtā ienākuma piešķir stipendijām latviskās izglītības papildināšanai. **Marija Kalnroze,**
Ontario, Kanadā

PAR TO NEBŪTU KO PATEIKTIES

LA 24. janvāŗa numurā Egils Kalme Nujorkā pateicās organizācijām ALJA un Stops par balli Nujorkas Komodora viesnīcā, kur liels skaits latviešu sagaidījuši gadu miju, nodziedājuši Dievs, svētī Latviju un rāvušies ar dejošanu visu nakti, vai, kā saka Egils Kalme, „virpuļoja cauru nakti". Jau agrāk dzirdēti pārmetumi par Latvijas valsts himnas dziedāšanu nepiemērotā vietā, kā tas noticis arī nupat pieminētajā gadījumā. Ballē bijis arī liels skaits „viņu paaudžu un biedrību latvieši", bet laikam tādu, kas saprastu, kur mūsu valsts himna nebūtu dziedama, ballē nav bijis. Par to nu Egilam Kalmem nebūtu ko pateikties.
V. Šnornieks Hamiltonā

DV mēnešrakstam ceturtdaļa gadsimta

Viens no visvecākajiem latviešu trimdas periodiskiem izdevumiem, Daugavas Vanagu Mēnešraksts, šinī gadā ar 168. numuru sāk savu 26. gada gājumu.

Mēnešraksts savas gaitas sāka 1951. gada februārī Augustdorfā kā biļetens Daugavas Vanagi redaktoru Viļa Hāznera un Bruņa Rubesa vadībā. To izdeva DV Rietumvācijas valde, kas pildīja arī CV funkcijas. Pirmais numurs bija rotatora technikā uz 22 lp., 550 eksemplāros. Saturā bija daži ideoloģiski raksti un ziņas par aktuāliem latviešu karavīru dzīves un organizācijas veidošanas jautājumiem, kā arī īss trimdas preses apskats. Vilis Hazners, kas no pirmās dienas darbojies par izdevuma atbildīgo redaktoru, nepārtraukti visu laiku bijis redakcijas sastāvā un kopš 1965. gada atkal uzņēmies atbildīgā redaktora pienākumus.

Iespējams, ka pirmie impulsi mēnešrakstam meklējami divos rakstu krājumos — Daugavas Vanagi, kas Kārļa Krūklīša redakcijā iznāca 1948. gada 18. novembrī un 1949. gada martā. Tajos atrodam plkv. V. Janumа ievadrakstu Mēs varam būt lepni, mūsu nacionālo dziesminieku dzejoļus, ideoloģiskus un atmiņu rakstus, stāstus un skices, bet pēdējā krājumā jau arī nodaļu — Daugavas Vanagu dzīve, kur konspektīvi apskatīta organizācijas veidošanās angļu un amerikāņu okupācijas joslā.

Neviens no DV organizācijas vadītājiem vai darbiniekiem nekad nav apstrīdējis izdevuma nozīmi. Tē nav noliedzama, vēl jo sevišķi ņemot vērā organizācijas galvenā raksturu. Izdevuma pirmajā numurā ievadrakstā lasām: „Kā kaujas laukā, tā tagadējā cīņā vienība ir mūsu spēks. Šasauksimies, Daugavas Vanagi, sasauksimies pāri jūrām un robežām! Mūsu balss lai kļūst varena, mūsu saime liela un mūsu spēks nepārvarams! Tad dziļā ticībā Debesu tēva palīdzībai iesim savu cīnītāja ceļu stipri gribā un vienībā uz mūsu zemes brīvību, uz laimīgu un latvisku Latvijas valsti!"

Arī šodien, pēc aizvadītajiem 25 gadiem, šie vārdi ir mūsu ceļa rādītāji. Lai Dievs dotu, ka tādi tie paliktu arī nākotnē.

Savu darbu cīņā par mūsu tautas tiesībām varam vērtēt, ja iedziļināmies paveiktajā un ieklausāmies „tautas balsī", saprotams, ar kritisku pieeju. Mēs esam darījuši daudz, varbūt pat ļoti daudz, bet atzīsimies, ka mēs varējām darīt vēl vairāk un dažu lietu iespējams arī labāk. Mūsu sekmes ir atkarīgas no tā, cik stipra mūsu griba un vienība. Un DVM visvarīgākais uz devums ir šo ikdienas cilvēku gribu rosināt un celt!

Gadu gājumā visās zemēs izraisījušās dažreiz jo karstas debates par mēnešraksta saturu jeb seju un tā financēšana. Ja arī tās ne vienmēr uzņemtas atsaucīgi no organizācijas vadības vai redakcijas puses, tad nenoliedzami tomēr ietekmējušas žurnāla veidošanos. Šo debašu rezultātā, kā arī ar redaktoru un technisko darbinieku palīdzību, mēs šodien saņemam izskatā patīkamu un saturā solidu mēnešrakstu.

Kopš 1954. gada biļetens ieguvis savu tagadējo nosaukumu – DVM, kaut arī lasītājus sasniedz vairs tikai reizi pa diviem mēnešiem. Vairākkārt mainījies arī redakcijas sastāvs, un 1956. gada beigās, V. Hāzneram izceļojot uz ASV, atbildīgā redaktora postenī jo sekmīgi stājās Pauls Strante. Viskrasākās pārmaiņas DVM piedzīvoja 1965. gadā, kad redakciju pārcēla uz ASV, bet iespiešanu pārņēma DV spiestuve Toronto, kur to veido vēl šodien. Mēnešraksts te ieguva citu formātu, plašāku apmēru, citu seju. Tieši šīs iekšējās sejas pilnveidošanā nevar neatzīmēt redaktora Raimunda Čaka desmit gadu ilgo darba posmu. Izdevuma ārējās sejas veidošanā piedalījušies Juris Soikāns, Ojārs Jēgens, Ervīns Grīns un Ed. Dzenis.

Debatēs par saturu izveidojies uzskats, ka tas iedalāms aptuveni trijās līdzīgās daļās: viena trešdaļa ideoloģiskiem un atmiņu rakstiem, otra — daiļliterātūrai un trešā — organizācijas dzīvei. Sava vieta ierādīta arī vanadzēm un sportam. Gadu gājumā savu laiku pārdzīvojuši daži sīkāki pasākumi, piem.: nodaļas „Pastāsīsim pasaulei, kā viņi (domāti mūsu dzimtenes okupanti, komūnisti) melo", „Padomnieks" u.c. Manuprāt, satura jautājums jāuzskata vismaz par apmierinoši izkārtotu, bet vajadzētu censties, sevišķi ideoloģiskai daļai, piesaistīt mūsu jaunās paaudzes akadēmiķus, kas pauž nacionālu un latvisku domu. Tāpat kā redaktoram, tā jo sevišķi zemju valdēm un saimēm vairāk vajadzētu rūpēties par organizācijas dzīves atspoguļošanu. Nedomāju, ka redaktoriem būtu ievietojams viss, ko pasts atnes, bet gan interesantākais, nozīmīgākais. Tas nav tik viegli mūsu apstākļos izdarāms, tam jāpieliek neatlaidīgas un ilgstošas pūles. To apliecina piemēri no dzīves.

Personiski par vissāpīgāko uzskatu DVM izplatīšanas resp. abonēšanas un līdz ar to arī lasīšanas jautājumu. Šodien mēnešrakstam ar 9089 organizācijas biedriem ir 2954 abonenti jeb 31,8% no biedru skaita. Jāievēro, ka visi abonenti nebūt nav organizācijas biedri. Kādēļ šāda attūrība pret savas organizācijas oficiozu? Dzirdēti daudz un dažādi iemesli, bet pēc nopietnākas pārbaudes neviens no tiem neiztur kritiku. Attaisnojams būtu, ja vienā ģimenē vairāki organizācijas biedri. Jau pirmajā delegātu sapulcē 1951. g. Brunis Rubess ierosināja uzlikt DVM abonēšanu biedriem par pienākumu. Šis jautājums vairākkārt cilāts arī vēlāk, tomēr pie kāda lēmuma neesam tikuši. Daža nodaļa gan savā biedru sapulcē pieņēmusi saistošu lēmumu, bet nav īstenojusi. Visielākais abonentu skaits atbilstoši biedru skaitam pašreiz ir Zviedrijā — 43%, Kanadā 38,7%, Vācijā 37,2%, Austrālijā 36,6% ASV 30,7% un Anglijā 17,8%.

Te nu gan nedrīkstam aizmirst faktu, ka zemēm ar lielu biedru skaitu šis uzdevums arī kļūst grūtāks.

Atceroties grūtības, kādas pārvarētas 25 gados, lai saņemtu mūsu mēnešrakstu, kāds tas ir šodien, un īstenojot ieceres nākotnei, apzināsimies arī, ka mums jāiet savs cīnītāja ceļš stipriem garā un vienībā! Vēlēsim mūsu mēnešrakstam rosināt mūs darbā un pavadīt turpmāk, līdz mūsu ceļš atkal pagriezīsies uz mājām!

Jānis Cīrulis

Lidija Lideka

☆

Mūs šķiŗ tikai solis,
Soļis —
No iedrīkstēties!
Pretī vilnim
Irties —

Tur otrā krastā
Saulē šūpojas
Ābols—
Aizliegtā koka
Zarā!

☆

Ik vasaras puķē
Prieku plūc —
Riekšām
Dāvā —

Lai zeme griežas
Uz citu pusi —
Un mēness nosirmo
Jauns —

Mežonīgā gravā
Bēgle
No laimes, no grēka
Skūpsta akmeni —

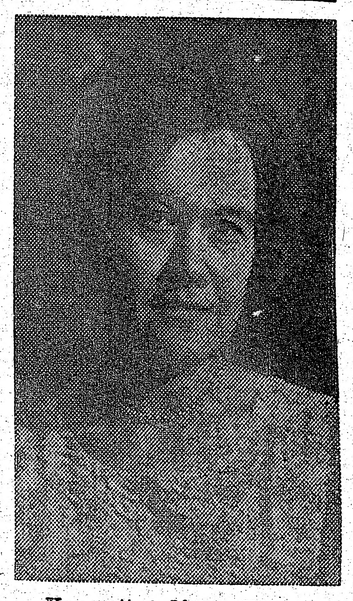

Koncertturnējā uz Eiropu

Pianiste Ilze Štrāle-Didrichsone (augšējā attēlā) no Toronto un soprāns Astra Kalniņa no Detroitas 20. martā dosies koncertturnejā uz Eiropu. Programmā Volfganga Dārziņa klaviermūzika un dziesmas. Abas mākslinieces saskaņo mēģinājumus Detroitā un Toronto. Astra Kalniņa dzied Detroitas operas sabiedrībā. Viņa dziedājusi solo arī vairākos koncertos Toronto. Ar Volfganga Dārziņa mūziku Ilze Štrāle-Didrichsone 1972. un 1974. g. koncertēja ASV rietumkrastā. Eiropas turnejā pirmais koncerts paredzēts 27. martā Londonā, Anglijā, tad Bratfordā, Rietumvācijā — Minsterē, iespējams, arī Kopenhagenā, Dānijā. Pianiste Ilze Štrāle-Didrichsone piedalīsies arī kamermūzikas koncertā 6. Latviešu dziesmu svētkos Toronto, Kanadā.

Sāksies rajonu mēģinājumi koŗiem

6. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas 5. februāŗa sēdē komponists A. Purvs ziņoja par plānotiem rajonu mēģinājumiem dziedātāju koŗiem. Tādi paredzēti Gaŗezerā, Bostonā, Milvokos, Ņujorkā un Toronto, iespējams — arī Mineapolē. Sēdē bija ieradies arī Kārlis Langenfelds, kas bija izgatavojis dekorāciju metu Maple Leaf Gardens zālei, kur notiks tautas deju lieluzvedums un kopkoŗu koncerts. Rīcības komiteja plānu pieņēma ar ieteikumu, lai tajā paredzētu dziesmu svētku saukli: Dzīvo dziesma, dzīvo tauta!

No Sv. Lorensa mākslas centra saņemts līgums par telpu īri kamermūzikas koncertam un jaundeju skatei 1. un 2. jūlijā — 475 dol. par katru sarīkojumu, pieskaitot vēl atlīdzību par skatuves strādnieku pakalpojumiem pēc arodbiedrības algu likmēm. Puse no īres naudas iemaksājama jau tagad. J. Šmits ziņoja, ka saņemts līgums arī par Rīgas raganas trīs izrādēm un četriem mēģinājumiem karalienes Elizabetes teātrī, kopsummā par 7.900 dol., pie kam iemaksājami 1000 dol., bet pārējā summa 11. jūnijā. Apmeklētāji būs apdrošināti par 200.000 dol., bet apdrošinājums pret inventāra bojājumiem ir 25.000 dol. Informācijas daļas vadītājs G. Gubiņš ziņoja, ka sagatavots jau otrais Dziesmu svētku apkārtraksts.

Komponists A. Purvs ziņoja, ka Four Seasons Sheraton viesnīcas telpas nav piemērotas svētku atklāšanas koncertam un jauno mākslinieku koncertam. Rīcības komiteja ļelpu jautājumu lūdza izkārtot J. Šmitam, A. Purvam un I. Alksnim.

LNJAK pārstāve Gunta Laura ziņoja, ka paredzētā Atmodas laikmeta sarīkojuma vietā iecerēts sarīkojums: Emigrācijas apskaidrošana — 2, ko vadīs Baiba Rubesa. Šis sarīkojums notiks 1. jūlijā pl. 4 pēcp.

Dziesmu svētku atklāšanas koncertu ievadīs vīru ansamblis Kalvis, bet pirmo daļu nobeigs vanadžu koris Zīle. Otrā daļa sāksies ar pianistu Arturu Ozoliņu un to nobeigs Dainas koris. Runas un apsveikumi būs ieštarpināti priekšnesumu laikā.

—ls—

Mākslinieku vienības Latvis

GADSKĀRTĒJĀ IZSTĀDE

notiks Sv. Jāņa draudzes izstādes telpās,
200 Balmoral Ave., Toronto

Izstādi atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs š. g. 20. februārī pl. 7.30 vakarā. Izstāde turpināsies 21. febr. no pl. 12—9 vak.; 22. febr. no pl. 1—9 vak.

Ielūgumus neizsūtīs.

Visi laipni ielūgti.

Dārziņa darbu koncerts

Ap 200 klausītāju bija ieradušies uz basbaritona Jāņa Kļaviņa koncertu 25. janvārī Karnegija mazajā zālē Ņujorkā. Koncerts notika centrālo Kultūras dienu sarīkojuma programmā. Jānis Kļaviņš dziedāja tikai Emīla Dārziņa komponētos darbus; pie klavierēm Anatols Bērzkalns.

Koncerta programma bija sadalīta četros posmos. Mākslinieks lūdza neaplaudēt pēc katras dziesmas, bet tikai pēc katra posma. No atskaņotiem 17 darbiem septiņi bija ar J. Poruka tekstu. Kļaviņa dziedājumā patīkami klausīties, ko liecināja arī daudzie klausītāju aplausi, pēdējās dziesmas atkārtojums un piedeva.

Dārziņa darbi aizkustina klausītājus. Šoreiz viņa darbu izvēle bija tāpēc, ka nesen pagāja simts gadu kopš komponista dzimšanas. No 17 Dārziņa komponētām solo dziesmām klausītāji 17 arī dzirdēja. Dārziņam vēl ir arī lielāks skaits koŗu dziesmu, bez tam Melancholiskais valsis, daži fragmenti no nepabeigtās operas Rožainās dienas. Daži viņa simfoniskie darbi gan nozuduši.

Klausītāju vidū bija redzami arī amerikāņi, kaut vairums bija latviešu koncertpublikas. Koncertu rīkoja Ņujorkas koncertapvienība.

Pagājušā gada rudenī Jānis Kļaviņš ar šo pašu programmu viesojās Toronto, bet pēc tam Mičigenā.

—be

Keramika un gleznas 54 autoru darbu izstādē Kalamazū. Foto: M. Namatēvs

Jāņa Akurātera 100 gadi

SAKARĀ AR ATCERES SARĪKOJUMU 22. FEBRUĀRĪ PL. 4 PĒCPUSDIENĀ TORONTO LATVIEŠU NAMĀ

„Akurāters, Jānis, 1976—,1937 rakstnieks, dz. 13. 1. Dignājas Jaunzemjos kā mežsarga dēls, mir. 25. 7. Rīgā, apglabāts Meža kapos. Beidzis Jēkabpils pils. skolu, 1898—1904 skol., piedalās 1905 revolūcijā, kad sacer Ar kaujas saucieniem uz lūpām un Pagraba dzīvoklī drūmā, 1907 emigrē uz Somiju un vēlāk Norvēģiju, kur saraksta atmiņu stāstu Kalpa zēna vasara. 1908 atgriežas Latvijā, 1915 iestājas strēlnieku pulkos, pēc tam Nacionālās un Tautas pad. loceklis, piedalās valsts proklamēšanā, 1919 — 20 Mākslas dep. direktors, 1930 — 1934 Rīgas radiofona dir., kā pirmais laureāts rakstniecībā saņem Tēvzemes balvu. Pavisam sarakstījis 12 dzeju, 12 stāstu un noveļu krājumus, 2 romānus un 15 lugas." (L. E. 36. lpp.)

„1976. gadā paiet, tātad, 100 gadu no J. A. dzimšanas, 39 gadi no viņa nāves. Laika posms bijis pietiekami liels, lai šodienas skatījumā varētu meklēt atbildi jautājumam: kas no A. dzīves un darba palicis nozīmīgs, vai nu no kultūrvēsturnieka vai mākslas baudītāja viedokļa?" (Dr. P. Vasariņš.)

„Viņš stipri ienīda pelēkos toņus, mazus noziegumus, ikdienas cilvēkus, bet mīlēja katru īpatnību, kurai bija krāsa, un katru cilvēku, kurā dzīvoja, vai nu daile, vai skaļa asiņu balss." (J. A. par sevi autobiografiskajā romānā Pēteris Danga.)

„Uz sola pie lauru apstādījumiem sēdēja jauns elegants kungs. Melna mīksta platmale, gaišzilas ziemeļnieku acis. Šīs acis bija tas skaistākais pie viņa. Mazliet kā nogurušas tās likās, kad sapņoja, bet, domām augot, pilnas mirdzuma bija. Seja bija gaiša, uz virslūpas gaišas mazas angļu ūsas, bārda rūpīgi skūta. Biezas, kaut arī gaišas uzacis cieņīgi un skaisti gūlās pār acīm kā pār dzelmes krastu. Mazliet uzliektais, bet tomēr pareizi veidotais deguns atgādināja vieglu dzeltenu meža vanagu un mazās rieviņas ap acīm un smīns ap lūpām, kas reižu reizēm parādījās un aši nodzisa, liecināja par satīrisku spriedumu un pašapziņu. Bet visu atkal ievadīja viņa nenotveramā skaistumā un apgarotībā noteikti veidotais zods ar bedrīti vidū un jaunības briedumā kvēlojoša sejas krāsa. Apģērbs viņam bija ar gaumi smalks, kā kuram katram no īstajiem aristokrātiem." (Pēteris Danga.)

„Kāds bija A. dzīves ceļš no bērnības mežsarga mājās līdz izsmalcinātajam, franču kultūras piesātinātajam garīgās dzīves aristokratam?" (Dr. P. Vasariņš.)

„Viņa dvēsele kā lauku varenuma, dabiskuma un pilnības māsa bija veidota no tā, kas ap māju atkārtojās gadu no gada. Rūcošie ūdeņu pilnie pavasari, karstie jūlija vēji un bezgala smalku izjūtu pilnie majestātiskie rudeņi bija viņa dvēseles atspulgs un saturs." (Teikumu montāža no J. A. stāsta Pelni.)

Bet 1907. g. J. A. apcietina par piedalīšanos revolūcijā (sk. augstāk pieminētos dzejoļus) un izsūta uz Pleskavu. No turienes viņam izdodas aizbēgt uz Somiju.

Viņš devās uz brīvo Somiju aukstā ziemā ar dažiem desmit rubļiem kabatā. Tur viņš nonāca kopā ar pulka bēgļiem, kuru liktenis bija vēl grūtāks nekā viņam. Tur bija sociāldemokrati, ticīgi burtam un ticīgi kādam mistiskam strādnieku dzimumam, kas visu pasauli atsvabinās, Tie brauca kopā ar savām draudzenēm, mazām zili nosalušām meitenēm, ar kurām sapņoja laimīgi kļūt brīvā vienībā. Tur bija anarchisti, revolūcionāri, vainīgi un gluži nevainīgi saimniekdēli, skolotāji, komiteju priekšnieki, kaujas organizāciju biedri, muļķīgi ģimnazisti un pārgudri studenti. Visi devās prom, uz brīdi, protams, jo stipri ticēja, ka revolūcija pacelsies no jauna kā augsts vilnis un aiznesīs viņu kuģi uz jauniem krastiem. Bet viņi neredzēja, ka šis kuģis jau guļ drupās uz smiltīm, viņu pašu tur griezts." (Pēteris Danga.)

Pēc īsas uzturēšanās Somijā: „Tam bija jādodas tālāk. Aukstā ziemā tas nonāca sirmajā zviedru galvaspilsētā. Tur viņš cieta badu un vajāšanas, kā negodīgs, tādēļ ka nevarēja uzrādīt naudu savā īpašumā. Un tad viņš pavadīja vasaru Norvēģijas fjordos pie zvejniekiem, mācīdamies šo dzejisko un bada pilno amatu. Bet vajadzēja atkal doties tālāk. Viņš maldījās tad pa Kristiānijas ielām un cieta badu, briesmīgu badup. Kurpnieki, skroderi, kalēji, visi dzīvoja bez bēdām, bet viņš, kā intelliģents, nebija nekur vajadzīgs." (Pēteris Danga.)

„Bet tieši šajā grūtību laikā uzrakstīta Kalpa zēna vasara — nevīstošs puķu vainags, kas pušķoja viņa vientuļo, aukstoistabu toreiz un turpina to darīt daudziem citiem trimdiniekiem citos laikos, citās zemēs. Šis kvēlās ilgās rakstītais mākslas darbs arī šīsdienas pārtikušajā trimdiniekā uzviļņo smeldzi, ko rada atmiņas par jaunību, dzīvību, dzimteni." (Dr. P. V.)

Atceres sarīkojuma programmā 22. februārī piedalīsies Dr. P. Vasariņš (referāts), Indra Ancāne, Skaidrīte Darkēvica, Juris Dzeguze (J. Akurātera darbu daiļlasījumi), Alberts Vītols (dziesmas ar J. Akurātera tekstiem) un I. Sakss (klavieres). O. L.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos DV Toronto nodaļas valdei un vanadžu dās vairāku DV nodaļu, citu organizāciju, apvienību un Toronto latviešu katoļu draudzes pārstāvji un sveica mani ar kopai par sarīkoto mana mūža 75 gadu jubileju, kurā ieraziediem, apveltījot ar grāmatām un pasniedzot aploksnes. Mīļš un sirsnīgs paldies ikvienam, kas piedalījās un pasniedza man kopēju balvu.

K. Bencons

Materiālais devums pieaudzis

Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi 31. janvārī un 1. februārī Kalamazū latviešu biedrības namā izvērtās par mazāka apmēra kultūras dienām. Kultūšas fonda Tēlotājas mākslas daļas vadītājs Arnolds Sildegs atklāja latviešu mākslinieku izlases gleznu un A. Graudiņas keramikas izstādi. Darbu klāstā bija 54 dažādu paaudžu mākslinieku darbi un keramiķes novietnē vairāk nekā pāris duču dažādu izstrādājumu. Nepilnas stundas stāstījumā A. Sildegs klātesošos iepazīstināja ar visiem 54 autoriem. Jau pirmajā vakarā ieradās pāri par 100 apmeklētāju, kas izstādi novērtēja par vienreizēji vērtīgu iekārtojumu un ieteica arī nākotnē pievērsties izlases darbu izstādēm, kas atklāj mākslas virzienus vairāku paaudžu gājumā.

Otrā dienā notika Draudzīgā aicinājuma atceres akts. Svētku runā Latviešu skolas pārzinis Dr. G. Kaugars izcēla Draudzīgā aicinājuma sniegumus Latvijā un trimdā. Viņš aicināja atbalstīt pilna laika vidusskolas veidošanu ASV. Priekšnesumu daļā dziedāja skolēnu koris jaunās diriģentes Daces Galēnas vadībā. Kultūras fonda Daiļamatniecības daļas vadītāja Anna Graudiņa nebija varējusi ierasties, tādēļ viņas referātu par tautas mākslu nolasīja skolotāja Ginta Sīka. Autore uzsvēra latvju rakstu lielo vērtību. Vecāku padomes priekšsēdis P. Šmidchens cildināja vietējās sabiedrības atbalstu Latviešu skolai.

Pirmais aploksni pasniedza Latviešu biedrības priekšnieks J. Cīrulis. Kalamazū latviešu draudzes un Fr. Rusticana vārdā P. Līzenbergs nodeva 2 aploksnes, bet Sv. Jāņa draudzes priekšnieks V. Grīnbergs un Latviešu kreditsabiedrības pārstāvis J. Venners pa vienai aploksnei. A. Minka no DV apvienības paziņoja, ka turpina maksāt gadskārtējo stipendiju. Aploksni nodeva arī Studenšu korporāciju kopas seniore A. Balcere. Čikagas baltu filologu vārdā runāja A. Kalniņš, bet kalpakiešu vārdā sveica kapt. A. Lasis un pasniedza grāmatas. Grāmatu veltes vēl pasniedza no Aka apgāda A. Rieksts, dzejniece A. Balka un rakstnieks Kaldejs Arums. V. Miķelsons nodeva Olgas un Ernesta Brožu velti. Rakstveida sveicienus un ziedojumus bija sūtījuši V. Rušēvics no Mednieku un makšķernieku kluba un P. Lielzuika no Korporāciju kopas.

Pēc sarīkojuma vecāku padomes priekšsēdis U. Šmidchens, pārskatot Draudzīgā aicinājuma naudas devumus, konstatēja, ka tie tuvojas 1000 dol., atzīstot, ka šogad materiālais ziedojums ir krietni pieaudzis.

V. Boķis

Pārrunas par Latviešu dienām

ASV Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes locekļu sēdē 31. janvārī Nujorkā priekšsēdis I. Spilners ziņoja par paredzētām sanāksmēm dziesmu svētku laikā šovasar Toronto. Pēc jaunā plāna 23. jūnijā atklātu PBLA valdes sēdi, bet vakarā būtu pieņemšana. Valdes sēdei 24. jūnijā veltītu 6 stundas. Dažādu darba komisiju sēdes paredzētas līdz pl. 11 vakarā. Darba sākums parasti paredzēts jau pl. 9 no rīta. Bija arī ierosinājumi PBLA valdes sēdi noturēt ārpus Toronto, kur visi sēdes dalībnieki varētu apmesties vienā vietā.

Sēdē arī pārrunāja paredzēto kultūras darbinieku kongresu. Tajā varēs piedalīties katrs, kas to vēlētos, samaksājot reģistrācijas naudu. Tur būtu pārrunas, diskusijas, referāti.

PBLA valdes sēdes nobeigums paredzēts 2. jūlijā, kam sekotu preses konference, masu sapulce Toronto pilsētas valdes nama laukumā un pieņemšana ar Ontario premjēra piedalīšanos.

Darba projektiem rezervēts samērā ilgs laiks, PBLA valdes sēdei vien kopā apmēram 14 stundas. Šī sēde varētu izmaksāt ap 14.000 dolaru, ieskaitot dalībnieku ceļa naudas. Pieciem dalībniekiem no Austrālijas ceļa izdevumi būtu ap 6000, bet Eiropas dalībniekiem 2100 dol. Budžetā šim nolūkam paredzēti 6000 dol., pārējais jāmēģina dabūt citādā veidā. Būtu vēlams, lai kongresā ierastos arī jaunatnes organizāciju vadītāji, kas palielinātu ceļa izdevumus par 2000 dolariem. Sēdē piedalītos 14 PBLA valdes loc, 4 kultūras darba vadītāji no Austrālija, Eiropas, ASV un Kanadas, 4 skolu vadītāji no šīm zemēm un ģenerālsekretārs, kopā 23 dalībnieki. Bez tam pieaicinātu dažādus kultūras un skolu darbiniekus un citus speciālistus. Publiskos sarīkojumos aicināti visi tautieši.

Nacionālpolitisko darbinieku kongress 29. jūnijā dos iespēju darbiniekiem izteikt savas domas un saņemt atbildes. Kongresā izteiktās domas ievēros PBLA izstrādāto projektu iedzīvināšanai. Kultūras darbu izplānos darba grupās 12 stundās, bet darba koordināciju pārrunās 28. jūnija sanāksmē. Arī par skolu darbu runās 12 stundu darba sēdēs, kam sekos skolu darbinieku kongress 30. jūnijā.

Pagājušo gadu Brīvības fonds procentos devis 8.236 dolarus, bet mazākos ziedojumos 5.574 dol., kopā 13.810 dol. No šiem ienākumiem sastādās PBLA darbības budžets.

No PBLA izdevuma — Latvija šodien — vēl krājumā visas trīs iepriekšējās burtnīcas, sagatavo nākamo izdevumu.

Nujorkas sēdē piedalījās: I. Spilners, A. Lejiņš, J. Riekstiņš, V. Klīve un D. Hāzners, kā arī ALA valdes locekļi T. Aldzers, A. Blodnieks un M. Grīns.

V. I.

NUJORKA

Centrālo Kultūras dienu tēlotājas un lietiskās mākslas izstādes DV namā Bronksā 24. un 25. janvārī apmeklēja pāri par 200 mākslas cienītāju. Pēc P. Norviļa uzrunas izstādi atklāja ALA priekšnieka vietnieks J. Riekstiņš. Par latviešu mākslas izstādēm un to vēsturi runāja prof. A. Annus. Prof. J. Siliņš runāja par strāvām un virzieniem trimdas mākslā, bet par etnisko vērtību saglabāšanu L. Linauts, papildinot stāstījumu ar slīdītēm. Referātus apmeklēja ap 50 tautiešu un tos rīkoja Kultūras dienu rīcības komiteja. Sestdien, 24. janvārī, notika J. Kļaviņa vadītā vakarēšana. —be

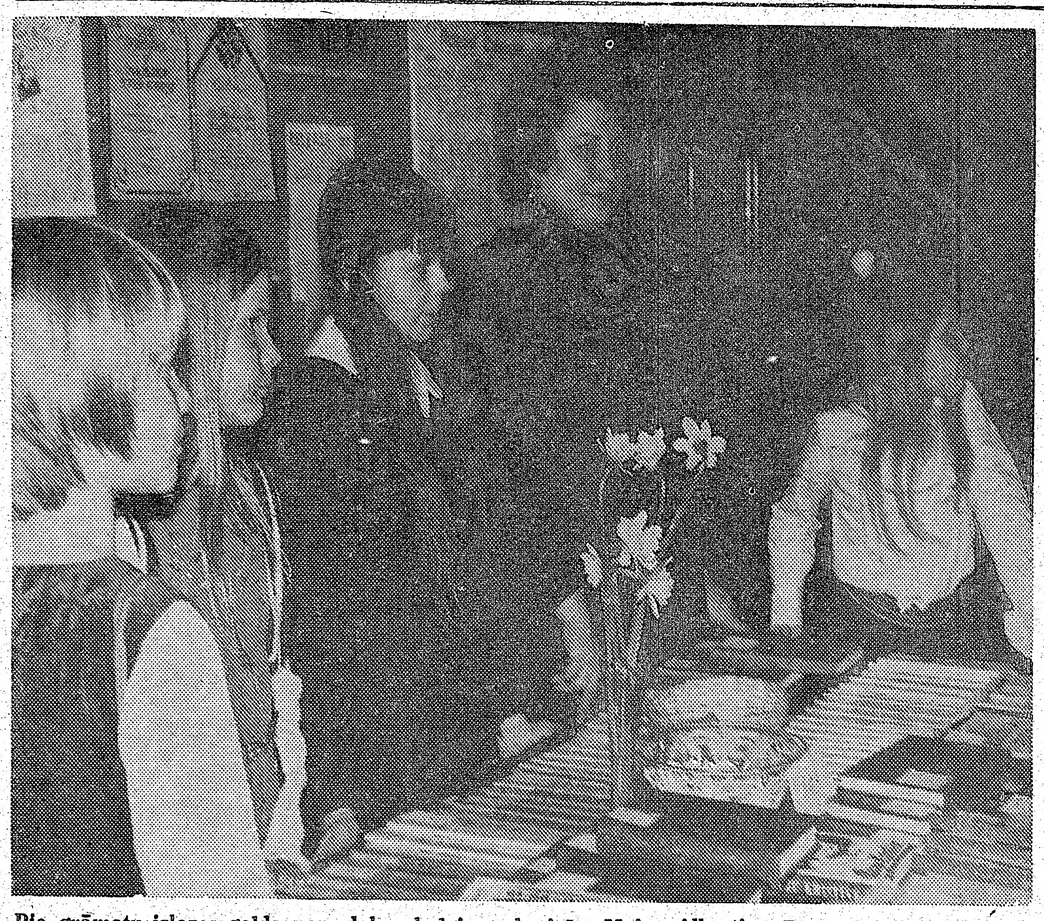

Pie grāmatu izlozes galda par labu skolai, no kreisās: Maira Albertiņa, Dauma Pūliņa, Rasma Kraule, Aija Āruma un Karīna Āruma. Foto: A. Lamberts

Kr. Barona skolas 25 gadi

Krišjāņa Barona latviešu skola Čikagā 24. aun 25. janvārī atskatījās uz 25 darbības gadiem. Svētku ievadījumā bijušie skolas absolventi Rutas Dzelmes, Māras Erkmanes un Pēteŗa Zirņa vadībā sestdienas vakarā bija izkārtojuši jautru vakaru un balli, kuŗā pulcējās ap 300 apmeklētāju. Zālē ienācējus sagaidīja viegla mūzika un dziesmas, pārsvarā okupētās Latvijas skaņu plates. Pēc pāris kopdziesmām un jautriem lasījumiem dziedāja un mūzicēja Čikagas latviešu jauniešu ansamblis Dadzis Ulža Rozes vadībā.

Svētdien, 25. janvārī, skolas telpās notika svinīgais jubilejas akts, kas bija savienots ar Draudzīgā aicinājuma gadskārtējo atceri. Aktu ar svētbrīdi ievadīja mācītājs Gustavs Straumanis, lūgšanā pieminot mūžībā aizsauktos skolas darbiniekus. Aizvadītajos 25 gados miruši skolas pārziņi Atis Grotāns, Visvaldis Šmits un Meivuda novada skolas vadītājs R. Vanags, skolotāji — K. Kalngars , Inese Kļaviņa, P. Kirsons, A. Luca, J. Plūme, F. Počs, Austra Rozenvalde, J. Rītiņs un P. Svikša.

Akta vadītājs skolas prezidija priekšsēdis V. Kraulis aicināja rakstnieku Ernestu Aistaru no Kalamazū, kas arī ir viens no skolas dibinātājiem, teikt svētku runu, kuŗā viņš vispirms pakavējās pie Draudzīgā aicinājuma nozīmes un uzsvēra skolu kā kultūras pamatu un mātes lomu latviskā audzināšanā, jo skolotājs redz skolniekus tikai reizi nedēļā.

Skolas pārzinis Dr. R. Albertiņš uzrunā pieminēja, ka skolā vēl aktīvi divi no skolas dibinātājiem — Hermanis Kreicers un Austra Legzdiņa, no otrā gada — Olga Rituma. Viņs minēja arī cītus ilggadējos skolotājus. Skolotāja Marta Cakare 1953. g. nodibināja bērnu dārzu. Skolu atbalsta draudzes, laicīgās organizācijas un labvēļi. Sekoja Cikagas latviešu biedrības priekšnieka V. Vīksniņa uzruna un absolventu nozīmju pasniegšana pamatskolas un vidusskolas absolventu klasēm, pamatskolai — bronzē, ģimnazistiem — sudrabā. Dr. R. Albertiņš pasniedza atzinības rakstus skolas čaklākiem grāmatu lasītājiem. Skolu jubilejā apsveica organizācijas un draudzes, pasniedzot ziedojumus.

Programmā piedalījās skolas koklētāji un tautas deju grupa. Ģimnazijas absolventu klases audzēknis Gundars Šīmanis nodziedāja ASV himnu. Čikagas baptistu draudzes kopas Gaismas sveicienus nodeva dzejnieks Olģerts Cakars, uzsverot, ka viņš necer, ka mēs pēc 25 gadiem pulcēsimies kopā Čikagā, lai svinētu skolai 50. gada dienu, bet ka starplaikā skola būs daļa no Latvijas skolām, un visi skolas materiāli glabāsies brīvās Latvijas izglītības ministrijā.

Andris Lamberts

DV delegātu sapulce 20. un 21. martā

DV KANADĀ VALDES SĒDE 8. FEBRUĀRĪ DV NAMĀ TORONTO

Sēde risinājās jau Kanadas DV nodaļu 26. delegātu sapulces zīmē. Šogad delegātu sapulce notiks 20. un 21. martā DV namā Toronto, kad delegāti no visām DV nodaļām Kanadā atskatīsies uz aizvadītā gadā paveikto un noteiks vadlīnijas nākošam darba gadam. Par DV Kanadā valdes sēžu starplaikā notikušajām aktīvitātēm plaši informēja valdes priekšsēdis G. Brikmanis. Viņš informējis arī DV priekšnieku J. Frišvaldu par grāmatas Laiks, Telpa, Ļaudis 2. daļas aizkavēšanos, jo pēdējā laikā bija radušās dažas neparedzētas techniskas problēmas. Priekšsēdis arī ziņoja, ka saņēmis DV centrālās valdes ideoloģijas nozares vad. V. Hāznera rakstu, kuŗā izteikta neapmierinātība par procentuāli zemo vēlētāju skaitu, kāds no Kanadas piedalījies DV priekšnieka vēlēšanās, kas arī bijis vērojams agrākos gados. (Piezīmējams, ka vēlēšanu laikā pagājušā gadā Kanadā bija sācies ilgais pasta darbinieku streiks, kas kavēja vēlēšanu zīmes iesūtīt,)

Sakarā ar 26. delegātu sapulci, priekšsēdis sagatavojis attiecīgus pārskatus par DV darbību un veicis saraksti, kas skaŗ DV Kanadā darbu un intereses. Ar rakstu apsveikts DV goda tiesas priekšsēdis Kārlis Bencons 75 mūža gadu atcerē, un DV Kanadā valdi pārstāvējis priekšsēža vietnieks J. Gailītis, pasniedzot velti. Aizkavēts personiski ierasties, G. Brikmanis lūdzis Sporta daļas vadītāju J. Treiju nodot DV Kanadā valdes un tās priekšsēža sveicienus Latviešu sporta apvienībai Kanadā, sakarā ar sporta darbinieku kongresu un 25 gadu darbības atceri 25. janvārī Toronto. Priekšsēdis aicināts piedalīties Lietuvas valsts svētku atceres aktā un koncertā 15. februārī. DV vīru koris Kanadā iesūtījis priekšsēdim DV skaņu plašu fonda projektu divos eksemplāros. Pateicību piesūtījis PBLA jaunais valdes priekšsēdis Ilgvars Spilmers, sakarā ar viņa apsveikšanu atbildīgajā amatā.

DV Kanadā valdes priekšsēža vietnieks un kultūras daļas vad. J. Gailītis ziņoja, ka interese par Leģiona filmu samērā liela. Pašreiz tā ir Vinipegā un tiks nosūtīta uz ASV. Viņš arī apsveicis revīzijas kom. priekšsēdi. K. Benconu 75 g. jubilejā.

Saimniecības daļas vad. A. Šterns palielinājis DV grāmatnīcas inventūru par 5000 dol.

Maksķerēšanas sacensības ir beigušās un balvas izdalītas. Piedalījušies 49 maksķernieki un 3 maksķernieces. Līdaku sacensībā 1. vietā V. Pundors (Toronto), 2. E. Svīte (Toronto), 3. R. Meija (Sadberija). Lielāko pikreli izvilcis un godalgots nelaikis A. Kvēps.

Sporta daļas vad. J. Treijs piedalījies Latviešu sporta apvienības Kanadā kongresā.

Jaunatnes daļas vad. V. Gulēns piedalījies Latviešu biedrības rīkotajā referātu vakarā — Medicīnas ietekme uz latviešu ģimeni un Klīvlandes kultūras dienā. „Šodien nopietna un svarīga lieta ir latviešu ģimenes pieaugums," teica V. Gulēns. Viņš domāja, ka ģimenēm ar 3 bērniem būtu izrādāma un dodamas kādas priekšrocības — sarīkojumu apmeklēšanā u.t.t DV Kanadā delegātu pilnsapulces atklāšanas laikā paredzēts ieg Dr. V. Gulēna referāts.. Viņš arī sveiks mūsu ievērojamo komponistu Jāni Norvili 70 gadu jubilejā, jo priekšsēdis G. Brikmanis nevar ierasties ģimenes svinību dēļ.

DV Ošavā nodaļas biedru sapulce notiks 15. februārī pl. 3 pēcp., 147 Brock St. E., Ošavā.

Biedrzinis V. Kārkliņš ziņoja, ka uz 1. janvāri Kanadā DV organizācijai ir 1408 biedri.. Kartotēka sakārtota un pārskatus delegāti saņems pilnsapulces laikā.

Sekretārs A. Kalupnieks bez kārtējiem pienākumiem izstrādājis kārtības rulli administratīvā darba uzlabošanai.

Valde piešķīra Mārai Rāviņai, kas mācās Minsteres latviešu ģimnazijā, 100 dol. un studentam Valdim Niedram (Londona, Ont.) 100 dol.

DV Stipendiju fondā 1976. g. I. Breikša, J. Gailītis un Dr. V. Gulēns.

Par DV Mņnešrakstu ziņoja žurnāla apgāda vadītājs K. Bencons. Valdes ierosinājums bija, ka visās zemēs abonēšanas maksai būtu jābūt vienādai.

29. jūnijā Toronto notiks Nacionālpolitiskais kongress.

Valde lūdz vanagus un vanadzes apmeklēt Daugaviņas sarīkojumus 27. un 28. februārī Toronto, jo atlikums paredzēts grupas lidojumam uz Angliju.

Sēdē piedalījās. A. Kalupnieks, I. Breikša, G. Brikmanis, J. Gailītis, E. Pulciņš, V. Gulēns, V. Kārkliņš, E. Treilons, J. Treijs, A. Šterns, R. Britāls, Z. Masīte, V. Plūdons, A. Kalviņš, K. Bencons, V. Veitmanis.

Nākošā valdes sēde 7. martā pl. 10 no rīta DV namā Toronto.

e. t.

Iznākusi Eleonoras Upatnieces sastādītā

ABECE UN PIRMĀ LASĀMĀ GRĀMATA

Avotiņš

Veseluma metode palīdz bērniem ātri, viegli un patīkami iemācīties lasīt.

Dabūjama ALA apgādā, LNAK Mācības līdzekļu apgādā un visās lielākās grāmatnīcās.

Pasūtinājums adresējams

LNAK Mācības līdzekļu apgāda vadītājam
Vilim Rudzītim
16 Queen St. North
Hamilton, Ont., Canada L8R 2T8

Cena $ 5.00.

Audzinātāja 85 gadi

Ja iespējams minēt kādas profesijas tipisku paraugu, tad latviešu skolotājiem tāds ir Andrejs Bankovičs. Varbūt kādreiz latviešu literātūrā radīsies liela apmēra darbs par latviešu skolotāju dzīvi un darbu. Tam Andreja Baņkoviča piemērs var dot daudz ierosmju. Viņa dzīve rāda lielu profesionāla darba mīlestību, kas pārdzīvojusi vēsturiskās pārmaiņas no cara laika Latvijā līdz trimdas skolām Amerikā.

Šī gada 2. janvārī Andrejs Bankovičs iegāja savas dzīves 86. gadā. Sākot skolotāja gaitas 1910. gadā, viņš aktīvam skolotāja darbam ir veltījis 65 gadus. Sākoties Stopiņu Ulbrokas pogasta skolā, tas noritējis Blīdenē, Platonē, Rundālē, Svītenē, Rīgas pilsētas 17. pamatskolā, Vācijā un tagad ASV — Mineapolē. Trimdas laikā viņš arī mācījis latviešu bērnus gandrīz visos kontinentos korespondences ceļā. Tādēļ arī viņam tagad ir „bērni" visās pasaules malās, kas atceras savu skolotāju, kā arī viņš savus skolēnus, ar apbrīnojamu atmiņu atsaukdams vārdus un notikumus pat pirms Pirmā pasaules kaŗa. Pirms gadiem piecpadsmit vienu vasaru viņš bija arī Sidrabenes nometnes vadītājs. Vēl tagad viņš katrā vēstulē piemin pa kādam tā laika nometņotājam, atceras viņu priekus un bēdas, un apjautājas par viņu tagadējām gaitām. Paturēt prātā un sirdī savus skolēnus ir liela audzinātāja pazīme.

Andrejs Bankovičs mācījis galvenokārt Latvijas ģeografiju un latviešu valodu, bet arī dažādi praktiskie darbi tikpat labi kalpojuši audzināšanai. Viņš prot ne tikai pukes audzēt, bet arī maizi cept. Skolotājam jāprot viss. Nezin vai kāds no skolēniem un vecākiem iedomāja, ka trimdā viņš no savas fiziskā darbā nopelnītās algas iespieda dažādus mācības līdzekļus un par velti izsūtīja uz malu malām. Atzinība un pateicība pienākas čaklajam skolotājam par vēlajām vakara un nakts stundām, kas veltītas latviskās mācīšanas talkas (korespondences) darbu izsūtīšanai un labošanai.

Andreja Baņkoviča darba mīlestība un izdomu bagātība latvisko centienu īstenošanā ir pelnījusi ievērību. Viens tāds neparasts paņēmiens ir skola pa telefonu. Tā prasa no skolotāja ne vien daudz laika un izturības, bet par visām lietām milzīgu pienākuma apziņu un tautas mīlestību. Arī vēl tagad viņš māca latviešu skolā, darbu neierobežodams tikai ar klasē paveicamo, bet daudz stundu pavadīdams arī savā telefona skolā, kur ar katru skolēnu var strādāt individuāli. Pagājušā gadā, ar cieņu novērtējot Andreja Baņkoviča skolotāja mūža devumu, PBLA kultūras fonds viņam piešķīra Atzinības rakstu. Lielākā atzinība tomēr viņam ir redzēt bagātos augļus, kas ienākušies no gaŗajā mūžā sētās sēklas.

J. Mežaks

Vientuļš kungs!

Esmu 60 gadus vecs ar patstāvīgu nodarbošanos, meklēju sev draudzeni, ar ko pavadīt nedēļas nogales. Gadiem nav nozīmes. Ja esat vientuļa, lūdzu atsaucaties, tad vairs nebūs vientulības, būs skaists un jauks pavasaŗa rīts. Rakstīt šīs avīzes kantorim zem VIENTULIS.

Pēdējā vasara Latvijā

Latviešu tautas treģēdiju 1944. g. apliecina daudzi dokumenti un toreizējo notikumu aculiecinieki, kuŗu vairs nav daudz. Daudziem latviešiem toreizējie notikumi pagāja neizprasti, dažreiz latviešu iestāžu rīcība likās neizprotama. Daļa latviešu bija iesaukti Leģionā vai citās bruņotās vienībās, un par apstākļiem dzimtenē kaŗa laukā maz zināja. Par šiem traģiskajiem apstākļiem otra pasaules kaŗa sabrukuma beigu posmā, galvenokārt 1944. gadā, raksta Žanis Unāms savā grāmatā Zem Barbarosas šķēpa, izd. AKA un Gauja.

Vācu okupācijas laikā autors bija valsts bibliotēkas vadītājs, bet vēlāk Kultūras un sabiedrisko lietu direkcijas vadītājs. Viņam bija samērā labas attieksmes ar daļu no vācu iestāžu vadītājiem Latvijā, kas vēlāk gan pasliktinājās. Kā direkcijas vadītājam viņam bija jāpiedalās daudzu svarīgu lēmumu pieņemšanā, bet daudzreiz vācu un latviešu iestāžu vadītāji vēlējās viņa padomu vai vismaz domas dažādos jautājumos, kas skāra latviešu tautas likteņus.

Zem Barbarosas šķēpa ir it kā turpinājums agrāk izdotai grāmatai Karogs vējā. Kur pirmā grāmata beidzās, otrā notikumi sākās. Te aprakstīts latviešu tautas likteņgaitu posms, kas sākās pēc 1943. gada 18. novembŗa un beidzās ar 1945. gada sākumu. To var lasīt kā atsevišķu grāmatu ar noslēgtu saturu.

Sākumā autors dod vērtējumu par dažiem tā laika ievērojamiem latviešu darbiniekiem, kā arī izgaismo apstākļus. Iekšlietu ģenerāldirektora O. Dankera uzdevums tolaik bija celt tiltu starp toreizējās Vācijas politiku un latviešu tautas centieniem, vai arī pašam būt par šādu tiltu. Vācieši deva dažādus rīkojumus un ierosinājumus, pašpārvaldei tie bija jāīsteno vai jāpārrunā. Dažādi uzskati bija dažādo direkciju vadītājiem. Mēģinājumi aktivizēt pašpārvaldes darbību un to ievirzīt nacionālā gultnē prasīja daudz pūļu un vēl vairāk veiklības. To mēģināja panākt direkciju vadītāji un viņu palīgi. Katram no viņiem bija citādi panākumi un citādas spējas. Bijis nodoms nomainīt arī Dankeru, pat meklēts vietnieks, bet vēstures notikumi aizsteidzās šim nodomam priekšā.

Samērā sekmīgi risinājās kultūras darbība, kaut arī te dažkārt radās grūtības. Nodibinājās Kultūras fonds. Tagadējais brīvās pasaules Kultūras fonds darbojas ar līdzīgiem noteikumiem un mērķiem, kaut vācu laika fondam bija krietni vairāk līdzekļu un plašāks darbības aploks. Toreiz ne katrs kultūras darbinieks spēja vai tam bija atļauts strādāt algotu darbu. Sabiedrisks atbalsts bija nepieciešams. Latvijas neatkarības laikā radītais plašais pensiju iekārtojums kultūras darbiniekiem bija iznīcināts, dažos gadījumos tie bija spiesti iztikt ar 30 marku nabagu pabalstu. Arī Latvijas laika Kultūras fonds bija likvidēts. Vāciešiem bija dažādi iebildumi, tomēr tos izdevās pārvarēt un Kultūras fondu nodibināja.

Ar dažādiem panākumiem Rīgā darbojās mākslas saloni. Atsevišķiem saloniem dažreiz bija arī cits uzdevums, kaut arī maskēts. Notika arī mākslas izstādes, bet tām bija līdzīgs stāvoklis. Latviešu teātŗu dzīvē vācu okupācijas iestādes iejaucās samērā maz, tomēr cenzēja repertuāru. Pārmaiņas notika teātŗu vadībā, bet pēc latviešu iestāžu pieprasījuma. Atsevišķos gadījumos vācu iestādes nevēlējās apstiprināt jaunos vadītājus. Pārpratums radās arī ar kādas pazīstama autora ievērojamas lugas izrādi.

Operā stāvoklis bij grūtāks, jo tur vācieši vēlējās redzēt savu autoru darbus. Dažādām iestādēm bija vajadzīgas brīvložas vai atsevišķas vietas, par ko tie nemaksāja. Opera bija latviešu pašpārvaldes iestāde, ko uzturēja budžeta kārtībā. Liepājā vācu autoru darbi bija jādzied vācu valodā.

Grāmatas vācu laikā bija pārvērtušās par tirgus preci. Grāmatu apgādi bija ienesīgākie un izdevīgākie veikali. Apgādu koncesijas iesniedza vācu okupācijas iestādes, ko saņēma arī tādi, kam par grāmatām nebija liela jēga. Rakstniekus mēģināja sadalīt vairākās grupās. Viena daļa varēja darboties bez ierobežojumiem, mazāka grupa bija tādu, kas varēja darboties ar segvārdu, bet vēl mazāks skaits bija tādu, kuŗu literārā darbība toreiz nebija vēlama. Autors te min vārdus, kaut gan šie saraksti nekad nav apstiprināti. Kultūras fonds literāros darbus godalgoja, bet viens piešķīrums vēlāk bija jāanullē, kaut nauda atpakaļ netika maksāta.

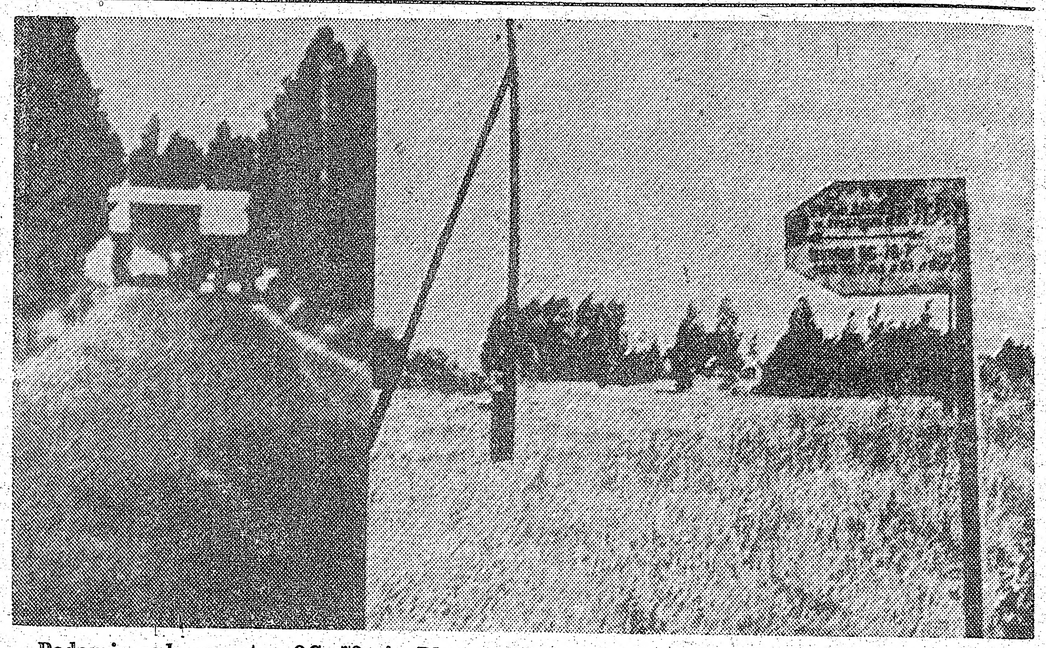

Padomju soda nometne OC—78 pie Rīgas, par kuŗu šī gada sākumā plaši ziņoja visas brīvās pasaules prese, pēc tam, kad slepeni uzņemto filmu, pēcnogādāšanas Rietumos, izrādīja televīzijā Eiropā un Ziemeļamerikā. Attēlā pa kreisi redzami nometnes vārti, aiz kuŗiem ieslodzīti ap 500 politiski neuzticamie. Pa labi — stabs ar ceļa apzīmējumu uz soda nometni. Nometne atrodas Krustpils ielā 63, netālu no Šķirotavas dzelzceļa piestātnes. Rīdzinieki par to nebrīnoties, jo šādas nometnes padomijā atrodoties pie visām lielākām pilsētām.

Frontei atkāpjoties, Latviešu leģions cieta lielus zaudējumus. Jaunieši izvairījās no iesaukšanas, kas atkal radīja pārpratumus ar vācu iestādēm vai atsevišķiem darbiniekiem. Plaši autors aprakstījis gadījumu ar neaizsūtīto vēstuli un ziedojumu somu tautai. Radās jauna organizācija „Līdumnieks" ar jaunu līdzīga nosaukuma laikrakstu. Vēlāk izrādījās, ka jaunā organizācija vairāk kalpo vācu nekā latviešu interesēm, dažos gadījumos izraisot pārpratumus.

Samērā mierīgais cīņu posms 1944. gadā daudzus latviešus iemidzināja, radās pat dažādi sapņi un ticējumi, ka latviešiem nekas nevarētu notikt. Pānika radās pēc krievu pārrāvuma, un kaŗa troksnis sāka atskanēt pie Latvijas dienvidu robežas. Sāka izstrādāt evakuācijas plānu, kas tomēr nedarbojās tādā veidā, kā izstrādātāji bija cerējuši. Bija izstrādāts arī evakuējamo latviešu kultūras darbinieku saraksts. Izkļūt no Rīgas tomēr nebija viegli, jo sākumā vajadzēja dažādas atļaujas un caurlaides. Kuģi veirākos gadījumos aizgāja pustukši.

Arī Ž. Unama stāvoklis sācis šķobīties. Pēc izbraukšanas no Liepājas uz Vāciju ostā viņu apcietina, un tas spiests pavadīt vācu SD uzraudzībā. Rīgas Gestapo mēģina pat panākt, lai Unamu pārved uz Rīgu. Kaŗš iegājis beigu posmā, sazināšanās kavējas, līdz beidzot satiksme ar Rīgu pārtrūkst pavisam. Šis apstāklis izšķir Unama likteni.

Visi šie notikumi un apstākļi aprakstīti grāmatas 478 lappusēs. Autoram bijuši pieejami ne vien dažādi dokumenti un apraksti, bet viņš atceras arī tiešās sarunas ar tā laika vācu iestāžu vai latviešu dzīves augstākiem vadītājiem. Aprakstītajā laika posmā latvieši Rīgā dažkārt jautāja un sprieda, kāpēc latviešu pašpārvalde dažos gadījumos atklātībā neizrādīja nekādu interesi vai darīja pretēji tam, kā tauta sagaidīja. Šī grāmata izskaidro vairākus gadījumus. Latvijā daudzos gadījumos notikumu norisi noteica Gestapo Rīgā, šī iestāde panāca, ko gribēja. Tikai retos gadījumos notikumus spēja ievirzīt latviešu tautas interešu labā. Citos gadījumos noteikumi nāca no Berlīnes, un arī tad iebildumi neko nelīdzēja.

Autors daudzos gadījumos min vārdus, raksturojot dažādus cilvēkus vai atklājot dažas aizkulises. Plaši aprakstīta iespējamā Dankera maiņa pret citu šī amata kandidātu. Tomēr pārmaiņa nenotika, kaŗa notikumi aizsteidzās tām priekšā.

Kad 1969. gadā iznāca Unama Karogs vējā, to nosauca par kaŗalaika atmiņām divos sējumos. Grāmatas beigās izdevējs bija paziņojis arī nākamās grāmatas saturu. Autors bija izšķīries izdot nākamā posma atmiņas atsevišķā grāmatā. Neparasti, ka grāmatu izdod divi apgādi — Aka un Gauja. Grāmatā autora ieraksts:

„Šīs grāmatas izdošanas tiesības ar virsrakstu Zem Barbarosas šķēpa, vai arī ar saturam atbilstošu citu nosaukumu — nodotas vienīgi apgādiem Gauja un Aka. Vācijā, 1975. gada augustā. Autora paraksts.

Šinī elektroniskajā laikmetā apgāds grāmatu salicis ar kompjūteru. Samērā maz vārdu pārdalīts uz nākamo rindu, bet rindas izlīdzinātas ar lielākām vārdu atstarpēm. Maz drukas kļūdu, kaut dažreiz aizmirsies ielikt kādu pieturas vai gaŗumzīmi. Saturs interesants un raiti lasāms.

V. Irbe

DV HAMILTONAS NODAĻA RIKO

sestdien, 14. februārī, pl. 8 vakarā karnevālu Pigbridžā

„MĪLAS MURDĀ"

Roberts restorāna telpās Sanford un King St. E. krustojumā

RUNČU deju mūzika. ● Masku godalgošana ● Pilna bufete

T. Ķiķaukas sienu zīmējumi

Ieeja: $5.-. Skolniekiem un pensionāriem: $3.-.

Lūdzu apmeklējiet, HDV.

Puse biedru gada sapulcē

Grand Rapidu pensionāru biedrības gada sapulci 26. janvārī Latviešu biedrības namā atklāja priekšnieks J. Sulainis, bet vadīja prof. Dr. R. Markus, protokolēja E. Avots. Piedalījās 30 biedri. J. Sulainis informēja, ka aizvadītā darbības gadā biedru skaits strauji pieaudzis, kas tagad ir 62. Kasieris A. Uzuliņš ziņoja par kases stāvokli. Pag. gadā ieņemts 872,72 dol., izdots 190,50 dol., atlikums uz 1. janvāri 682,14 dol.

Valdes priekšsēža vietnieks un sekretārs A. Barkāns nolasīja darbības pārskatu. Sasauktas 7 valdes sēdes, 10 saieti, bijis viens plašāks sarīkojums u. c. aktīvitātes. Katrā saietā caurmērā apmeklētāju skaits bijis 30. Vienmēr izkārtota piemērota programma. Saimniecības pārzinis A. Einiks informēja, ka radies labs atlikums no pusdienām, kādas pasniegtas ikvienā saietā par 2 dol.

Revīzijas komisijas atzinumu sniedza V. Briedis, kas ierosināja izteikt priekšniekam, valdei un saimniecēm pateicību, ko sapulce akceptēja. Dabatēs piedalījās: prof. Dr. R. Markus, E. Avots, J. Purmalis, A. Mačs, A. Uglenieks, A. Eikins, A. Barkāns, M. Buklovska, M. Lesniece u. c. Visus pārskatus un ziņojumus pieņēma vienprātīgi. Izdarīja dažus statūtu pantu grozījumus un ziedoja 50 dol. projektētās latv. vidusskolas Kalamazū atbalstam.

Par biedrības priekšnieku ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo J. Sulaini, bet valdē: E. Brūnu, A. Einiku, E. Avotu, A. Uglenieku, M. Brantu un P. Putānu. Revīzijas komisijā: V. Briedi, A. Maču, prof. Dr. R. Markusu un P. Možuli. Pieņēma budžetu turpmākam darbības gadam 761 dol. ienākumos un izdevumos. Sapulce ilga 3 stundas. Bija rīkotas kopējas pusdienas. Godināja janvāŗa mēneša jubilārus: M. Putāni, M. Brantu, M. Šoku, M. Doniņu, J. Purmali, L. Strazdiņu un E. Brūnu, tāpat tos, kam apritējušas citas goda dienas — A. Ēversonu, K. Straumani, K. Valdusu un A. Čakšu.

V. Z.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5 % par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aiz devumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdieāns slēgts.

TĀLRUNIS
Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā
Tālrunis 529-7939

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R.S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

(39. turpinājums)

— Daudz kas, jums, suņa bērni, būs jāmācās, kad māte Krievija jūs paņems savā klēpī.

Tepat bailes un pretīgums rausta jaunas mātes lūpas. Sīkās dūrītes gaisā trīcinot, aizraudamies raud zīdainītis. Visa tā miesiņa raudu sviedros slapja. Mātes krūtī nav ne piles saldā baltuma, kas uztur pie dzīvības. Un brēkulis protestē cik spēdams. Apkārtējās sievas rūc un rājas, bet mazais saprot tikai vienu valodu; siltu lāsi mutē. Un nabaga māte domā, cik netaisni liktenis licis mazo dzīvībiņu tukšā bada pasaulē. Kopš trim dienām nav baudīts ne kumoss. Sadegušajā pasaulē nav nekā ēdama. Kam ir, tas to glabā sīksti.

Pudeles kaklā iestiprināta liesma apgaismo sīku apli pati ap sevi, liesmai stiepjoties gaŗā, tievā smailē ar baltu dūmu pavedienu. Gaisa kustībā tā lokās kā atrauties gribēdama uz vienu un otru pusi. Sveces šaudīgajā liesmā ir iebridušas divas ķēmīgi lielas pēdas driskātos bikšu lielos. Labu brīdi Kupris stāv pārsteigts neparastā atmosfairas iespaidā. Sveces liesma apgaismo tikai viņa kājas, kamēr tas pats stāv tumsā kā melns spoks.

Viņš redz, ka jauns krievs brīdi skatās brēcošajā zīdainītī un jaunajā mātē. Notiek kas neparasts.

— Ņura, Ņuročka! balodīt — — — atmiņu siltums pārlīst tam pāri. Tur — dačā — pašu hātā, palika Ņura ar zīdainīti uz rokām... Ātri tas nomet jaunajai rupjas maizes knicīti: — Še! — un aiziet tumsā.

Jaunajai mātei uz pieres sazied magoņu sārtums. Maize... Maize bija glabājusies krieva mēteļa kabatā kopā ar tabakas atbirzumiem un visu citu līdz nēsājamo bagātību. Kožot garozā, kopā jaucās pasāļās rudzmaizes garša, jaukta ar asaru sāļumu. To visu aizskaloja aizkustinājuma asaru sāļums, jaukdamies ar kaunu un pateicību.

Svēte, Lielupe, Platone, uguņu liesmu atspīdumos kļuvušas sarkanas. Pelnu plēnes vizinās vilnī. Tās upes vēl tagad garo karstas. Krēslai satumstot arvien biezākai, pelēki piedūmotais gaiss zilgano, lētai tabakai kvēpstot. Salīkusī dakts drumsla izdur pēdējo stearīna pilienu. Sīksīka dakts oglīte nodzirksteļo, un pēkšņi viss top melns. Un melnāks par tumsu, draudīgam ķēmam līdzīgs, pašā šķūņa vidū stāv vīrs. Vai viņš bija kaut ko teicis? Vai rūgtums sirdī, rūgtos vārdos pārvērties, bija pārvēlies lūpām? No tumsas, no nekurienes klusi rezignē neredzama runātāja balss:

— Mēs visi tupam uz lielas pannas, zem kuŗas liktenis pakūris uguni. Tur mēs cepsim un sačokurosimies, pārvēršoties pelēkos dūmos. Bet dvēselē, zemapziņā dziļi ir slēpts kāds skaidrošanās avots. Varbūt tas reiz noskalos laiku baigumā veiktu noziegumu.

— Bet nākotnes dzīvē, ja tāda būs, kā tu spēsi izgriezt šo posmu no savas dzīves? Vai tas ir tik vienkārši? Tad jau ielās un ceļos nestaigātu cilvēki moku saviebtām sejām, aiz kuŗām glabājas to dvēseles.

— Nākotne... pārāk tāls jēdziens. Es esmu šai mirklī — vai būšu nākošā, to nezinu. Vai tu zini, balamute, ka cilvēks noplicināts līdz pēdējam plikumam, un tam šai chaosa naktī kā vienīgā maiņas prece palicis ķermenis. Jo vai ir dzirdēts, ka no lepnuma un goda būtu kāds izcepis maizi? Tas tikai tāds paēdušo jēdziens. Nākotne — ja tāda būs, rādīs ko darīt. Kāds grauzējs nāk līdz katrai dienai. Jo katra diena ir pametums.

— Ko stāvi kā ērms! Še, uzņem uz krūti, tiks labāks prāts, — tumsā kāda ēna tuvojas Kuprim.

— Nevajag! Es labāk ēdu zāli kā suns pret lietu, ne kaut ko krieva dotu. Pienenes sakne ir sīva un rūgta, tā saviebj muti un iekšas. Bet rūgtumu esmu rijis visu savu mūžu. Bez tam, tā ir manas zemes sakne.

— Ēd vien savu sakni; es savam bērnam to nevaru dot.

— Arī mān ir bads. Manai postai nav vairs caurumu un es nespēju savu jozmeni savilkt vēl ciešāk. Tas apģērba gabals slīd uz leju, jo viduklis kļuvis tievs kā pirksts. Vai ticat — arī man gribas ēst. Manā mutē rūgts sausums.

Kupris aiz sevis aizveŗ šķūņa durvis. Nakts ir silta. Miksta tumsa to apņem.

⁂

Jau trešā okupācijas nakts zvaigžņo pār dzimto zemi. Šai naktij ir citāda skaņa. Kā atvadu elsās dreb viss ārs Kāds neredzamais velk Likteņu lapā dīvainas zīmes, kādu tautu pienaglojot pie krusta.

Cilvēki savās slēptuvēs trīcošās bailēs ausās: ko nesīs nākošais mirklis? Kāda būs pirmā sastapšanās aci pret aci ar okupantu? Vai karstumam sakāpjot deniņos, varēs savaldīgi paiet viens otram gaŗām, pirkstiem nesavelkoties dūrē? Drūmi tie vēro austošo dienu, nelāga priekšnojautām diktējot piesardzību.

Kā gan var vairs piesargāties, ja jūties kā uz adatas uzdurts, pret mikroskopu pacelts kukainis, kur tevi no visām pusēm groza un aplūko pārāk spoži un ziņkārīgi starmeši.

Cilvēks nav putns, kas spārnos pacēlies aizlaižas, paslēpdamies aiz koka lapas. Pārbiedēts, sevī ierāvies, īgns, bada mocīts, tas nīkst savā šķūnī uzspiestā kopībā, nezinādams, kur atrast sev mājvietu. Dvēselēs kļuvuši kaili, vienkārši ievainojami, cits citu nīzdami uzspiestās tuvības dēļ Vairīdamies dienas gaismas, nespēdams izšķirties par saviem nākošajiem soļiem, nīzdami visu apkārtni, tie klimst vēl tai pašā posta šķūnī.

Kupris burza pirkstos dažas rudzu vārpas, brīdi pa brīdim iemetot mutē graudus. Graudi ir jau pacieti, kaut mazliet vēl pienaini. Graudus gremojot, daži akoti sagraizījuši mēli sūrstošās švīkās.

Vīrs gul zālē, pakausi pastutējis pret koka stumbru. Pieveŗot acis, tas redz, ka sāk ziedēt viss ārs. Sākumā, tik tikko aizveŗot, zem plakstiem riņķo sarkana gaisma. Tai gaistot, dzeltenas dzirksteles lēkā zaļganā laukā. Dzirksteles pārvēršas saulēs. Tās riņķo neprātīgā ātrumā. Un viņš skaidri zina, ka ir viens no šiem gaišajiem punktiem. Tā viņš ceļo labu brīdi no gaismas gaismā. Punktos, svītrās, kvadrātos un visu laiku tam galvā sit sīks veserītis: džin, džin, džin! Mazais kalējs nepārtraukti kaļ, un ik sitienā sīki nodreb tā galva. Ir tik priecīgi just pašam savu dzīvošanu, vērot gaismas lokus zem plakstiem. Un tad jau viņš ir ieceļojis pavisam citā pasaulē. Caur gaismas straumēm viņš ir izpeldējis zaļā krastā. Stalts viņš te stāv. Tikai mazs, pelēks sainītis tam pie kājām. Tas esot tas rūpju un nedienu kamols, ko tas nesis citu labākai dzīvošanai.

Pagriezies viņš mulst: vai zils debesu stūrītis nokritis tik tuvu. Nē! Divas acis ar debesu siltumu lūkojas viņā. Tāds sīks debesu nieks... Un pirmo reizi tas redz: kāds nenovēršas.

— Maija... Maija, — viņš saka — ļauj man tevi tā saukt. Tas ir tāds siltu pavasaŗa elpu apdvests vārds. Maija...

— Aizver savas acis. Tā. Pavisam. Neskaties manī. Padod man savu roku. Nebīsties! No manas elpas katrā tavā pirkstiņā izplauks tulpe. Jo tavs vaigs, tas ir kā rīta gaisma — Maija —

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Mākslinieku vienības Latvis darbu izstādē Latviešu kultūras dienu laikā no 20.—22. februārim Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās piedalīsies 20 biedru un 6 nebiedri ar 59 darbiem: 5 skulptūrām un 54 gleznām un grafikām. Žūrijas komisijā darbojas Zigfrīds Jurševskis, Ēriks Dzenis un Kārlis Kronbergs. Izstādi atklās 20. februārī pl. 7.30 vak. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un tā turpināsies 21. februārī no pl. 12 dienā — 9 vak. un 22. februārī no pl. 1 dienā līdz 9 vak. Mākslinieku vienība Latvis saņēmusi piedāvājumu no Rodman Hall galerijas rīkot izstādi arī Sv. Katrīnās. Latvju Mākslas 3. nr. paredzēts izdot Dziesmu svētku laikā Toronto.

● Tēlnieks Augusts Kopmanis ar 6 darbiem piedalījies Starptautiskā medalistu federācijas FIDEM izstādē Krakovā. No Kanadas piedalījās vēl 10 mākslinieki, kopā izstādot 57 medaļas. No rietumvalstīm A. Kopmanis bija vienīgais latviešu mākslinieks, bet no okupētās Latvijas bija izstādījušies latviešu mākslinieki Jāzeps Pīgoznis (Vērpēja) un Valentīna Zeile (Tēva portrets). Viņi pārstāvēja Pad. savienību. Izstādē vēl piedalījās lietuviešu un igauņu mākslinieki.

● Kanadas pavalstnieki, speciālisti vecumā no 18 — 30 g., kas ieguvuši universitātes vai citu augstāko mācību iestāžu gradus un ir ar labām spāņu valodas zināšanām, var pieteikties apmaiņas programmā Meksikā. Jauno techniķu un speciālistu apmaiņas galvenās nozares ir lauksaimniecība, architektūra, bioloģija, bioķīmija, etnoloģija, ekoloģija, kardioloģija, mūzeoloģija, sociālā medicīna, bibliotēku zinātne un tūrisms. Prakse paredzēta, sākot ar šāgada augustu. Pieteikšanās: Canada-Mexico Exchange Program for Young specialists and Technicians, Dept. of Manpower and Immigration, Room 655, 305 Rideau St., Ottawa, Ont. K1A OJ9.

● Latviešu virsnieku apvienības Kanadā gada sapulce 22. februārī pl. 1 dienā Latviešu namā.

● Toronto trīs ev. lut. draudžu mācītāji sanāksmē izlēma Ciešanu laikā ticības celsmes stundas aizstāt ar kopējiem svētbrīžiem par Ciešanu laika temu, sākot ar 10. martu un beidzot 7. aprīlī Sv. Jāņa baznīcā. Svētbrīži, kuros paredzēta arī mūzikālā daļa, notiks katru trešdienas vakaru pl. 7.30 un būs kopēji visu triju ev. lut. draudžu locekļiem. Pirmo svētbrīdi, Lielā lūdzamā dienā, 10. martā, ar dievgaldu vadīs teoloģijas prof. Egils Grīslis no ASV. Nākošos svētbrīžus pārmaiņus vadīs trīs vietējie ev. lut. draudžu mācītāji: 17. martā — māc. I. Gaide, 24. martā — māc. A. Briedis, 31. martā svētbrīdi ar dievgaldu — māc. J. Cālītis, bet 7. aprīļa svētbrīdi lūgs vadīt archibīskapu A. Lūsi. Plkv. Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojumu 7. martā pl. 6 Sv. Jāņa baznīcā vadīs archibīskaps A. Lūsis un māc. J. Cālītis. Visām latviešu konfesiju draudzēm kopīgs dievkalpojums jeb eukumēniskais dievkalpojums paredzēts dziesmu svētku laikā Toronto ceturtdien, 1. jūlijā, pl. 10 no rīta Sv. Paula katedrālē. Šo dievkalpojumu ar dziesmām kuplinās Londonas latviešu koris no Anglijas diriģenta A. Jēruma vadībā, bet visu triju ev. lut. draudžu kopējs dievkalpojums būs 4. jūlijā pl. 10 no rīta Sv. Andreja baznīcā.

● Pensionāru apvienības 5. februāŗa sanāksmes 196 dalībnieki noskatījās Alīdas Kiršas skeču „Pēc daudzām neveiksmēm pie miera", tēlojot Arturam Ziediņam, Martai Prieduliņai, Margai Kociņai, Maigai Nordštrandei, Almai Liepiņai, Annai Mamei, Elzai Villerei un Valdim Vilišķim. Skeču iestudējusi A. Liepiņa; Almas Gobas, Maigas un Kārļa Nordštranda dekorācijas, skatuves iekārtotāji E. Buka un K. Pakrastiņš. A. Liepiņa dziedāja solo — Ēmīla Dārziņa Ciānas bērni.

● Toronto vanadžu kopai jau notikušas trīs vakarēšanas šinī gadā. Caurmēra dalībnieču skaits ir 12. 2. februāŗa vakarēšanā DV namā bija pulcējušās 8 vakarētājas, no tām dažas jau sāka tautas tērpu gatavošanu šīs vasaras dziesmu svētkiem. Vakarēšanas vadītājas S. Ozola un A. Strada vēlētos, lai vakarēšanās piedalās arī jaunietes, kuŗām varētu sniegt padomus tautisko cimdu adīšanā. Padomdevējiņu ir, tikai nav, kam tos sniegt. Nākošās vakarēšanas paredzētas 16. februārī, 8. un 22. martā, 12. un 26. aprīlī pl. 6.30 DV namā.

● Sv. Jāņu draudzes dāmu komitejas izkārtojumā 15. februārī pl. 12.30 dienā ev. lut. draudžu dāmu komiteju draudzības pēcpusdiena Sv. Jāņa baznīcas zālē, piedaloties viesiem no Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu draudžu komitejām. Dalībnieces ieradīsies Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumā un pēc tam pakavēsies pārrunās pie kafijas un cepumiem. Saulaines „Apgaismošanas vakaru" 27. februārī pl. 7.30 Sv. Jāņa draudzes telpās rīko Saulaines pārvalde kopā ar draudzes dāmu komiteju, kas rūpēsies par vakariņām. Vakariņas maksās 25 dol. no personas — 5 dol. par vakariņām un 20 dol. ziedojums Saulaines elektrisko ierīču ierīkošanai. Ar dziesmām piedalīsies A. Liepiņa, par humoristiskiem priekšnesumiem gādās konfransjē Edgars Ābele, Aida Putniņa lasīs pašsacerētu rakstu par Saulaini. 27. martā pl. 7 vak. Sv. Jāņa draudzes dievnamā mācītāja Ivara Gaides (tenors) un ērģelnieces Anitas Rundānes koncerts par labu draudzes ērģeļu fondam. Sv. Jāņa draudzes gada sapulce 14. martā, bet dāmu komitejas gada sapulce 21. martā — abas pēc dievkalpojuma baznīcas zālē.

● Vīru koris Viesturs savam koncertam 21. februārī pl. 7 vak. Lietuviešu kultūras namā, 1573 Bloor St. W., gatavo programmu, kuŗā uzņemtas 10 autoru dziesmas. Jaundarbu pirmatskaņojumi būs komponistam Jānim Kalniņam un Imantam Saksam. Korī patlaban ir 47 dziedātāji, priekšnieks Ž. Šmits. Pēc koncerta saviesīgs vakars ar Runču deju mūziku.

● DV Toronto nodaļas gada sapulce 22. februārī pl. 12.30 dienā DV namā, kuŗā bez kārtējiem ziņojumiem un jautājumiem notiks arī valdes vēlēšanas. Lai paātrinātu pilnsapulces vēlēšanu norisi, radīta kandidātu nominācijas komisija. Kandidātu pieteikšana komisijas priekšniekam I. Zamlovskim, tālr. 767-8957 vai loceklim A. Ancānam, tālr. 466-8957. Toronto nodaļas vanadžu kopas gada sapulce 15. februārī pl. 2 pēcp. DV namā. Sapulce būs pilntiesīga pie jebkuŗa ieradušos vanadžu skaita pl. 2,30 pēcpusdienā.

● Laikmetīgo pārdomu cikla ietvaros 26. februārī pl. 7.30 vak. Latviešu namā māc. Ā. Čops referēs par tematu Nacionāli vai universāli elementi reliģijā.

● Toronto Latviešu katoļu vienības dāmu komitejas Aizgaveņa sarīkojums 28. februārī pl. 6.30 vak. Latviešu namā ar prāvesta Dr. B. Kokina referātu „Gaišredzība vai okultisms". Jauniešu mūzikāli priekšnesumi. Bufete ar dažāda veida pankūkām.

● 29. februārī pl. 4 pēcp. DV namā Latvijas brīvības cīnītāju sarīkojums.

● Pēc ilgākas slimošanas ar leukēmiju Sv. Maikeļa slimnīcā 4. februārī mirusi 69 g.v. Lilija Jakšēvice, dzim. Zīverte. Viņa Latvijā bijusi žēlsirdīgā māsa, strādājusi Liepājas slimnīcā un Otrā kaŗa laikā Latviešu leģionā. Nelaikei paliek Klarksonā, Ont. dzīvesbiedrs Olegards, divas māsas Latvijā un divas māsīcas Austrālijā. Aizgājēju pārpelnoja 7. janvārī, aizlūgumu un izvadīšanu vadot māc. I. Gaidem.

● Toronto slimnīcā 4. februārī mirusi 95 gadu vecumā sasniegušā Katrīna Ziemele, dzimusi Rozenberga. Viņa bija dzimusi Glūdas pagastā un bija radiniece dzejniecei Aspazijai, kas arī dzimusi Rozenberga. Viņu pērngad 6. oktobrī 95. dzimšanas dienā sveica Austrumu draudzes mācītājs A. Briedis. K. Ziemele dzīvoja dēla Jāņa un vedeklas Gaidas ģimenē. Otrs dēls un vedekla miruši Montrealā, bet dzīvesbiedrs jau agrāk miris Šveicā. Nelaikē atstāj 3 mazbērnus un mazmazbērnus. Aizgājēju pēdējā gaitā 7. februārī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis.

● Toronto viesnīcu ļaunprātīgais dedzinātājs 6. februāra vakarā mēģinājis aizdedzināt Four Sasons Sheraton viesnīcu. Policija pārliecināta, ka dedzinātājs ir tā pati persona, kas pielika uguni 26. un 28. janvārī septiņās vietās 40 milj. dol. dārgajai Harbour Castle viesnīcai. Uguns tomēr nodarījusi tikai nelielus postījumus, ko apdzēsa viesnīcas personāls, pat neizsaucot ugunsdzēsējus.

● Baptistu draudzes gada sapulce 22. februārī pl. 4 pēcp. pēc dievkalpojuma.

● Latviešu YMCA biedru sapulce ceturtdien, 19. februārī, pl. 8 vak. Mimiko vidusskolas vingrotavā. Sapulcē aicināti ierasties arī bijušie TLSK biedri, kas vēlas turpmāk startēt no YMCA. Darba kārtā: reģistrēšanās, vienību sastādīšana un dažādi jautājumi.

● 31. janvārī mirušajam DV Toronto nodaļas biedram, divu leģionu kaŗavīram, Jānim Rapšam 3. februāŗa vakarā aizlūgumā Rosara bēŗu namā pie Šķirsta goda sardzē stāvēja Z. Akots, O. Ansons, R. Britāls, V. Pundors, A. Šterns un I. Zamlovskis. Nākamā dienā Dr. prāvests B. Kokins viņu izvadīja uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu. Ērģeļu mūziku spēlēja brīvmāksliniece Edite Timermane. DV goda sardzē šoreiz stāvēja L. Beinarovičs, V. Cīrulis, I. Deičmanis, E. Helts, A. Šlesers un aizgājēja cīņu laika biedrs franču leģionā V. Suchockis. Atvadu ziedus bija sūtījis arī Francijas konsulāts. DV saimes vārdā atvadījās Kārlis Blumbergs. Izvadīšanu kārtoja DV Toronto nodaļa, kam nelaikis bija novēlējis savu testamentu. DV namā notika arī bēŗu mielasts.

● Ja agrākos gados karnevālu cienītāji piepildīja zāles, tad pēdējos gados apmeklētāju ir tikai kāds simts. DV Toronto nodaļas rīkotajā karnevālā 31. janvāŗa vakarā DV namā pulcējās apm. 100 masku balles cienītāju. No 17 maskām žūrijas komisija (A. Jaunzems, Herta Jaunzeme, Valija Simsone) par labākajām izvēlējās „Pirts veceni ar slotu" (I. Zamlovskis), „Rīgas pastnieku" (F. Linde), „Raganu" (Elza Avota), „Pirts sievu" (Laura Rūdolfa) un „Agrie divdemit gadi" (Zigrīda Markitante). Pardeju mūziku rūpējās Jaunie Runči no Hamiltonas. Balles moto „Burvju lokā zem pirts slotas" bija ietvēris dekorācijās mākslinieks Alfreds Jaunzems. Par apgaismojumu bija rūpējies Valdis Turķis. Sarīkojumu vadīja V. Plūdons.

● Latviešu biedrības tradicionālā karnevālā „Septiņpadesmit un kungs" 7. februāŗa vakarā Latviešu namā arī bija tikai apm. 100 viesu. Ceturtā daļa apmeklētāju bija maskās. Žūrijas komisija (Lonija Vasariņa, Lūcija Bērziņa, V. Pakalns) par labākajām maskām izvēlējās „Acīti" (Biruta Senkēviča), „Ercu dāma" (Gaida Āpše) un „Sarkano pīķa kungu" (Baņuta Pīlādze). Atbilstošu dekorējumu bija veidojis biedrības viceprieksšēdis Vilnis Āpše ar palīgiem. Spēlēja H. Arro deju kapella. Biedrības dāmu komiteja ar priekšn. Edīti Āpši rūpējās par viesu pacienāšanu.

● Toronto vanadžu koris Zīle diriģenta komponista Arvīda Purva vadībā rūpīgi gatavo programmu, kuŗā ietilpst arī prof. T. Ķeniņa un paša diriģenta pirmatskaņojumi koncertas, kas notiks sestdien, 20. martā, pl. 19.30 Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W. Biļetes iepriekšpārdošanā koncertam un galdu rezervēšana saviesīgajam vakaram, kuŗā deju mūziku spēlēs Runči, pie koristēm, Veras Leišupes, tel. 463-1048 un Ausmas Miķelsones, Broadview Delikatessen veikalā, 141 Danforth Ave., tel. 465-9905.

Godalgotās maskas DV Toronto nod. masku ballē, no kr.: F. Linde (Rīgas pastnieks), Z. Markitante, L. Rūdolfa un E. Avota. Aizmugurē I. Zamlovskis.

Foto: V. Cinis

Kultūras dienu sarīkojumā Toronto LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva pasniedza Toronto latviešu ģimnazijas drāmas pulciņa režisoram H. Miķelsonam (augšējā attēlā) Kultūras fonda piešķirtās Kr. Barona prēmijas diplomu par izciliem sasniegumiem teātŗa mākslā.

MEKLĒ

precētu bezbērnu pāri

lielā mājā Forest Hill ar mājsaimnieces pienākumiem sievai. Brīvs mēbelēts dzīvoklis un alga. Vēlams nesmēķētāji. Zvanīt Toronto 481-1355 (angliski).

KĻŪDAS LABOJUMS

Aicinājumā mākslinieciem mūsu laikraksta iepriekšējā numura 20. lappusē ieviesusies kļūda, sajaucot divas salikuma rindas. Pareizi jālasa: „Visi pārsūtīšanas izdevumi un eventuāls bojājumu risks jāuzņemas mākslinieciem. Toronto darbi būs apdrošināti."

ČIKAGA

● Skolas absolventu izdotā grāmata „Krišjāņa Barona latviešu skola Čikagā 1950.—1975." dabūjama pie Jāņa Reveliņa, 6437 N. Trumbull, Lincolnwood, Ill. 60645. Cena 6 dol. pa labu skolai. A. L.

6000 dol. pensija gadā

TORONTO LATVIEŠU
PENSIONĀRU APVIENĪBAS PASKAIDROJUMS

Toronto latviešu pensionāru apvienība savā pēdējā apkārtrakstā mudina pensionārus nezaudēt savus ienākuma nodokļu kreditus un izpildīt piesūtītās ienākuma nodokļa lapas līdz 30. aprīlim, kaut arī nekādus nodokļus nebūtu maksājuši. Pensionāriem, kas dzīvo Ontario provincē, pienākas šādi atmaksas nodokļu krediti — īpašuma un iepirkšanās nodoklis un 110 dol. pensionāru nodokļa kredits, dažos gadījumos pāri par 200 dol. Paskaidrojumus un palīdzību šo nodokļu lapu izpildīšanā var saņemt kārtējos pensionāru ceturtdienas saietos Latviešu namā.

Pastāv trīs federālās un Ontario valdības programmas, kas apgādā pensionārus ar līdzekļiem, atkarībā no viņu materiālā stāvokļa, t. i.: federālā valdība maksā vecuma pensiju un garantēto ienākumu papildpensiju, bet Ontario valdība maksā GAINS, lai kārtējais ienākums gadā sasniegtu 3.071,88 dol. vieniniekam un 6143,66 dol. precētam pārim. GAINS (Ontario valdības garantētais gadskārtējais ienākums),ko nodibināja 1974. g. un kopš tā laika sešreiz paaugstināts, saņem vairāk nekā 272.000 pensionāru Ontario provincē. Tie pensionāri, kas tiesīgi uz pazeminātas maksas dzīvokli (Low rental), bet pašreiz dzīvo privātās mājās un saņem vecuma pensiju, papildpensiju un GAINS, ir tiesīgi saņemt 20 dol. mēnesī dzīvokļa naudu, izpildot anketes (Means test) par savu mantas stāvokli.

Bez tam pensionāriem tiesības , pret sava ārsta parakstu, saņemt bez maksas vitamīnus C (100—500), multivitamīnus un „Par-10", kā arī daudzas citas tabletes, kas ikdienā bieži lietojamas.

Pensionāru apvienība ieteic saviem biedriem, it īpaši vieniniekiem, laikus padomāt par testamenta izgatavošanu, lai atstāto mantu un naudu saņemtu paša izvēlētie mantinieki, personas vai organizācijas.

—ls—

Toronto latviešu pensionāru apvienības jaunā valdē un revīzijas komisija. Pirmajā rindā no kreisās: E. Villere (valdes kand.), V. Aleksandera (biedrzine — 55 Ellerslie Ave., Apt. 104, Willowdale, Ont. N2N 1X9, tālr. 223-6384), A. Retigs (valdes priekšsēdis — 30 Topham Rd., Toronto, Ont. M4B 3K2, tālr. 757-4327), M. Kociņa (sarīkojumu daļas vad. palīdze) un J. Ozoliņš (kasieris — 71 Ellerbeck St., Toronto, Ont. M4K 2V2, tālr. 463-4684). Otrā rindā no kreisās: E. Austriņš (daž. uzd.), K. Priedoliņs (valdes kand.), E. Mellups (kasiera pal.), J. Indriksons (filmas), M. Vāgners (sekr. pal.), A. Augulis (revīz. kom. sekretārs) un M. Prikulis (priekšsēža vietn. un sarīk. daļas vad.). Valdē vēl darbojas: A. Ozoliņš (sekretārs), K. Tannis (biedrziņa pal.), A. Budže (spec. uzd.), K. Burģelis (valdes kand.), K. Purmals (revīzijas kom. priekš.), K. Priedītis (rev. kom. loc.), J. Indriksons (techn. lietu kārtotājs). Dāmu komiteja amatus sadalija šādi: E. Retiga (pr-ce), L. Zvaigzne (pal.), M. Zustere (sekr.), M. Strada (kasiere), M. Kauliņa (mantzine), L. Buikus (rokd. sekcijas vad.), I. Vicinska (palīdze), A. Liepiņa un A. Kirša (teātŗa kopas vadītāja). Foto. J. Kreilis

Centrālās kultūras dienas Ņujorkā

LATVIEŠI LĪDZ 40 GADIEM VĀJI GRĀMATU LASĪTĀJI

Centrālās Kultūras dienas Ņujorkā 31. janvārī ievadīja māc. R. Zariņa vadīts svētbrīdis. Rīcības komitejas priekšsēdis P. Norvilis uzrunā aizrādīja, ka Kultūras dienu tematika „skars visas pasaules latviešu kultūras nākotni un visas paaudzes." ALA priekšsēdis A. Lejiņš atklāšanas runā aicināja turpināt kultūras darbu un to nodot nākamajām paaudzēm. Tauta dzimtenē spiesta klusēt, bet tur runā tie, kas uzmetušies par mūsu tautas „pārstāvjiem". PBLA priekšsēdis I. Spilners aicināja apmeklēt kultūras kongresus šovasar Toronto. Kultūras fonda priekšsēdis V. Klīve atgādināja, ka darbam vajadzīgi līdzekļi, cerot, ka šogad KF no ASV latviešiem varētu savākt 25.000 dolaru.

Atklāšanas aktā bija pāri par 100 apmeklētāju, bet pa visu dienu to bija ap 250. Bez referātiem bija arī foto, gleznu, grāmatu un citu periodiska izdevumu skates.

Kultūras biroja vadītājs M. Grīns referātā „Kā varam pastāvēt" analizēja, ka Latvijā notiek tautas iznīcināšanas akcija. Jāatrod ceļi, kā to apturēt. Dzīvais spēks samazinās kā Latvijā, tā trimdā. Vairāk nekā puse trimdā tagad ir jauktas laulības. Latviskā kultūra ir mūsu pastāvēšana. Katras tautas locekļa svēts pienākums ir kopt savu valodu, bet to kroplo kā dzimtenē, tā trimdā. Lielākā kļūda ir latviešu ideoloģiskās audzināšanas trūkums.

ALJA Kultūras nozares vadītājs R. Princis runāja par jauniešu sasniegumiem un iespējām, aizrādot, ka jaunieši daudz darījuši latviskās kultūras labā. Vienreizējs notikums bijis jauniešu dziesmu svētki Montrealā. Jaunieši gaida vecākās paaudzes padomus, bet nevēlas, lai tos tikai kritizētu. ALJA sagatavo jauno mākslinieku sarakstu.

L. Rumaks analizēja grāmatniecības stāvokli. Grāmatniecība nav apstājusies, aizvadītajā gadā izdots ap 160 jaunu grāmatu. Tās pērk un lasa. Dzeļoļu krājumi parasti iznāk 200—500 eksemplāros, romāni līdz 1500. Izdevums par hernhūtiešiem angļu valodā iznācis 25.000 eksemplāros, kas izpārdoti; sagatavo otru iespiedumu. Latviešu apgādi angļu valodas izdevumus turpretim spēj izplatīt tikai ap 500 eksemplāru lielā skaitā. Grāmatu cenas ceļas, kādēļ nopirkto eksemplāru skaits mazinās. No lasītājiem līdz 40 gadiem latviešu grāmatas pērk tikai ap 5 proc., Austrālijā 1 — 2 proc., pie tam tie paši daudzos gadījumos pērk tikai savu vecāku dzimšanas dienu dāvanu vajadzībām. Vairāk pērk atmiņu grāmatas un pazīstamāko autoru darbus.

E. Andersons referēja par latviešu vēsturiskajām saitēm ar plašo pasauli, minot saskari ar zviedriem, somiem, dāņiem. Latvieši piedalījušies zviedru karos, dāņi nodibinājuši Pilteni, islandieši apmeklējuši Kurzemi, parasti gan ne visai draudzīgā nolūkā. Plaša saskare bijusi ar vāciešiem. Ar Angliju pirmie kontakti bijuši jau 9. gadu simtenī, tāpat seni sakari ar frančiem (1812. gadā Kurzeme dažus mēnešus bijusi „Francijas province" holandiešiem. Kurzemes hercogistei bija kolonijas Gambija un Tobago.

Pirmā latviešu kolonija ASV atzīmēta 1882. gadā, bet pirmie latviešu iecelotāji bijuši jau 1640. gadā, kad kopā ar zviedriem, somiem un citiem Delaverā ieradušies daži latvieši no Vidzemes, kas bijuši notiesāti par dažādiem pārkāpumiem. Bostonā 1687. gadā ieradušies latvieši no Tobago, bet 1849. gadā Kalifornijā ieradušies latviešu zeltrači. 1854. gadā amerikāņi jau slavinājuši Rīgas balzamu. Mārtiņš Burciņš bijis pirmais latvietis, kas kritis Amerikas pilsoņu karā.

Pirmie kurzemnieki Tobago ieradušies 1639. gadā, skaitā 212, bet nākamā gadā ieradušies citi kurzemnieki Rietumindijas salās. Kara gaitās Brazilijā 1630. gadā atzīmēts kāds latvietis, kas vēlāk vadīja zelta meklēšanas ekspedīciju, bet pēc tam pazudis. 1873. gadā Buenosairesas universitātē darbojies kāds latviešu profesors. Pirmais kurzemnieku kuģis uz Indiju devies 1654. gadā, bet angļi to notvēruši un tā liktenis nav zināms.

Tibetā darbojušies 12 latviešu budistu. Latviešu kalējs 1670. gadā uzbūvējis savu lidķermeni, bet nav zināms, kas ar to noticis. Rīgā 1908. gadā nodibināta Rīgas gaisa kuģniecības sabiedrība.

Pirmās dienas sarīkojumi beidzās ar LPB rīkoto literāri mūzikālo vakaru. Inta Ezergaile skandēja jaunāko latviešu autoru dzejas paraugus, bet Vija Vētra dejoja, E. Šturmai skandējot Linarda Tauna dzeju. Aina Kraujiete ar V.Neimani, Voldemars Avens, Baiba Bičole un Rita Gāle lasīja savu dzeju. Mūzikālos darbus atskaņoja A. Šturms (flauta) un G. Plostniece (klavieres). Sadraudzības vakars ar priekšnesumiem un deju notika Daugavas Vanagu namā.

V. I.

BOSTONA

● DV Bostonas apvienība Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcijā savākusi 1533 dol. no 192 ziedotājiem. Parastākais ziedojums bijis 5 un 10 dolaru no ģimenes. Ziedojumus izlietos palīdzības darbam. Apvienībā pagājušajā gadā iestājušies 12 jauni biedri, miris viens.

—be

Broadview - Danforth
rajonā
Izīrējamas istabas.
Zvanīt 463-9175 Toronto.

Daugaviņai pieci gadi

DV tautas deju kopa Daugaviņa, pieminot savu piecu gadu pastāvēšanu, rīko 27. februārī pl. 7.30 vak. Baltiešu vakaru Minklera auditorijā, Seneka kolledžā (Finch un Woodbine Ave.) un jubilejas balli 28. februārī pl. 8 vak. Igauņu namā. Deju mūziku spēlēs Runči trimdā. Daugaviņas dibināšanas grupā sākotnēji bija 11 dalībnieku, kas šinīs gados ir spēcīgi izaugusi un tagad piesaista 43 aktīvu dejotāju. Gados jaunākiem Mazā Daugaviņā dejo 12 dejotāju. Tautas deju kopas vadītājs ir Edvīns Kalviņš jau no sākuma gadiem. Pērngad Daugaviņa apmeklēja citus latviešu centrus — tautas deju kursus Detroitā un Latviešu tautas deju apvienības sapulci Gārezerā. Ziemsvētku laikā ar priekšnesumiem tā piedalījās vairākos eglītes vakaros. Šovasar kopa dejos 6. Kanadas latviešu dziesmu svētkos.

Baltiešu vakarā bez Daugaviņas dejotājiem vēl piedalīsies igauņu vingrotājas un deju kopa Kungla, lietuviešu Atzalynas, poļu — Vista un ungāru — Kodalj ansamblis, kā arī meiteņu kvartets Ausma. Vakaru vadīs LNAK valdes loceklis G. Sukse. Ieejas biļetes sarīkojumam 3,50 dol. un 4,50 dol., pensionāriem un skolēniem 1 dol. atlaide. Biļetes iegādājamas iepriekš pie Daugaviņas dejotājiem vai sarīkojuma dienā pie kases. Baltiešu vakara un jubilejas balles atlikums par labu Daugaviņas deju kopas dalībnieku ceļa izdevumu segšanai uz 3. DV globālajām dienām Anglijā.

—ls—

KĀ TAPA DAUGAVIŅA

Daugaviņas pirmsākumi saistās ar Diždanci, laiks — pēc 1970. gada dziesmu svētkiem. Lielajā diždancī tanī laikā bija vairāk nekā 25 pāru, vairumā gados jaunāki dejotāji. Vecākie diždančnieki sāka domāt par „iešanu pensijā", kā agrākos gados dejotāji to bija darījuši; daļa vēlējās turpināt dejot, bet tikai vecāku dejotāju starpā. Un tā 11 drošsirdīgi dejotāji 1971. gada 7. martā, teica ardievas Diždancim un devās uz DV namu, kur ar DV organizācijas atbalstu nodibināja Daugaviņu. Viņu mērķis bija ar latviskām dejām nopietni reprezentēties sveštautiešu un pašu tautiešu starpā.

(Turpinājums 12. lp.)

PATEICĪBA

Izsaku savu vissirsnīgāko pateicību mācītājam Ivaram Gaidem, Almai un Andrejam Ozoliņiem, Paulai un Edgaram Valčiem un visiem pārējiem draugiem un paziņām, kas palīdzēja izkārtot un piedalījās manas mīļās sieviņas

LILIJAS

izvadīšanā uz pēdējo dusu.

Olegards Jakševics

VĒLOS IRĒT
TORONTO
2 istabu dzīvokli
vienai personai, ar
virtuves lietošanu.
Pieteikt pa tālr. 226-3560.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

14. februārī pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcā komp. J. Norviļa 70. g. jubilejas koncerts. Piedalās DV vīru koris Kanadā un Dainas koris; Anitas Rundānes ērģeļu pavadījumi un solo.

14. februārī pl. 7 vak. tradicionālā Pankūku balle Latviešu namā. Par dejas mūziku rūpēsies I. Ķipis.ļ Jaunāko Dižđanča dalībnieku priekšnesumi. Rīko Latviešu nama dāmu komiteja. Ieeja brīva.

15. februārī pl. 3 pēcp. Sv. Andreja baznīcā Gaujas gaidu un Rīgas skautu 25. gadu jubilejas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma svētku akts sarīkojumu zālē.

19. februārī pl. 2 Latviešu namā Toronto pensionāru regulārā sanāksme.

20. februārī pl. 7.30 vak. Sv. Jāņa baznīcas telpās Mākslinieku vienības Latvis izstādi atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Izstāde turpināsies 21. februārī no pl. 12 — 9 vak. un 22. febr. no pl. 1 dienā līdz pl. 9 vak.

21. februārī vīru koŗa Viesturs koncerts — Lietuviešu kultūras namā, 1573 Bloor St. W.

21. februārī pl. 8 vak. Latviešu namā (491 College St. Toronto) Diždancis rīko Baltic Bash. Tērps sēmiformālais.

22. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā LPB J. Akurātera 100 g. atceres sarīkojums: I. Ancāne, S. Darkēvica, J. Dzeguze, I. Sakss, Dr. P. Vasariņš, A. Vītols u.c.

22. febr. pl. 12.30 DV namā, Toronto DV nodaļas biedru pilnsapulce.

26. febr. pl. 7.30 vak. Latviešu namā Pārdomu vakars. Māc. Ā. Čops runās par tematu „Nacionāli un universāli elementi reliģijā".

27. februārī pl. 7.30 Saulaines „Apgaismošanas" vakars Sv. Jāņa draudzes telpās. Vakariņas un priekšnesumi. Ielūdz Saulaines pārvalde un draudzes dāmu komiteja.

27. februārī pl. 7.30 vak. Minklera auditorijā, Seneka kolledžā (Finch—Woodbine Av.), DV deju kopas Daugaviņa rīkotais Baltiešu vakars.

No 27. — 29. februārim Sv. Jāņa baznīcā: „Šī māksla ir jauna". Rīko LNJAK.

28. februārī pl. 8 vak. DV Daugaviņas balle Igauņu namā. Spēlēs Runči.

28. febr. pl. 6.30 vak. Latviešu namā katoļu vien. dāmu komitejas Aizgaveņa sarīkojums ar prāv. B. Kokina priekšlasījumu — Gaišredzība vai okultisms. Jauniešu mūzikālie priekšnesumi. Bufete ar dažāda veida pankūkām.

29. februārī pl. 4 pēcp. DV namā Latvijas brīvības cīnītāju atceres sarīkojums.

6. martā pl. 7.30 vak. Latviešu namā TLB drāmatiskās kopas drāmatizējums Čāpiņa dēla precības (no J. Janševska Dzimtenes) ar dziesmām un dejām. Saviesīgs vakars. Bufete ar padzērieniem un uzkodām. Visi aicināti.

7. martā filmas Pūt, vējiņi izrādes pl. 6.30 un 9.00 vakarā, Ontario Science Centre zālē, 770 Don Mills Road.

7. martā pl. 6 vak. Sv. Jāņa baznīcā Plkv. Oskara Kalpaka un viņa kaŗavīru piemiņas dievkalpojums.

13. martā pl. 6.30 vak. Plkv. Kalpaka bataljona atceres balle Prince Hotel, 900 York Mills Rd. (pie Don Mills Rd.).

20. martā pl. 7.30 vak. DV Toronto vanadžu koŗa Zīle koncerts, 1573 Bloor St. W. Diriģents Arvīds Purvs. Saviesīgajā vakarā spēlēs Runči.

27. martā pl. 8 vak. — Latviešu kaŗa invalidu apv. Kanadā saviesīgs vakars. Vakaru ar dziesmām kuplinās M. Pavasars. Spēlēs „Runči".

27. martā pl. 7 Sv. Jāņa draudzes dievnamā, 200 Balmoral Ave., tenora Ivara Gaides un ērģelnieces Anitas Rundānes garīgs koncerts par labu draudzes ērģeļu fondam.

28. martā pl. 3. pēcp. Bickford Park skolas auditorijā Toronto teātŗa izrāde Ernesta Aistara „Goda diena" Voldemāra Pukata režijā.

3. apr. Ilmāra Dzeņa un kompānijas koncerts-kabarē „Tai mazā krodziņā" Ukraiņu namā 297 College St. Sākums pl. 8 vakarā.

3. — 7. aprīlim Toronto viesosies Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņu koris.

24. aprīlī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā ALT Bostonas ansambļa 25 g. jubilejas iestudējums — Rūdolfa Blaumaņa No saldenās pudeles. Režisors Reinis Birzgalis.

TORONTO KONCERTAPVIENĪBAS KONCERTI

6. maijā soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Verena Stelpe-Dambrāne.

Visi koncerti notiek Sv. Laurenca Taunhallē.

HAMILTONA

14. februārī pl. 8 vak. DV Hamiltonas nod. karnevāls Pigbridžā — Roberts restorānā. Spēlēs Runči.

Niagara falls, Ont.

17. — 18. jūl. Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

Austrālijas premjēra pateicība R Kreišmanim Hamiltonā

R. Kreišmanis

Pēc Malkoma Frēzera ievēlēšanas par Austrālijas ministru prezidentu, Baltic Saga medaļu izdevējs R. Kreišmanis Hamiltonā, Kanadā, nosūtījis jaunajam premjēram apsveikuma vēstuli un Baltic Saga 6. sudraba medaļu, ar lūgumu neaizmirst pirms vēlēšanām doto solījumu atcelt iepriekšējā ministru prezidenta Vitlama lēmumu, ar kuŗu bija atzīta Baltijas valstu varmācīgā okupācija un iekļaušana Pad. savienībā. Austrālijas jaunais ministru prezidents M. Frēzers savā 27. janvāŗa vēstulē sirsnīgi pateicies R. Kreišmanim par apsveikumu un vērtīgo velti, paziņodams, ka iepriekšējā prezidenta lēmums Baltijas valstu jautājumā atcelts. (Rd)

Čikagas jauniešu ansamblis Dadzis, no kreisās: Sandra Budeniece, Gundars Šīmanis, Irisa Šīmane, Valdis Bočka, Linda Budeniece un Uldis Roze. Foto: A. Lamberts

DVF delegātu sapulce martā Londonā

Tuvāka iepazīšanās ar jaunā lauku īpašuma izbūvi un saimniecību, darba kārta marta delegātu sapulcei un budžeta jautājumi, 3. DV globālās dienas Anglijā un to izkārtojums un atsevišķo daļu vadītāju ziņojumi par paveikto un iecerēto bija galvenie jautājumi šī gada pirmajā DVF valdes sēdē DV lauku īpašumā Cattorphe Manor Anglijā. Sēdes ievadījumā valdes priekšsēdis L. Rumba apsveica J. Frišvaldu un M. Ķeņģi ar atkal ievēlēšanu DV vadībā.

Valde nolēma sasaukt DVF delegātu sapulci 6. un 7. martā Londonā. S. Lindiņam sniedzot pāskaidrojumus, valde iepazinās ar DV CV 1977. gada budžeta projektu, kuŗā DVF maksājumu daļa krietni palielināta. Valde lūdza G. Rītiņu izdarīt attiecīgus aprēķinus, lai tad to nodotu delegātu sapulces izlemšanā.

Uzklausot G. Rītiņa un Sīļa paskaidrojumus, valdes locekļi uz vietas iepazinās ar paveikto un iecerēto īpašuma iekārtošanā un piemērošanā mūsu vajadzībām. Pakāpeniski nobeigumam tuvojas istabu pārdales un iekšējie remontdarbi, kā arī aukstā ūdens pievada, apsildīšanas un apgaismošanas iekārtošana. Darbu lielākā daļa veikta ar talcinieku palīdzību, kuŗiem valde izteica pateicību, reizē aicinot ikvienu arī turpmāk sniegt nepieciešamo atbalstu gan ar darba spēku, gan līdzekļu sagādi, gan mantu un mēbeļu ziedojumiem.

Krietni uz priekšu virzās arī būvfirmai izdotie kluba izbūves darbi, kuŗus paredzēts nobeigt marta beigās. Kluba iekšējās iekārtošanas darbus pēc iespējas cer veikt ar pašu spēkiem tā, lai ar maiju, sākoties pastāvīgo iemītnieku uzņemšanai, arī klubu varētu nodot sabiedrības rīcībā. Otrā stāvā virs kluba un tālākā daļā pēc architekta meta iespējams iekārtot dzīvojamās telpas ar 15 istabām. Valde lūdza A. Sīli, sazinā ar architektu, izkārtot attiecīgo pārbūves plāna izgatavošanu un iesniegšanu pašvaldībai apstiprināšanai.

Skaŗot īpašuma apsaimniekošanu, G. Rītiņš norādīja, ka neatbilst patiesībai apkārtrakstā Mūsu Balss janvāŗa numurā ievietotā ziņa, ka galvenās ēkas viss otrs stāvs paredzēts ciemiņiem, atvaļinājuma pavadītājiem. To rīcībā gan nodos dažas istabas, bet vispārējais telpu sadalījums vēl nav galīgi izlemts. Īpašums iegādāts galvenokārt vecuma dienu pavadītājiem.

Pie I. Pāliša ziņojuma par 3. DV globālo dienu Anglijā izkārtojumu un norisi valde izteica savus papildinājumus un vēlmes. G. Tamsons iepazīstināja valdi ar informācijas darbinieku sanāksmes izkārtojumu un norisi 17. un 18. janvārī DVF Bradfordas nodaļas namā, reizē skaŗot arī ārējās informācijas darba problēmas. Apspiesto tautu nedēļa Anglijā šogad paredzēta no 11. — 18. jūlijam. Nodaļas aicinātas sadarboties ar citām tautību grupām, organizējot attiecīgus sarīkojumus. J. Ranka norādīja, ka pagājušos 9 mēnešos apmeklētas 10 nodaļas, kuŗās bijusi iespēja pārrunāt arī organizācijas iekšējās informācijas darba problēmas. 2. janvārī piedalījies ELJA Anglijas nodaļas jauniešu seminārā Līdsā, gūstot ieskatu jaunatnes darbā un centienos par kopīgo darba turpināšanu nākotnē.

M. Ķeņģe norādīja, ka sakarā ar 3. DV globālajām dienām vanadžu darbību koncentrēs uz šo notikumu. Vanadžu saimē vērojama apsveicama rosme visos darbības novados, bet visnotaļ jaunā īpašuma vajadzībām un atbalstam. A. Freimanis ziņoja par plkv. O. Kalpaka un Latviešu leģiona dienu atceres sarīkojuma izkārtojumu, kas notiks 6. martā Londonā.

Anglijā no 13 — 28. martam no Vācijas viesosies J. Spurdziņš ar diapozitīvu klāstu par Latviešu leģionu (350 diapozitīvi) un notikumiem Latvijas telpā līdz un ieskaitot brīvības cīņas (350) diapozitīvi. Tāpat martā izkārtota pianistes Ilzes Štrāles - Didrichsones (Toronto) koncerti, kas notiks Londonā un Bradfordā. 3. janvārī Notinghamā notikusi sporta darbinieku sanāksme, kuŗā pārrunātas sportistu līdzdalība sacensībās 3. DV globālo dienu ietvaros.

Pie aprūpes daļas I. Pālītis norādīja, ka nepieciešama īsa pārskates lapa par darbu un mērķiem angļu valodā. Valde lūdza G. Tamsonu tādu sastādīt. Tāpat vēl pastāv neskaidrības testamenta izgatavošanas jautājumos. J. Pālītis uzņēmās sagatavot īsu rakstu presē, aprādot līdz šim pielaistās kļūdas un kā no tām izvairīties. Valde pievienojās 300 angļu mārciņu nosūtīšanai uz Vāciju aprūpei aiz dzelzs aizkara un izlēma ienākušās apbalvojuma lietas.

IE ID

Enciklopēdija jaunā iespiedumā

Par Latviešu enciklopēdijas izdošanu pārlabotā un papildinātā iespiedumā lēma enciklopēdijas līdzstrādnieku un redaktoru sanāksmē Ņujorkā 31. janvārī. Pirmais sējums varētu iznākt apmēram pēc gada, bet visi sējumi pēc kādiem četriem gadiem. Sanāksme notika ASV centrālo Kultūras dienu laikā. To sasauca darba koordinātoru R. Turka un R. Līduma ierosmē. Enciklopēdijas sagatavošanu vadīs Latviešu institūts, kas rūpēsies arī par materiālā atbalsta sameklēšanu.

Sākumā bija ierosināts izdot tikai enciklopēdijas papildinājumu, līdzīgu 1962. gada papildinājumam. Sanāksmes pārrunās atklājās, ka pārmaiņu enciklopēdijās saturā būtu daudz. Tā radās ieteikums pārlabot un papildināt līdzšinējo A. Švābes rediģēto izdevumu. Šo priekšlikumu pieņēma: Nolēma uzsākt priekšdarbus pirmajam sējumam. Nav vēl zināms, cik alfabēta burtu pirmais sējums saturēs, tāpat, cik sējumu varētu iznākt pavisam.

Sanāksmē nolēma izdarīt aptauju, cik tautiešu vēlētos šo izdevumu iegādāties. No pasūtinātāju skaita tad varētu aplēst arī izmaksu.

Enciklopēdijas sagatavošanas priekšdarbi jau ievadīti. Izraudzīti darbu darītāji un vadītāji. Par redaktoru darbosies vēsturnieks Dr. E. Andersons, sekretāru O. Celle. Apstiprināti arī atsevišķo nozaŗu vadītāji un darbu koordinētāji dažādās zemēs un novados.

Bez abiem iepriekš minētiem koordinātoriem sēdē vēl piedalījās Latviešu institūta vadītājs M. Grīns, redaktors E. Andersons, V. Aldzere, K. Rabacs, J. Vītols, J. Skrundēns un J. Gaigulis. V. I.

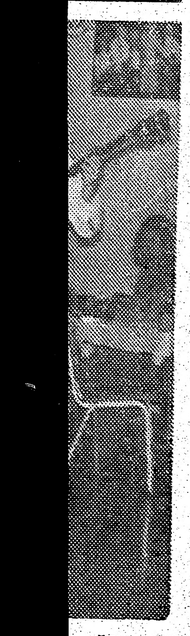

a Šī-
berts

dā. Valde
ādu sastā-
neskaidrī-
tavošanas
uzņēmās
presē, ap-
istās kļū-
izvairīties.
300 angļu
uz Vāciju
izkara un
alvojuma

IE ID

dumā

klopēdijas
papildi-
enciklo-
un redak-
ā 31. jan-
s varētu
gada, bet
četriem
tika ASV
nu laikā.
rdinātoru
na ieros-
gatavoša-
ītūts, kas
riālā at-

āts izdot
apildinā-
da papil-
s pārru-
aiņu en-
u daudz.
rlabot un
. Švābes
priekš-
na uzsākt
m sēju-
s, cik al-
ējums sa-
nu varētu

zdarīt ap-
ēlētos šo
No pasū-
arētu ap-

tavošanas
ti. Izrau-
vadītāji.
es vēstur-
ons, sek-
rināti arī
dītāji un
žādās ze-

minētiem
vēl pie-
ita vadī-
rs E. An-
Rabacs,
s un J.
V. I.

Vai pilna kursa vidusskola iespējama?

Pēc sarunām par pilna mācību laika latviešu vidusskolas vajadzību, Kultūras dienu dalībnieki Ņujorkā 1. februārī atzina šādas skolas lielo nozīmi un ieteica sāktās saimnieciskās kalkulācijas turpināt. Jautājumu pārrunāja paneļdiskusijā, ko vadīja Nora Zālīte. Aija Abena stāstīja par saviem vērojumiem Minsteres ģimnazijā. Rita Rumpētere izteicās par pilna kursa vidusskolu ASV, kur jaunieši varētu nostiprināt savas latviešu valodas zināšanas un ieteica „nepirkt nevienu latviešu namu, kamēr jauniešiem nav vidusskolas".

Trešā paneļa runātāja Iveta Trautmane atzina pilna laika vidusskolu par labu pasākumu, bet šaubījās, kā būs ar iekļūšanu labā universitātē? Viņa žēlojās arī par mācību grāmatu trūkumu latviešu valodā un jautāja, kādas grāmatas lietos — tulkojumus vai no Latvijas iegūtās?

Pirms gada nodibinājās Amerikas latviešu ģimnazijas atvēršanas rīcības komiteja V. Muižnieka vadībā. Šīs komitejas loceklis P. Graube ziņoja, ka pastāv četri plāni vidusskolas ierīkošanai: Baltiņa plāns paredz Gaŗezera territorijā būvēt internātu, bet mācības notiktu amerikāņu skolā Three Rivers. Satiksmei lietotu autobusu. Internāta izbūve pēc P. Graubes domām varētu būt ap 400.000 dolaru, bet viena gada skolas nauda ap 2000 dolaru.

Pēc otra projekta mācības notiktu Nacaretes kolledžas telpās Kalamazū pilsētā, izmantojot arī laboratorijas. Ja rastos skolotāji, tad visus priekšmetus mācītu latviešu valodā, pretējā gadījumā dažas mācības būtu angļu valodā. Uzturs izmaksātu 1250 dolaru gadā. Minēja, ka pieciem latviešu skolotājiem maksātu katram 7000 dolaru gadā vai četriem skolotājiem pa 8000 dolariem. Īres un citi maksājumi šinī katoļu kolledžā izmaksātu ap 160.000 dolaru gadā.

Trešais projekts paredz pilnīgi jaunu skolas ēku Gaŗezerā, ko P. Graube lēsa uz 700.000 dolariem. Ceturtais projekts būtu kādas vecas kolledžas ēkas pirkšana. Jaunatne par pilna kursa latviešu vidusskolu bija ieinteresēta, bet svarīgākais likās jautājums, vai pēc latviešu skolas viņus uzņemtu labā amerikāņu universitātē? Ņujorkas draudzes darbinieks V. Zālīte ieteica rūpīgi izvērtēt un noskaidrot izmaksas summas.

Tālākās pārrunās izrietēja, ka skola darbu varētu sākt 1977. gada rudenī, noskaidrojot skolēnu skaitu, tāpat līdzekļu sagādi. ALJA jau iemaksājusi 500 dolaru.

V. I.

Čikagas latviešu Krišjāņa Barona skolas ģimnazijas absolventu klase, no kreisās: Ivete Norgello, Gundars Šimanis un Lori Vuda, labajā pusē — skolas pārzinis Dr. R. Albertiņš.
Foto: A. Lamberts

Apstarota ASV sūtniecība Maskavā

ASV sūtnis Maskavā Valters Stesels 6. februārī brīdinājis sūtniecības personālu, ka padomju slepenais dienests sarunu noklausīšanai sūtniecībā lieto lēzera starus, kas var izsaukt laukēmiju, ādas vēzi, katarraktu un dažādas emocionālas slimības. Sūtnis informējis savus 125 darbiniekus, ka sūtniecības telpās atklāts augsts radiācijas līmenis. Krievi lietojuši lielas enerģijas „spiegu starus", kas iedarbināti jau deviņus mēnešus uz sūtniecības ēku, lai uztvertu balsu vibrāciju uz sūtniecības logu stikliem. To atzinis arī ASV ārlietu ministrs Kisingers, kas šim jautājumam pieskāries savās sarunās ar padomju vadītājiem sava nesenajā apmeklējuma laikā Maskavā.

Slepenās noklausīšanās ierīces ASV sūtniecībā Maskavā atrastas jau 1950. gadā, kad ASV ērgļa emblēmā pie sūtniecības biroja sienas bijis iebūvēts slepens mikrofons. Amerikas sūtniecības ēka ir 10 stāvu ar dzeltenu ģipša apmetumu un atrodas 5 min. braucienā no Kremļa. Tagad amerikāņu sūtniecība ēkas logiem ierīkojusi radiācijas aizsargus.

Informātīvie avoti Vašingtonā izteikušies, ka šāds augsts radiācijas līmenis ASV sūtniecībā Maskavā atklāts pirmo reizi, lai gan elektronisko noklausīšanās ierīču lietošana notiekot „abās pusēs". Savā laikā amerikāņu laikraksti ziņoja, ka ar ASV satelīta palīdzību pat noklausītas padomju politbiroju pārstāvju sarunas viņu automašīnās. Šo ziņu nupat sniedzis laikraksta The Toronto Star korespondents Maskavā Roberts Tots un no Maskavas pārraidījusi arī AP aģentūra.

Republikāņu apvienības jaunā vadība

Amerikas latviešu republikāņu apvienības gadskārtējā ģenerālsapulcē ievēlētās valdes un padomes sastāvs ir šāds:

Mūža goda priekšsēdis (par nopelniem organizācijas darbā) — Voldemars Korsts (Čikaga). Goda biedri: Kārlis Avens (Klīvlande), Augusts Gulbis (Denvera), Dr. Jānis Bungs sen. (Klīvlande) un Roberts Strīķis (Florida). Goda biedri bauda balstiesības valdes sēdēs un gada sapulcēs. Valdē un padomē ievēlēti: prof. Daumants Hāzners — priekšsēdis (Jaundžersija), priekšsēža vietnieks Olģerts Balodis (Ņujorka), ģenerālsekretārs advokāts Ivars Bērziņš (Ņujorka) un kasieris Fricis Bērziņš (Ņujorka). Vicepriekšsēži: prof. Dr. Aleksandrs Berķis (Virdžīnija), Ēriks Ieviņš (Ohaijo), Harijs Markevics (Mičigena), prof. Dr. Tālivaldis Šmits (Merilande) un Inese Stokes (Ilinoisa).

Nacionālo padomi vadīs trīs priekšsēža vietnieki: Akselis Mangulis (Masačūzeta), Jūlijs Riekstiņš (Grand Rapidi) un Kārlis Balodis (Ņujorka). Pēdējie no sava vidus izraudzīs priekšsēdi. Nacionālā padomē par locekļiem ievēlēja: Teodoru Aldzeri (Ņujorka), Filipu Jansenu (Jaundžersija), Uldi Kalniņu (Pensilvēnija), Māri Sērmoliņu (Jaundžersija), Andreju Tobisu (Kolorado), Jāni Bungu jr. (Jaundžersija), Gunaru Jākobsonu (Kolorado), Andreju Pērkonu (Pensilvēnija) un Dr. Laimoni Streipu (Ilinoja).

(vk)

Brauciens gandrīz ar traģiskām sekām

IZGLĀBUSIES DROŠĪBAS JOSTAS DĒĻ

Grand Rapidos 31. janvārī no Detroitas bija ieradusies Māra Brante, lai apciemotu māti, brāli un citus piederīgos. Detroitā viņa strādā par skolotāju. Svētdienas pievakarē Māra savā jaunajā mašīnā, kas bijusi iegādāta tikai pag. gada oktobrī, devusies atpakaļ uz Detroitu. Atrodoties vēl pilsētas robežās, M. Brante uz 196. ceļa piedzīvojusi smagu satiksmes nelaimes gadījumu. Viņa vēlējusies nogriezt mašīnu uz ceļa labo pusi, bet pagriezienā, šķērsojot kādu apsnigušu ledus laukumu, mašīna pēkšņi slīdējusi un pa stāvu nogāzi kūleņojot skārusi kādu nostiprinātu ceļa zīmes stabu. Mašīnai izsisti visi stikli, pilnīgi sadragāta priekšējā daļa, pārvēršoties lūžņu kaudzē. Ātrās palīdzības mašīnā M. Brante nogādāta Bladžeta slimnīcā, kur pārbaudīts viņas veselības stāvoklis, bet nekādi kaulu lūzumi vai nopietnāki ievainojumi nav atrasti, izņemot dažus miesas nobrāzumus un zilumus. Pēc pārbaudes slimnīcā atgriezusies pie mātes, bet otrā dienā viņas vīrs Gunārs aizvedis to atpakaļ uz Detroitu. Policija secinājusi, ka Brantes satiksmes kļūme varējusi beigties ļoti traģiski, bet viņu pasargājušas vienīgi drošības jostas un dziļās sniega kupenas nogāzē, pa kuŗu mašīna kūleņojusi lejup. Māra Brante agrāk dzīvojusi Grand Rapidos, bet pēc apprecēšanās pārcēlusies darbā uz Detroitu.

V. Z.

Vai sagaidāma KF vadības maiņa?

Iespējams, ka līdzšinējais PBLA Kultūras fonda priekšsēdis V. Klīve nākamo gadu vairs nekandidēs uz šo amatu, kā viņš izteicās mūsu laikraksta Ņujorkas redaktoram. V. Klīve 31. janvārī bija ieradies Ņujorkā uz centrālām Kultūras dienām un piedalījās arī PBLA valdes sēdē. Par iespējamās aiziešanas iemesliem viņš minēja, ka viņa universitāte varētu atrast iespēju nodibināt studiju sakarus ar Indiju. Ja tas notiktu, V. Klīve būtu šī darba vadītājs, kādēļ viņam vairs nebūtu laika Kultūras fonda darbam. Viņš arī aizrādīja, ka sabiedriskā darbā ieteicamas darbinieku maiņas.

V. Klīve ALA darbā nostrādājis vairāk nekā 20 gadus, ilgāk kā neviens cits ALA valdes loceklis, veicot dažādus uzdevumus. Viņa darbības laikā Kultūras fonds savācis ievērojamus līdzekļus. Lai gan pēdējos pāris gados KF bija iecerējis savākt 20.000 dolarus, līdz šim lielākā summa bijusi pāri par 17.000 dol. KF priekšsēdis izteica cerību, ka ALA 25 gadu jubilejas gadījumā varbūt varētu savākt 25.000 dol. KF līdzekļu vākšanas akciju parasti sāk Kultūras dienu laikā.

Arī šogad globālā KF sēde paredzēta rudenī, ar balvu pasniegšanu 18. novembŗa sarīkojumā. Toronto šovasar paredzētas plašas kultūras darbinieku sanāksmes, bet šinī laikā KF piešķīrumus vēl nevarēs izlemt, jo daļa līdzekļu fondam ienāk tikai rudenī, piemēram no Austrālijas, kas pagājušo gadu bija devusi ap 2000 dol. ALA Kultūras fonda piešķīrumus paziņos 25 gadu kongresā Vašingtonā maija sākumā.

Pieskaŗoties kultūras sarīkojumiem Toronto jūnijā, KF priekšsēdis bija ieskatos, ka sarīkojumu skaits būtu samazināms, jo to organizēšanā varētu pietrūkt līdzekļu. Triju kultūras darbinieku kongresu darbs un dziesmu svētku sarīkojumi būs ļoti intensīvi un notiks 12 dienās.

Padomju pasts un rietumi

Par to, ka Pad. savienības solījumiem nevar ticēt, nevienam no apspiesto tautu trimdiniekiem nav šaubu. Tagad pierādās, ka arī citām tautām tas jāatzīst. Maza liecība par to ir kādas lasītājas vēstule The Daily Telegraph 13. janvāŗa numurā. Viņa nosūtījusi uz Pad. savienību kādu ierakstītu vēstuli, bet neesot saņēmusi apstiprinājumu, ka vēstule saņemta, tādēļ griezusies pie angļu pasta ar lūgumu lietu noskaidrot. Pasta iestāde atbildē rakstījusi: „Nav nekādas nozīmes par šo lietu stāties sakarā ar krievu pasta iestādi, jo mēs noteikti zinām, ka atbildi nesaņemsim. Diemžēl, pašlaik padomju iestādes mūs gandrīz pilnīgi ignorē. Šāds stāvoklis turpinās jau vairākas nedēļas, un nav nekādu norādījumu, ka padomju izturēšanās pret mums varētu kļūt atsaucīgāka; patiesībā — notiek tieši pretējais."

Šie vārdi liekas labs epitafs Helsinku konferences garam.

T. P.

ALA KF priekšsēdi ievēl ALA kongresā, kas šogad paredzēts Vašingtonā. Līdz šim ALA un globālā KF priekšsēdis bijis viena persona. Pastāv minējumi, ka nākamais KF priekšsēdis varētu nākt no Kanadas.

Vk

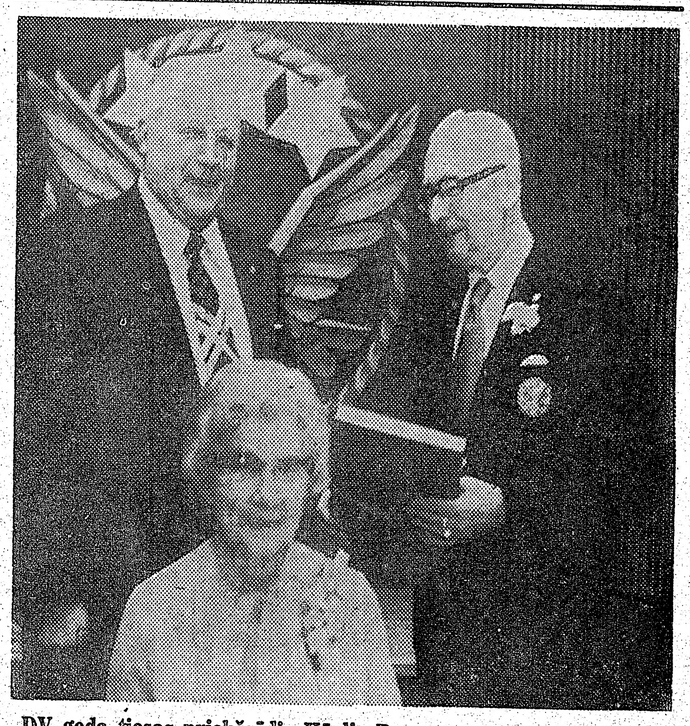

DV goda tiesas priekšsēdis Kārlis Bencons (attēlā pa labi) savu 75 mūža gadu atcerē Toronto saņem DV Kanadā valdes veltī, kuŗu viņam nodeva priekšsēža vietnieks un Kultūras daļas vadītājs J. Gailītis. Priekšā jubilāra dzīvesbiedre Anete Bencone.
Foto: V. Cinis

Lidojums uz Angliju 22. augustā

Kā jau mūsu laikrakstā iepriekš ziņots, uz 3. DV globālajām dienām Anglijā, kas sāksies 27. augustā un turpināsies līdz 31. augustam, DV dienu apmeklētājiem paredzēts lidojums kopējā lidmašīnā. Izlidošana uz Londonu paredzēta svētdien, 22. augustā. Lidojuma maksa 353 dol. Pieteicoties lidojumam, jāiemaksā 56 dol. par katru personu, bet līdz 5. maijam visa lidojuma maksa. Pieteicoties jāuzdod vārds, adrese, pavalstniecība, Social Ins. vai pases numurs. Dalībniekiem jāizņem Kanadas ārzemju pase. Tā pieprasāma ar īpašu formulāru, kas saņemams pasta iestādēs. Pēc prasīto ziņu sniegšanas, lūguma formulārs iesniedzams Toronto Dominion centrā, kur saņemama arī pase. Izlidošana no Anglijas paredzēta šādos datumos: 6., 13., 20. un 27. septembrī. Pieteicoties lidojumam, jāpaziņo, vai vēlas apmesties viesnīcā vai studentu mītnē. Rezervējot viesnīcu vairākām personām kopīgi, apmešanās ievērojami palētinās.

Tuvāka informācija par lidojumu un pieteikšanās pie M. Jonānes, 271 Rusholme Rd., Toronto, Ont. M6H 2Y9, tālr. 536-5235.

e. t.

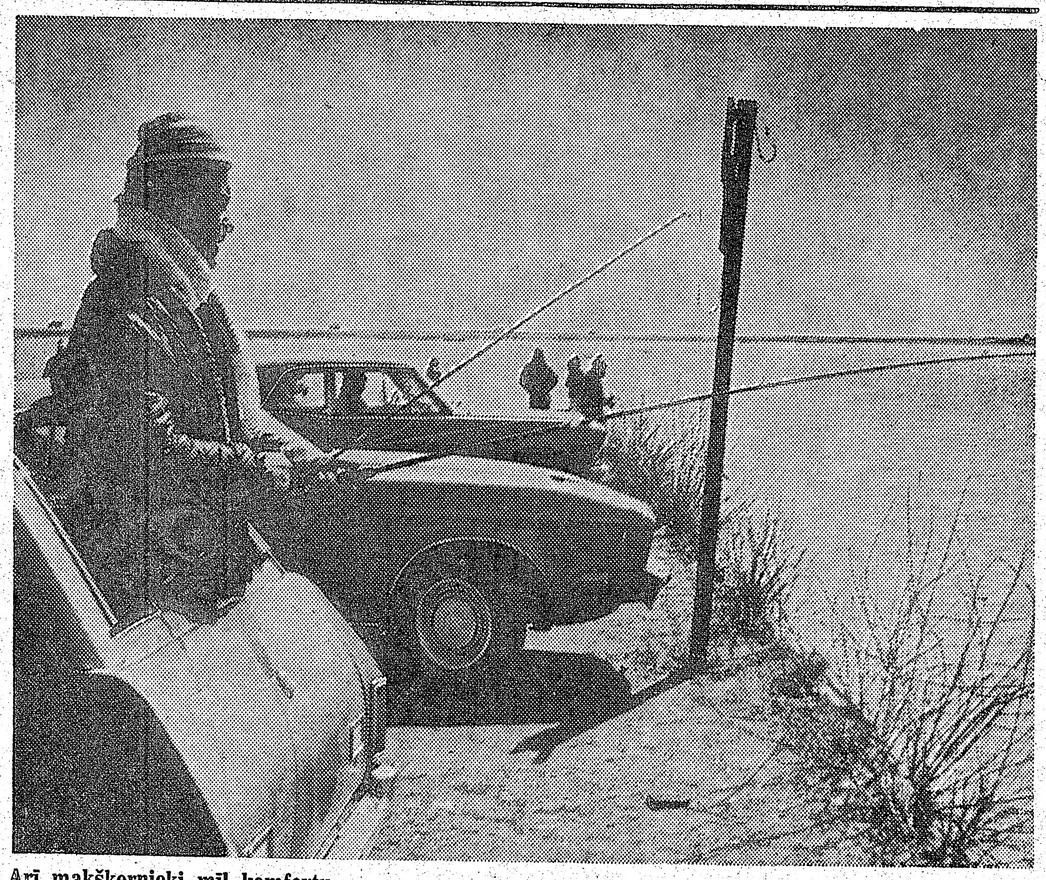

Arī makšķernieki mīl komfortu

Foto: J. Liģers

REFERĀTS PAR DZIEDINĀŠANAS DIEVKALPOJUMIEM TORONTO

Sv. Andreja draudzes sarīkojumu zālē pēc rīta dievkalpojuma 8 februārī rakstniece Irma Grebzde referēja par dziedināšanu ar Dieva žēlastību. Temats bija ieinteresējis pilnu zāli klausītāju.

Referente minēja, ka neesot nedz sludinātāja, ne svēto rakstu tulkotāja, bet tikai lieciniece brīnišķīgai dziedināšanai, ko piedzīvojusi priekš pieciem gadiem Pitsburgā. Dievnamā viņa tikusi atbrīvota no savas slimības pat pirms Kūlmanes dievkalpojuma. Viņa esot piedalījusies 14 Kūlmanes dievkalpojumos. Arī viņas tuvinieki piedzīvojuši brīnišķīgo dziedināšanu, bet ne katrs lūdzējs to saņemot. Kūlmane esot tikai instruments Dieva rokās. Atņemot citiem ciešanas, viņa pati tām esot pakļauta kā ikviens cilvēks, jo nesen pārdzīvojusi sirds operāciju un no tās atveseļojoties.

Brīnišķīgās dziedināšanas pārdzīvojums rakstnieci pārvērtis par jaunu cilvēku, kas redz Dieva pasauli citām acīm. Viņa pasvītrāja lūgšanu lielo spēku. Pārdzīvotais esot pārveidojis arī viņas literāros darbus. Turpmāk viņas darbi būšot kā pēdējā grāmata — Aizdedziet sveces!

Pēc referāta bija īsas diskusijas. Uz referentes jautājumu, vai kāds no klausītājiem būtu pats piedzīvojis šāda veida dziedināšanu, pacēlās vairākas rokas.

Šis bija rakstnieces septītais referāts. Gandrīz visi tie nolasīti ASV un par tiem mūsu laikrakstā atreferēts, kā arī agrāk bijuši garāki raksti par karismatikas kustību.

Referātu noklausīties bija ieradies arī archibīskaps A. Lūsis.

E.E.

MONTREALA

Koklētāju un dainotāju ansamblis savās divās sanāksmēs Trīsvienības draudzes namā iztirzāja savu darbību un nākotnes plānus. Tajās piedalījās ansambļa dalībnieces un viņu vecāki. Abas sanāksmes vadīja Baiba Dindzāne. Nolasītie kases pārskati liecināja, ka ansambļa financiālais stāvoklis labs. Pateicoties kopas pirmās skaņu plates labajam tirgum, tās kasē pāri par 2600 dol. No uzkrātiem līdzekļiem 50 dol. atvēlēja 18. nov. sarīkojuma izdevumu segšanai. Iegādāsies ansambļa vajadzībām vairākas kokles un citus instrumentus, kā arī segs citus aktuālus izdevumus. Ansamblis plāno piedalīties 6. latviešu dziesmu svētkos Kanadā, Toronto un 1977. gadā dziesmu svētkos Anglijā, kā arī ierasties nākamajos dziesmu svētkos 1977. g. Sirakūzās. Bez tam vēl iecerēta koncerta sarīkošana pašu mājās un koncertēšana citos latviešu centros, ja šādas iespējas rastos. Lai saliedētu koklēšanu Montrealā, atzina, ka abām pastāvošām koklētāju vienībām jāapvienojas. Sakarā ar visai jūtamu ansambļa sastāva maiņu un vadītājas Ritas Strautiņas došanos uz ASV, ansamblis ievēlējis jaunu vadību. To turpmāk vadīs Baiba Audere. Mūzikālā vadība ir Jāņa Dindzāna un Baibas Dindzānes rokās. Plašu saimniecību pārrauga Ilga Štauvere, kasiere — Silvija Poriete. Revizijas komisijā Ieva Lakata un E. Auders.

A .R.

I. SPILNERS TORONTO

Pagājušās nedēļas nogalē Toronto bija ieradies Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners, lai satiktos ar šeit dzīvojošiem PBLA valdes locekļiem T. Kronbergu un V. Upeslāci, kā arī ar Latviešu dienu rīcības komiteju, kas kārto šo dienu norisi 6. Kanadas latviešu dziesmu svētku laikā Toronto. Satikšanās notika 7. februārī Latviešu dienu rīcības komitejas priekšsēdes Intas Purvas mājā. Sēdē, bez jau minētajiem piedalījās vēl rīcības komitejas locekļi J. Mežaks, A. Joma, J. Šmits, I. Alksnis, Dr. L. Lukss, R. Britāls un Imants Purvs. Komitejā vēl darbojas Monika Jonāne un Anna Briede, Sēdē pārrunāja Latviešu dienu norisi, izdarot dažus grozījumus programmā laika ziņā. PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners devās atpakaļ uz ASV nākošās dienas priekšpusdienā.

—ls—

IMANTAS DĀVANU SAINI

PAR PAZEMINĀTU CENU līdz 15. martam, lai to saņemtu Lieldienās.

2. sainis — Baltie kviešu milti vai cukurs (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 200 cigaretes, brutto 20 kg US $ 60.00

7 — Svētku sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg margarīns, 1 kg rīsi, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 500 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes US $ 70.00

8 — Svētku sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr. saldās mandeles US $ 130.00

VECMĀMIŅAI: Mīksts, silts mohera vilnas lakats, smalkas vilnas galvas lakatiņš, vilnas zeķes, siltas mājas kurpes, 2,50 m vilnas flanelis kleitai US $ 85.00

VECTĒVAM: Silta 100% vilnas jaka, 2 p. vilnas zeķes, siltas mājas kurpes, 200 g tabakas vai 200 cigaretes $ 65.00

Abus apvienojot, klāt šokolādes kārba (300 g netto) US$130.00
Cenās ieskaitītas visas nodevas.

Liela izvēle mēteļu, uzvalku, kostīmu un kleitu drānām!

Pieprasiet katalogu un paraugus!

IMANTA

IMANTA PARCEL SERVICE

MOSEKEARET 6 — 2880 BAGSVAERD
COPENHAGEN DENMARK

Daugaviņai . . .

(Turpinājums no 9. lp.)

Daugaviņa ceļoja un uzstājās Suzenmarijā, Čikagā, Milvokos, Ķelnē - Vācijā, Sietlā, Gaŗezerā, Detroitā, Grand Rapidos, kā arī savās mājās Toronto un Sidrabenē, pavisam apmēram 100 reizes, bieži dejojot pašu choreografētas dejas (Žandariņš, Rībienu deja un citi). Daugaviņas vadība uzņēmās arī vairākus citus pienākumus latviešu sabiedrībā: Latviešu tautas deju apvienības vadību no 1973. līdz 1976. gadam, kā arī Toronto Karavānas „Rīgas" pāviljona rīkošanu 1974. un 1975. gadā. Karavānas laikā Daugaviņai radās jauni igauņu, lietuviešu, ungāru, poļu un baltkrievu draugi, kas piedalījās viņas rīkotajos Baltiešu vakaros.

Nevaram nepieminēt ievērojamo Daugavas Vanagu materiālo un morālo atbalstu visos šais sarīkojumos, tāpēc nav brīnums, ka tikai pēc pieciem gadiem Daugaviņas 43 dalībnieki kopā ar Mazās Daugaviņas 12 dalībniekiem gatavojas jo aktīvai nākotnei.

Atceroties aizvadīto laika posmu, Daugaviņa sirsnīgi pateicas DV organizācijai un ikvienam tautietim, kas atbalstījis viņas mērķus un pasākumus, un aicina piedalīties savā 5 gadu jubilejas ballē Igauņu namā 28. februārī plkst. 8 vakarā.

A. R.

Mūžībā aizgājis prof. Reinhards Siksna

No Upsalas, Zviedrijā, saņemta ziņa, ka tur 4. decembrī miris prof. Dr. math. Reinhards Siksna, piedzīvojot 74 mūža gadus. Izvadīšana notika Upsalā, kur apglabāta arī nelaika pelnu urna.

Prof. Dr. Reinhards Siksna bija dzimis 1901. gada 17. oktobrī Liepājā. Tālākās gaitas viņu noved Krievijā, kur sāk studēt ķīmiju Urālu kalnu institūtā. Atgriezies dzimtenē, iestājas Latvijas universitātes matēmatikas un dabzinātņu fakultātē, kuŗu beidz 1927. gadā ar cand. math. gradu. Viņš bija arī starp tiem Kurzemes jaunajiem studentiem, kas 1924. gada vasarā Liepājā nodibināja korporāciju Philyronia, būdams vairākas reizes tās seniors.

Pēc universitātes beigšanas viņu paturēja pie fizikas katedras zinātniskam darbam, ar ko sākās zinātnieka gaitas fizikas disciplīnā, kas neierobežojās tikai ar tiešo pētniecības darbu vien. Viņš darbojās arī paidagoģijā par docentu universitātē, fizikas katedras vadītāju Lauksaimniecības akadēmijā Jelgavā, Baltijas universitātē Hamburgā un Pinebergā. Bija korporāciju Apvienotā konventa seniors, Baltijas universitātes nometnes komandants Hamburgā, tās pašas universitātes Latviešu nacionālās komitejas priekšs. un vairākkārt Upsalas Latviešu biedrības priekšnieks.

Pirmos pēckaŗa gados kopā ar ģimeni dzīvoja Vācijā un strādāja Sīmensa rūpnīcā Berlīnē, no kurienes pārgāja par mācībspēku Baltijas universitātē, bet 1948. gadā profesors pārcēlās uz dzīvi Zviedrijā, kur viņam piedāvāja darbu Upsalas universitātē augstsprieguma pētniecības institūtā. Tur viņš strādāja pie atmosfairas elektrības un radioaktīvitātes pētniecības. Profesoram ir arī daudz publikāciju ārzemju izdevumos — vācu, angļu, franču un zviedru valodā. Kā Zviedrijas valsts pārstāvis piedalījies starptautiskās fiziķu konferencēs un ģeofizikas zinātnes kongresos.

Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri, divas meitas ar ģimenēm un četrus mazbērnus Zviedrijā.

V. Andersons

† Reinhards Siksna

Valija Ruņģe

Hernhūtieši

(Beigas)

Lai piešķirtu plašajam hernhūtiešu romānam 18. gadsimta koloritu, autors romānā diezgan bagātīgi notēlo „galantā" laikmeta izlaidības kungu dzīvē, gan muižās, gan galmos. Pret tām zemnieciņu grēki izskatās gauži sīki un vienkārši. Taču arvien laikam tā bijis — ko apsedz ķeizarienes mantija, to neapsedz zemnieku meitas skrandas. Par ķeizarienes Jekaķerinas I ceļu uz troni cauri dažādu kungu guļamistabām vai par grāfienes Kēnigsmarkas dēkām var patīksmināties salonos. Nabadzīga Dzirkaļu meitas par to pašu drīkst nosodīt katrs, kaut viņas savā stāvoklī nonākušas aiz posta dzīves.

Dažu lasītāju varbūt aizkars brīvi lietotie „galantie" izteicieni un vārdi, ko agrāk mēdza rakstos atzīmēt tikai ar daudzpunkti. Tie tomēr romānā iederas, jo notēlots jau ir ne Anglijas karalienes Viktorijas laikmets, bet Francijas Ludviķa XV laikmets. Nedz kungi, nedz zemnieki toreiz nebija pārāk delikāti savos izteicienos.

Arī citādi autors cenšas ar valodas līdzekļiem lasītāju pārcelt 18. gadsimta gaisotnē: kungu valodā iebārstīti ģermānismi, pa latīņu, pa franču vai angļu teicienam. Zemnieki lieto mūsu oficiālās gramatikas neatzītās verbu galotnes, piem. nākuse, teiksat — nākusi, teiksit vietā. Tā tautā noteikti runāja. Jāšaubās gan, vai tauta lietoja divdabja formu ar galotni -dams atribūta nozīmē, piem., pretīmnākdams vīrs. Nav gadījies tādas formas tautā dzirdēt.

Pabiežā vietniekvārda „šis, šī" lietošanu viscaur piešķir romānam tādu kā mazliet pūcesspiegelisku nokrāsu. Liekas, tā arī bijusi autora vēlēšanās — notēlot traģiskas lietas ar tādu kā Voltēra smīnu.

Turpretim tuvi un mīlīgi skan Vidzemes valodai tik raksturīgie deminutīvi. Par tiem īpašu jūsmas pilnu izbrīnu autors liek teikt arī vācbrālim Dāvidam: „Savāda izloksnīte. Savu glāstu tā neliedz nekam un nevienam. — Un kad nu viss šinī valodiņā tik delikāts, tad tāds pats arī viņu Dievs, ko viņi par Dieviņu sauc, un viņu Kristus jeb Jēzuliņš."

Ja tehnisko darbu veicējiem būtu palaimējies atstāt romānā mazāk iespiedumkļūdu, it sevišķi garumzīmju novadā, tad grāmatas ar askētiskajiem Ojāra Jēgena vāku zīmējumiem varētu tiešām dēvēt par glītām arī ārējā apdarē. Taču tas, protams, nemaina romāna svarīgo laikmeta vēstījumu, kurā dažu labu reizi ieskanās it kā paralēla stīga ar mūsu pašu laikmetu.

Nav īsti izprotams, kāpēc tik pamatīgi nostrādātā laikmeta romānā autors liek, piem., baronietei Hallartei 1730. gadā beidzot (!) lasīt Voltēra 1731. gadā izdoto darbu par Kārli XII, vai kāpēc Sofitante, pieminot savas jūsmas elku Austrijas feldmaršalu princi Eiženu, pataisa to par deviņdesmitgadīgu plānprāti, ja viņš tai laikā bija itin sprauns sešdesmitgadnieks, kas vēl 1734. gadā piedalījās Polijas troņa mantošanas karos.

Toties jo teicama ir autora metode, liekot lietā savu apkārtnes pazīšanu, lasītāju izvadāt pa Raunas novadu ar visām tā toreizējām muižām un mājām, lietojot īstos māju vārdus un pareizos ģeografiskos novietojumus. Raunas novads pieder pie tiem Latvijas novadiem, kas bijis apdzīvots jau no vissenākiem laikiem. Ja, piem., daži autori kādā 1259. gadā rakstītā zemes dalīšanas dokumentā domājas saskatām, ka tanī minētie vārdi Calliavilla un Balaten varētu būt identiski ar tai novadā (Burtniekos) vēl tagad sastopamajiem māju vārdiem Kaulbārdis un Balodis, tad varam iedomāties, cik dažkārt patiešām seni un mūsu vēsturei nozīmīgi ir māju vārdi.

Mums, latviešiem, māju kontinuitāte ir daudz vieglāk ar dokumentiem pierādāma nekā dzimtu kontinuitāte. Māju vārdus un to valodniecisko un vēsturisko nozīmi Latvijas neatkarības laikā pasāka vākt un pētīt baltu valodnieki ar prof. Endzelīnu priekšgalā. Tačū toreiz darbs netika nobeigts. Tagad senie māju vārdi Latvijā pazūd bez pēdām, atstādami savā vietā neskaitāmus „Leņina ceļus", „Sarkanās zvaigznes" un citus līdzīgus latviešu zemei svešus monstrus, kas iznīcina tautas identitāti. Ko nepaspēja kādreiz vācu kungu muižas, to tagad paveic krievu kolchozi.

Tāpēc jāteic paldies Baumanim par paliekošu pieminekli Āžķipim, Rozbaldim, Bekurim, Vārūžai, Gailītim, Speikstam un citām senām latviešu dzimtu patvēruma vietām, kurās vistumšākajos kara, posta un verdzības laikos paglābās un izauga tautas brīvības doma.

Ja tikko esam pieminējuši cita liela laikmeta romāna autora Jēkaba Janševska simtu desmito dzimšanas dienu, tad novērtēsim jauno lielo kāda laikmeta stāstu, ko mums, svešumā dzīvojošiem, devis Arturs Baumanis, stāstu par pirmajiem hernhūtiešiem, kuri atstāja lielas un dziļas sekas vidzemnieku un visas latviešu tautas domāšanā un attīstībā.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TALR. 534-1403, Toronto

Mūsu mīļā

Lilija Jakševics

dzimusi Zieverts, Liepājā, Latvijā,

aizmigusi mūžīgā mierā 1976. g. 4. februārī Toronto.

Par viņu sēro

vīrs, māsas Latvijā un radi Austrālijā

Ieteikumi skolu darbam

Centrālo Kultūras dienu turpinājumā 1. februārī Ņujorkā A. Ezergailis referēja par latviešu vēsturnieku darbu. Latvieši paši savas vēstures pētniecībai pievērsās divdesmitajos, bet plašākos apmēros trīsdesmitajos gados, kad 1936. gadā nodibinājās Latvijas vēstures institūts. Šo darbu traucēja abas okupācijas varas, kas iejaucās vēstures pētīšanā. Temata izvēli toreiz noteica okupanti.

Pinebergā (Vācijā) 1948. gadā sanāca pirmā latviešu vēsturnieku konference pēc kara. Līdzīga sanāksme notika 1967. gadā Stokholmā, Zviedrijā. Piecdesmitajos gados trimdā publicēja daudzas ievērojamas atmiņu un vēstures grāmatas. Okupētajā Latvijā tagad nav vēstures darbu, kas nebūtu atkarīgi no turienes ideoloģijas.

J. Riekstiņš runāja par trimdas latviešu skolām Skolu gadā. Skolas darbs liekams mūsu nacionālo pienākumu pirmajā vietā. ALA aptaujā no 52 skolām atbildējušas 40. Sabiedrība materiāli atbalsta 73 proc.; 15 skolās ir latviešu valodas nepratēju klases, 13 skolās ir bibliotēkas. 12 proc. no skolēniem ir jauktu laulību bērni, lai gan skolas apkārtnē dažkārt jaukto laulību ģimenes ir ap 50 proc.. 20 proc. no skolēniem uz skolu brauc tālāk par 20 jūdzēm, no 500 skolotājiem 80 proc. ir sievietes. Ņujorkas draudzes Jonkeru skolā pagājušo vasaru izdarīti pārbūves darbi par 40.000 dolāriem.

Skolu gadā būs plašāki skolotāju kursi un ar lielāku dalībnieku skaitu, ko atbalstīs organizācijas un kredītsabiedrības. Zinta Sandere savā diplomdarbā norādījusi, ka vajadzīgas latviskās ievirzes mācīšana. ALA Izglītības birojs centīsies darīt savu daļu mācības grāmatu un līdzekļu sagādei, kā arī skolotāju sastāva papildināšanā, bet talkā jānāk arī sabiedrībai.

Čikagas Kr. Barona skolas pārzinis R. Albertiņš runāja par pieredzi latviešu skolu darbā, kā piemēru ņemot Čikagas latviešu skolu. Vajadzētu panākt, lai latviešu bērni apmeklētu latviešu skolu iespējami lielākā skaitā. Skolotājiem būtu vairāk jāuzklausa arī skolēnu domas un vēlmes, tās jāmēģina īstenot vai arī jāpārliecina skolēni, ja ierosinājumu nav iespējams iedzīvināt. Pie skolas darbojas divas tautas deju grupas — jaunākiem un vecākiem dejotājiem un trīs kokļu ansamblī, kas darbību sāk pirms mācību laika. Tā skolas diena ir 6 ar pus stundas gara. Skolēni iepazīstas ar latviskajām tradicijām un latviešu rakstu formām. Izkārtoti referāti ar filmām un krāsu diapozitīviem par Brīvdabas mūzeju Latvijā, padomā arī referāti par Brāļu kapiem un Brīvības pieminekli Rīgā. Runātājs ieteica jaunas skolas burtnīcas pēc amerikāņu parauga krāsās.

I. Spilners runāja par sabiedrisko un politisko audzināšanu skolās, lai izkoptu nacionālpolitisko apziņu. Jaunietis automatiski nekļūst par savas tautas tiesību cīnītāju, ja viņā šo apziņu nenostiprina jau latviešu skolā. Skolās vajadzētu mācīt mūsu visjaunāko vēsturi un iepazīstināt ar apstākļiem tagadējā Latvijā. Līdzīgā veidā vajadzētu mācīt publisku runāšanu, iepazīstināt ar sēžu vadību un darbošanos vidē, kas naidīga mūsu tautas interesēm, pašiem jauniešiem izveidojot pašdarbības grupas.

A. Šturms referēja par latviešu mūziku pēdējos 25 gados ar demonstrējumiem. Viņš ieteica rīkot reprezentācijas koncertus, izdot skaņu plates, kā arī kompozicijas koriem un solistiem, uzņemot sakarus ar lielajām nošu izdevniecībām. Ja rastos līdzekļi, latviešiem tādā kārtā būtu iespējams cienīgi reprezentēties pasaules mūzikas forumā.

Rīcības komiteja piešķīra godalgas izstādītiem darbiem. Tēlotājā mākslā naudas balvu piešķīra Oliveram Rodumam par darbu Laika sinteze, bet 2. godalgu Lilitai par darbu Izturība. Daiļamatniecībā naudas balvu saņēma Helena Brenķe par cimdiem, 2. godalgu Visvaldis Gredzens par kokgriezumiem. Foto skatē naudas balvu izpelnījās Daina Vipule par uzņēmumu Centrālparks pievakarē, 2. godalga tika Ainai Balgalvei par attēlu Palagi vējā.

Kultūras dienu beigu vārdus teica rīcības komitejas priekšsēdis P. Norvilis, ALA priekšsēdis A. Lejiņš un Ņujorkas Latviešu organizāciju padomes priekšsēdis N. Grava. Kultūras dienās aktīvi bija iesaistījušās ap 50 personu

Vk

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Par ASV ģendas Daugmales novada vadītāju ar 1. janvāri ievēlēts Pēteris Matsons Ņujorkā. Novadā ir skautu vienības Bostonā un Ņujorkā. Novada vadītāja uzdevums vismaz reizi gadā sasaukt skautu novada vadītāju apspriedes, apmeklēt novada sarīkojumus un kārtot citus administrātīva rakstura pienākumus. Amerikāņi sūdzas, ka viņu mazskautu vienībās par vadītājām neesot meitenes. Latviešu mazskautiem vadītāju meiteņu netrūkst. Tādas ir Ņujorkā, Bostonā, arī ASV vidienē un Kanadā.

● Vēlēšanas beigušās Latviešu valodas komisijai. Nodotās balsis saskaitīja 31. janvārī. Valdē ievēlēja P. Norvili ar 20 balsīm, J. Bičoli ar 17, E. Aistaru ar 15, H. Tichovski un V. Baltiņu-Bērziņu ar 14 balsīm. Revīzijas komisijā darbosies K. Rabācs ar 18 balsīm, N. Kalniņš — 14 un N. Valtere — 12 balsīm. No 28 balstiesīgiem dalībniekiem balsis bija iesūtījuši 20.

—be

FILADELFIJA

● Bijušais DV apvienības priekšnieks A. Mauriņš ar dzīvesbiedri Veltu bija ieradušies Filadelfijā. Viņš bija ieradies kā delegāts tūrisma veicināšanas kongresā no Galvestonas pilsētas Teksasā, uzturoties Filadelfijā no 19. līdz 22. janvārim.

—be

Pārrunu vakars latviešu skolā

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas vecāku un skolotāju pārrunu vakarā 8. janvārī Latviešu nama augšējā zālē bija ieradušies 50 vecāku, kā arī lielākā daļa skolotāju. Sarunas ar skolotājiem bija individuālas un turpinājās kopīgās draudzīgās pārrunās pie kafijas galda, par ko bija rūpējusies skola M. Preisas vadībā. Skola atzīmēs plkv. O. Kalpaka atceri 6. martā pirms māc. stundām Jesse Ketchum skolas telpās; Ģimenes dienas sarīkojums skolai 2. maijā pl. 4 pēcp. Lietuviešu zālē.

TLB sestdienas skola gatavo koncerta programmu dziesmu svētku ietvaros notiekošam īpašam skolnieku koncertam 4. jūlijā pl. 12 dienā, kurā aicinātas piedalīties ASV un Kanadas latviešu skolas. Toronto sestdienas skolas koŗa 158 skolēnus dziedāšanā apmāca diriģente Vizma Maksiņa, kas pārmaiņus ar Daci Štauveri no Montrealas diriģēs skolnieku koŗa koncertu. Koncertā vēl paredzēts atsevišķs uzvedums — Latviskā gadskārta — ar dziesmām un deklamācijām, piedaloties arī Hamiltonas skolai. Pirms koncerta pl. 9.30 no rīta paredzēts skolnieku koŗa mēģinājums Bickford Park vidusskolas auditorijā.

Sestdienas skolas tautas deju kopas 88 dejotāji piedalīsies Tautas deju lieluzvedumā 3. jūlijā pl. 4 pēcp. Dejas iestudē skolotāji R. Brencis, I. Ķeniņa un Judīte Vāgnere. Tautas deju kopu mēģinājumi notiks sestdien, 3. jūlijā, pl. 7 no rīta.

—ls—

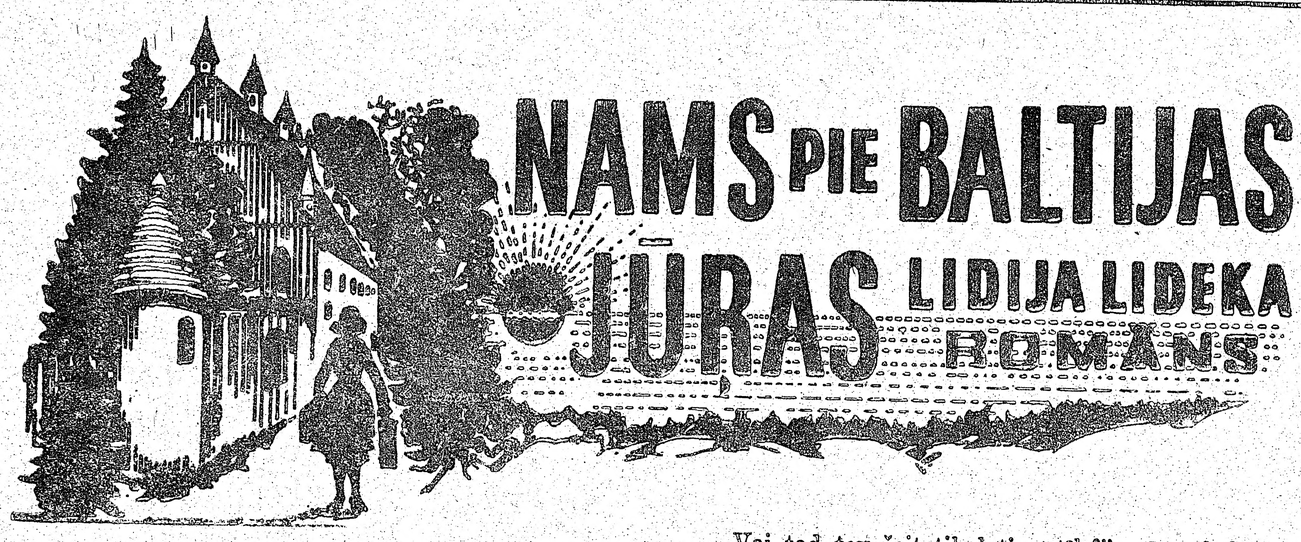

(20. turpinājums)

Pulkstenis tikšķ stundu pēc stundas — bet miegs kavējas. Sapņi krāšņi un liegi aijā mani visu gaŗo nakti — — — līdz rīta ausmai.

Cik skaista ir mīlestība, ja tev ir tikai sešpadsmitā ziema un tikko lietam zvanam līdzīga — jauna, laimīga sirds!

Mani modina saule.

No viņas staru šķēpiem esmu sasilusi kā tikko cepts maizes klaips. —

Jā, saule Prūsijas piejūŗas ciemā ir vēlīga!

Bet tā nav rīta saule — tā, kas staro manā logā, ir pusdienas saule!

Nelādzīgas aizdomas man iešaujas galvā, un acis meklē stundu rādītāju uz nakts galdiņa. Tik — tik — tik tikšķ pulkstenis, atgādinādams sevi. — Viņa apaļā ciparnīca ar īsāko rādītāju uz pusdivpadsmitiem smīn man sejā.

Kā bulta izlecu no gultas. Zibenīgā steigā ģērbjos. Viens, divi, trīs — esmu gatava. Vēl pārvelku suku matiem. Tad slēdzu durvis un izeju gaitenī. Vainas apziņa no manis neatstājas — māte ir slima, bet es dejoju līdz vēlai naktij un guļu līdz pusdienai! Varbūt brālim taisnība — esmu izlutināta meitene! Bet pie šīs domas ilgi nekavējos. To nobīdu pie malas. Kāda cita iezīb prātā. — Četros pēc pusdienas bibliotēkā mani gaidīs seržants Alks! Četri ir stunda, kad baltajā namā valda klusums. Vari ausīties, cik gribi, šajā stundā ne durvju viras, ne soļi to nepārcirtīs.

— . —

„Kā jūties, māt?" jautāju, pārkāpusi vecāku istabas slieksni.

„Paldies, Rudīt, labi. Ceru, rīt būšu uz kājām," atbild māte.

„Nepiemirsti — dakteris teica: Divas dienas gultā bez temperātūras," runāju „krustmātes" vārdus.

Māte pasmīn, bet uz to neko neatbild. Tad viņa paceļas gultā sēdus un prasa:

„Vai tu neesi izsalkusi? No brokastīm man palika pāris šķēles maizes un ripa margarīna. Kafija gan būs jau vēsa, ja vēlies, uzsildi, krāsns pašreiz kuŗas."

„Negribas," atbildu, bet pirkstiem pasniedzos pēc virsējās rudzu maizes šķēles. Uzziežu apaļo margarīna ripu pār visu riku un kāriem zobiem iekožos dienišķajā maizē.

„Skatos, tev garšo lieliski! Vanda kā zināmama bija šorīt vairāk atnesusi."

Un ne vārda par manu aizgulēšanos. It kā tā būtu tīri ikdienišķa lieta, kuŗu nav vērts pieminēt.

— Ai māt, cik tu laba! — domāju, bet skaļi to nepasaku.

„Kad paēdīsi, nones paplāti virtuvē," māte pēc brīža piemetina.

Ar paplāti un traukiem uz virtuvi? Nē. To tik ne. Ja rītos esmu bijusi miega mice, tad virtuvē drošāk nerādīties. Bet mātei nebilstu ne vārda. Nepatiku noriju ar rupjās maizes kumosiem. —

„Habichtsbergā mēs varēsim palikt līdz Jaunajam gadam. Tēvam veselības uzlabošanas atvaļinājums pagarināts vēl uz trim nedēļām," pavēstī māte, tikko esmu beigusi vēlīno brokastu.

„Ai, cik brīnumjauki!" līksmē situ plaukstas un, pietrūkusies no krēsla, griežos istabas vidū uz papēža.

„Vai tad tev šeit tik ļoti patīk?" mātes balsī saklausu izbrīnu.

„Vairāk kā kaut kur citur pasaulē!" jūsmoju.

„Kas gan Habichtsbergā tevi sien? Ne tev te dzimtene, ne māja!

„Uzmini! Uzmini!" saucu, smeju un dejoju pa istabu.

„Māte brīdi mani vēro. Kaut kas līdzīgs pussmaidam ielokās viņas sejā.

„Rimsties jel, meitēn, rimsties! Nāc un apsēsties man blakām. Gribu tev ko teikt. Un šoreiz pavisam nopietni. Man un tāpat tavam tēvam nav nekas pretī, ja tu ej uz kaŗavīru deju vakariem, bet mēs negribētu, lai tu pārāk ieķertos un aizrautos no kādām acīm. Tu taču zini, Rudīt, ka tev ir vēl tikai piecpadsmit gadiņu, tu vēl esi..."

Es tālāk vairs neklausos. Strauji apsviedusies izskrienu no istabas. Kādēļ? Ai, kādēļ māte tā runā! Nevaru rimt sevī. Gaitenis ir krēslains, un es gandrīz iedrāžos krūtīs v.v. Grimbam, kuŗš durvīm gaŗām mierīgi pastaigājas.

„Labdien Kļavas jaunkundz! Kur jūs tik steidzīga?" cukurotā balsī runā Grimba un mēģina saķert manu roku, bet es pasitos sāņus un veikli aizlokos pa gaŗo gaiteni.

Ieskrējusi savā istabā, aizgriežu atslēgu, it kā kāds man dzītos pēdās. Iekrītu uz mutes gultā un ļauju asarām vaļu. Tās līst man pār vaigiem, pil uz rokām, uz spilvenu, sajaucas ar matiem. Kādēļ esmu cilvēka bērns, kuŗa sejā var lasīs kā burtus grāmatā? Būt lielajam, pelēkbrūnajam akmenim parka vidū — mēmam un klusam būtu labāk. Ne prieku, nedz sāpes zīmē viņa raupjais vaigs.

— . —

Pēc pusdienas maltītes uzturos savā istabā. Stundu stāvu spoguļa priekšā, pielāgodama kleitu klāstu. Neviena neliekas pietiekami skaista. —

Darbodamās ik brīdi metu mirkļus mazajā galda pulkstenī. Gausas un tūļīgas velkas minūtes un stundas — kā gliemeži jūŗmalā. Bet jo tuvāk nāk ceturtā stunda, jo mana sirds nepacietībā mulst un drosme saplok...

Satraukta piespiežos verandas stikla durvīm. Burzu pirkstos sīku priedes zariņu un neskaitāmas reizes sev atkārtoju — es teicu — Jā .. Jā... Jā...

Pulkstenis tikšķ. Tā rādītājs pazīb uz četriem, bet es arvienu vēl stāvu kā pienaglota grīdai.

Pēkšņa impulsa vadīta pāris reizes pieeju durvīm, bet rokturi nenospiežu. Viss — viss manī sauc — Ej! — Nekavējies! — Ej! Bet —

Tad gaitenī saklausu soļus, kas ātri tuvojas. Nedaudz atkāpjos un palieku stāvot istabas vidū.

Durvīs iestājas tēvs, tērpies formas mētelī un cepurē.

„Ar kapteini Dūksti es eju pie advokāta Priedes uz kafiju. Tev jāiekurina mūsu istabā krāsns," runā tēvs.

Nesaku ne „jā", ne „nē". Māma sekoju tēvam uz vecāku istabu: Piemirstu, ka man mugurā ir labākā svētdienas kārta. Ka tāda es nevaru rušināt pelnus.

Māte ir iemigusi.

Klusi un spītīgi lauzu sīkos, sausos priežu zarus vēl sīkākos un metu krāsnī. Uzveļu virsū pāris briketes un uzrauju sērkociņu. Liesma uzšķiļas, bet nākošā mirklī saplok un apdziest.

(Turpinājums seko)

Jubilejas vietā cildens ziedojums

Ernestam un Olgais Brožēm 18. janvārī piepildījās nodzīvoti 50 laulības gadi. Tradicionālo svinību vietā jubilāri izšķīrās 500 dol .ziedot latviskās izglītības un kultūras veicināšanai — Kalamazū latviešu skola saņēma 100 dol., Gaŗezera vasaras vidusskola 100 dol, mazdēls Teksasā, vasaras vidusskolas apmeklēšanai Gaŗezerā šinī vasarā — 150 dol., ALA Kultūras birojs 50 dol, Nacionālais fonds Zviedrijā 50 dol. un Sv. Jāņa ev. lut. draudzes dāmu komiteja palīdzības un jaunatnes audzināšanas darbam 50 dol.

Gavilnieki ir pensionāri. Pēdējā laikā abi pārcietuši smagas operācijas. Pēc pensionēšanās 1963. g. Ernests Brože aktīvi piedalās Gaŗezerā, sākumā strādājot pie ēku labošanas darbiem, vēlāk uzņemoties preses informātora pienākumus. Pēc kājas operācijas 1973. g. viņi Gaŗezerā vairs tik bieži neierodas, tomēr piedalās speciālos darbos, piem. Dziesmu dienu rīcības komitejā. Ir arī DV apv. biedrs un korporācijas Patria loceklis. E. Broži saista arī literārais lauks; viņa garīgās dziesmas uzņemtas Dziesmu grāmatā un jaundarbi jo bieži kuplina dievkalpojumus. Viņš ir Latvija Amerikā korespondents.

Olgas Brožes pēdējo gadu sabiedriskais darbs saistās ar draudzes dāmu komiteju, pildot dažādus atbildīgus pienākumus. Kopš studentu koŗa Dziesmuvaras dibināšanas ir tās locekle. Viņiem ir trīs pieauguši bērni, kas nodibinājuši savu ģimenes dzīvi — dēls Andris Detroitā, meita Valda Lēvenšteina, Merilendē un Ilze Austriņa Teksasā. Vecvecāku prieks ir pieci mazbērni, kas mācās latviešu skolā un grib izaugt par latviešiem.

V. Bokis

NĀVE JŪŖAS VIĻŅOS

Traģiskos apstākļos Austrālijā miris mācītājs Leo Kampe. Sliktos laika apstākļos viņš kā vienīgais no vietējiem zvejniekiem 28. decembrī devies jūŗā zvejot. Zvejas laiva apsviesta, pats aizskalots. Jūŗa mācītāju paņēma, bet nepaturēja. Viņš atrasts izskalots krastā. Jūŗas upuri pēdējā gaitā izvadīja 3. janvārī Pertā, Austrālijā.

Pirms vairākiem gadiem Leo Kampe mācītāja amatu pārmainījis pret zvejnieka pienākumiem, izraisot pārrunas tautiešos un rakstu presē. Viņš bija DV Pertas nodaļas biedrs, dzimis 1912. gada 22. februārī Valmierā. Bijis mācītājs Rūjienas dienvidu draudzē, reizē veicot arī skolotāja pienākumus draudzes skolā un ģimnazijā. Pēc ierašanās Pertā 1950. gadā nodibināja latviešu draudzi un svētdienas skolu, kā arī aktīvi piedalījās sabiedriskā darbā.

Vk

Metallietuvē steidzīgi vajadzīgi strādnieki

K. P. BRONZE LTD.

23 Harlech Court,

Thornhill.

Tālr. 881-1568

RELIĢISKĀ DZĪVE

Pasaules baznīcu apv. ģenerālsapulce

PRĀVESTA RINGOLDA MUŽIKA PĒDĒJAIS RAKSTS PAR NAIROBIJAS KONFERENCI

Savā pēdējā ziņojumā par Pasaules baznīcu apvienības konferenci Nairobijā prāv. R. Mužiks raksta par debatēm un priekšlikumu, sakarā ar Helsinku konferences vienošanās neievērošanu Pad. savienību saukt vārdā, runājot par ticības apspiedējiem. Beigās pieņēma kompromisa rezolūciju, kurā pieminēts arī Austrumeiropas kristiešu stāvoklis. Nobalsošanā krievu pareizticīgie atturējās, vienīgi Igaunijas luterāņu prāvests E. Harks balsoja pret.

Šveices protestantu baznīcas prfezidents Dr. Žaks Rosels uzsvēra, ka Pad. savienība ir jāsauc vārdā, sakarā ar Helsinku nolīguma 7. pantu, kas nosaka, ka jārespektē pamatbrīvības, ieskaitot domu, sirdsapziņas, reliģijas vai ticības brīvības.

Skotu episkopāļu mācītājs R. Hallovejs sacīja, ka viņš gan esot pirmo reizi šajā asamblejā, bet esot jau novērojis, ka PBA sanāksmēs valdot nerakstīts likums: nekad publiski nenorāt Pad. savienību. Bet tagad Krievijas baznīcām ir pienācis laiks ieņemt vietu to baznīcu vidū, kuras šī apvienība nosauc par neokoloniālismu.

Krievijas pareizticīgo baznīcas ārlietu daļas vadītajs, metropolīts Juvenalijs pieminēja rakstus Nairobijas laikrakstos, kur minēti kristiešu brīvības ierobežojumi Pad. savienībā. Viņš izteica savu izbrīnu par to ievērību, ko šie raksti izsaukuši un par to garu, kāds valdījis asamblejā, diskutējot šos jautājumus. Tas varētu radīt iespaidu, ka PBA būtu nevis garīga, bet laicīga organizācija.

Debates vēl turpinājās, tad padomju bloks ierosināja tās izbeigt, bet to noraidīja ar vairāk nekā trīsceturdaļbalsu vairākumu. Bija zīmīgi, ka šīs balsošanas laikā, sēdes vadība noliedza fotografēt, lai to nevarētu izmantot kā pierādījumu. Sanāksme nolēma debates turpināt atklātā sēdē tanī pašā vakarā.

Šo vakara sēdi vadīja Indonēzijas kristiešu vadonis ģen. T. B. Simatupangs un debates ievadīja britu baptistu vadonis Dr. D. Rasels, uzsverot, ka nevar runāt par citu kristiešu vajāšanām, ja Pad. savienību ieskaita klusēšanas joslā.

Krievu pareizticīgo baznīcas Maskavas katedrāles prāvests V. Borovojs, kas vairākus gadus bijis krievu baznīcas pārstāvis pie PBA un dzīvojis Ženevā, mēģināja veikli aizrādīt, ka runājot par Helsinku nolīgumu, esot jāievēro, ka tā ir vispārēja lieta. Tapēc nevarot minēt vienu atsevišķu valsti, bet esot jāmin, visas tās valdības, kas to parakstījušas. Viņam atbildēja Beļģijas protestantu prezidents Dr. A. Piesters: „Šis ir ļoti svarīgs un nopietns jautājums. Mēs zinām, ka Pad. savienībā nav viss kārtībā, tāpēc mums ir vēlēšanās runāt par šo jautājumu. Mēs neuzbrūkam Krievijas baznīcām, bet mums rūp turienes ticīgie. Šīs klusēšanas joslas ir līdz šim bijušas PBA un vēl vairāk Eiropas baznīcu konferencē."

Austrumvācijas mācītājs C. Hincs: „Es dzīvoju sociālisma zemē, un es mēģinu tur dzīvot kā kristietis. Sakarā ar to ik dienas rodas daudz problēmu. Jūs ar savu lēmumu, saucot lietas vārdā, mums šai ziņā nepalīdzēsit."

Tad runāja Kijevas metropolīts Filarets: „Nodoms ir labs, bet īstenība ir cita. Kam ar to būs palīdzēts? Ar to tikai mums radīsies jaunas grūtības. Tapēc ir rūpīgi jāpārdomā nevis jūtu uzplūdumā, bet gan ar vēsu prātu. Helsinku nolīgums ir vēl jauna lieta. No tā parakstīšanas ir vēl pagājuši tikai daži mēneši. Ir jānogaida rezultāti. Bez tam jūsu prese daudz ko pārspīlē. Tā es nupat lasiju šejienes laikrakstā, ka manā diocēzē nesen slēgts kāds pazīstams klosteris. Es jums varu apliecināt, ka šis klosteris darbojas.

Tad piecēlās archibīskaps A. Lūsis: „Es pārstāvu Latvijas luterāņu trimdas baznīcu, izkaisītu 13 zemēs. Var jau būt, ka tas Ķijevas klosteris nav slēgts, bet manā dzimtenē Latvijā padomju vara ir slēgusi simtiem baznīcu un kristieši tiek vajāti. Es šeit saņēmu telegrammu no baptistu mācītāja Jāņa Šmita Aizputē, Latvijā, kas sauc pēc palīdzības, lai atvieglotu kristiešu stāvokli Pad. savienībā. Telegrammā ir teikts, ka ieslodzīto kristiešu skaits pārsniedz 100, viņu ieslodzījuma gadu kopskaits ir 426 gadi. Mācītājam Šmitam ir jāgādā par 400 šo vajāto piederīgiem, galvenokārt bērniem. Vai mēs atkal neuzklausīsim šo palīgā saucienu un atstāsim šos nelaimīgos bez palīdzības, tos pametot klusēšanas joslā? Mums ir šis jautājums jākārto ar mīlestību un kristīgu atbildību, nesagādājot mūsu Krievijas brāļiem liekas nepatikšanas, bet mēs nedrīkstam klusēt."

Vienīgo reizi visā vakarā atskanēja skaļi aplausi, tā liecinot par sanāksmes noskaņu.

Bija jau tuvu pusnaktij, kad šī sanāksme beidzās. Daudzi nāca pie mums un lūdza materiālus par kristiešu stāvokli Latvijā. Tas arī atbalsojās nākošās dienas presē. Kā tagad dzirdu, Associated Press ir izplatījusi plašu ziņojumu mācītāja Šmita jautājumā.

Nākamā dienā sēde turpinājās Bija izstrādāts zināms kompromiss, tomēr Austrumeiropas kristiešu stāvoklis bija minēts. Tad nāca balsošana par priekšlikumu. Parasti viss padomju bloks, ieskaitot satelītus, visi balso vienādi, bet šoreiz pirmo reiz šis bloks bija iedragāts. Pašā Krievijas delegācijā nebija vienprātības un pareizticīgie visi atturējās. Viņiem līdzi balsoja Grūzijas pārstāvji un viens no Armēnijas, pārējie balsoja par šo rezolūciju. Vienīgais, kas gribēja būt pavisam „drošs", jo nekad nevar zināt, ko sacīs, kad pārbrauks mājās, bija Igaunijas lut. prāvests E. Harks, kas kā vienīgais no visa bloka balsoja pret.

Pēc balsošanas Krievijas delegācija nolasīja sevišķu deklarāciju, kāpēc tie ir balsošanā atturējušies: „Mēs to esam darījuši nevis tāpēc, ka mēs nevēlētos sadarboties ar saviem kristīgiem brāļiem, kopīgi studējot un padziļinot cilvēka tiesību izlietošanu, ieskaitot ticības brīvību visās vietās, kur šīs tiesības tiktu pārkāptas vai aplami iztulkotas. Mēs arvien esam bijuši gatavi un arī šai brīdī deklarējam savu gatavību piedalīties šo problēmu atklātā, brālīgās un bezpartejiskās diskusijās, kas mums visiem ir ļoti svarīgas. Mēs esam gatavi atklātībai, dialogam un sadarbībai.

Bet mēs bijām dziļi vīlušies par to garu, kas valdīja šai asamblejā, kad tika diskutēti šie jautājumi. Gaiss bija pilns nervozas steigas, kaislību un šķelšanās, kaut arī mēs ticam un apliecinām, ka Jēzus Kristus mūs atbrīvo un vieno, šai gadījumā mēs esam atļāvuši, ka mūs ņem savā varā grēcīgas kaislības un šķelšanās. Mēs to ļoti nožēlojam, un lai norādītu, ka mums šis gars ir nepieņemams, mēs šai balsošanā esam atturējušies. Bet kas attiecas uz šī jautājuma substanci, mēs esam gatavi uz abiem: sadarbību un dialogu, bet tam būtu jānotiek bezpartejiskā un brālīgā garā. Mēs lūdzam jūsu lūgšanas un mēs lūdzam par jums".

Kaut kas tāds vēl nekad un nekur nebija noticis. Ir tikai jautājums: kādas tām būs sekas? Vai tiešām šais baznīcās radīsies vīri, kam būs drosme stāvēt stingri, lai iedzīvinātu to Helsinku nolīguma daļu, kas runā par ticības brīvību un cilvēka tiesībām. Ir zīmīgi, ka 1977. gadā sanāks kopā neitrāla komisija, lai pārbaudītu, vai šie principi arī tiek iedzīvināti. Arī baznīcu apvienības prezidijs dibinās sevišķu sekciju šim jautājumam, kas izskatīs sūdzības un iesniegumus par ticības brīvības ierobežojumiem un cilvēka tiesību pārkāpumiem.

Pēc visiem šiem notikumiem, kāds PBA labs pazinējs izteicās: „Paldies Dievam, pēc šīm debatēm un lēmumiem šī organizācija nekad vairs nebūs tāda, kāda tā tik ilgus gadus bija." Darīsim arī mēs savās draudzēs un baznīcās visu, lai iestātos laiks, kurā tiek sargāta ticības brīvība un tiesības visās valstīs, arī Pad. savienībā."

Ringolds Mužiks

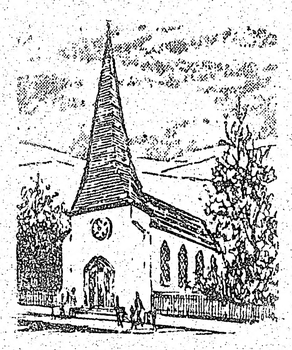

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Mācītājs sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 6.30—9 vak., trešdienās un ceturtdienās no pl. 9.30—12 dienā. Piektdienās no pl. 6.30—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

Dievkalpojumi februārī katru svētdienu pl. 11 no rīta. Svētdienas skola pl. 10.30 no rīta, jaunatnes pārrunu grupu sanāksmes — pl. 10. Iesvētes mācības katru otro sestdienu pl. 9.30 no rīta.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 10—12 dienā un no pl. 6—8 vak., piektdienās no pl. 6—8 vak.; arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

Sākot ar 28. oktobri, katru otrdienas vakaru pl. 7 — iesvētes stunda.

15. februārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

22. februārī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Avenue.

15. februārī pl. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. — Iesvētes mācību stunda.

22. februārī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grāce United baznīcā **Bramptonā.**

29. februārī pl. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

15. februārī: Pāvila 1000 dienas. Draudzes gada sapulce pēc dievkalpojuma.

22. februārī: „Viņš spēj ... palīdzēt, izglābt, pasargāt, pakļaut, darīt ..."

29. februārī: Laulātie pāri bībelē — Priskilla un Akvila.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

8. februārī pl. 1.30 dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 20. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARIGOS RAIDĪJUMUS —
107.7 un TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.
Tuvāka informācija,
700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

†

Kārlis Liepa

dzimis 1896. g. 11. jūnijā,

miris 1976. g. 28. janvārī.

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Jaunatnes sarikojumi dziesmu svētkos

Jaunatnes sarīkojumu programmas „Skats 76" izstrādāšana šīs vasaras dziesmu svētkiem Toronto bija Latviešu nacionālās apvienības Kanadas valdes galvenais pārrunu temats 8. februāŗa sēdē Latviešu namā, piedaloties 10 valdes, 2 revīzijas komisijas locekļiem un viesim Uģim Nīgalam no ASV. LNJAK paredzējusi dziesmu svētkos piedalīties ar deviņiem dažādiem sarīkojumiem, no kuŗiem pieci ietilpināti svētku rīcības komitejas oficiālajā programmā. Dziesmu svētku rīcības komitejā LNJAK pārstāv valdes locekle Gunta Laure, kuŗas vadībā notiks Jaunatnes rakstnieku cēliens 1. jūlijā pl. 10 no rīta Four Season Sheraton viesnīcā.

Pirmais LNJAK sarīkojums būs iepazīšanās balle 27. jūnijā pl. 8 vak. DV namā. Nākošā dienā, 28. jūnijā — „Atjāņi" pl. 10 no rīta ar izbraukumu kuģītī uz Toronto saliņām, vakarā Austrālijas deju kopu — Sidnejas Jautrā pāŗa un Kanberas Sprigulīša lieluzvedums Saules josta izrāde Bickford Park vidusskolas auditorijā. 29. un 30. jūnijā jauniešu kopējas brokastis pl. 12 dienā Toronto universitātes mītnē ar dziedātāju grupas „Frikadeļzupas" no Ņujorkas piedalīšanos; iespējams, ka ieradīsies arī Dunduri no Stokholmas. Pēcpusdienā pl. 2 paredzētas divas filmu izrādes, kuŗas sagādās Gvido Augusts: 29. jūnijā izrādīs Purva bridējs un 30. jūnijā Salna pavasarī. Abas izrādes notiks Toronto universitātes telpās. 29. jūnijā pl. 9 vak. viesnīcā Jaunās Gaitas kokteiļa - kabarē vakars. Otrs sarīkojums 30. jūnijā pl. 8 vak. — „Burbuļu balle" uz īrēta kuģīša, kas visu nakti brauks pa Ontario ezeru. 1. jūlijā pl. 4 pēcp. „Emigrācijas apskaidrošana 2" Baņutas Rubesas vadībā, piedaloties „Pēdējiem ākstiem". Pēdējiem tēlotājus izraudzīs 16. februārī pl. 8 vak. Visi, kas vēlas tēlojumā piedalīties, aicināti ierasties. Dziesmu svētku iepazīšanās balle 1. jūlijā pl. 8 vak. viesnīcā. Turpat 2. jūlijā pl. 9 no rīta notiks LNJAK sapulce, ko kārto valdes priekšsēdis Imants Purvs. Tās pašas dienas vakarā pl. 8 „Skats 76" pēdējā balle viesnīcā ar sekojošu „Disco naktī".

Rīcības kapitālu sarīkojumiem cer aizņemties no Nākotnes 70 fonda. LNJAK lūgusi Dziesmu svētku rīcības komiteju paredzēt jauniešiem ieejas maksas atlaidi svētku sarīkojumos. Lai atvieglotu citurienes jauniešiem ierasties uz Latviešu dienām un dziesmu svētkiem, LNJAK sagādājusi lētas apmešanās iespējas Toronto universitātes studentu mītnēs, kur uzturēšanās maksās 27 dol. visai nedēļai. Telpas būs nodrošinātas 250 jauniešiem. Iepriekšēja pieteikšanās pie valdes sekretāres Dainas Brumeles, 210 Kirk Drive, Thornhill, Ont. L3P 3L8.

Gaŗājas debates izraisījās par Pasaules brīvo latviešu apvienības Latviešu dienu ietvaros rīkoto nacionālpolitisko darbinieku kongresu 29. jūnijā, kuŗā var piedalīties tikai divi jauniešu delegāti — ASV un Kanadas jaunatnes apvienību priekšsēži — Uldis Sīpols un Imants Purvs. LNJAK valde sēdē izraudzīja vēl 5 delegātus un nolēma, ka Imants Purvs lūgs Latviešu dienu rīcības komiteju šīs grupas uzņemšanu kongresā.

LNJAK kongresa rīkošana šī gada oktobŗa gaŗajā nedēļas nogalē uzticēta Hamiltonas jauniešu pulciņam un par kongresa rīcības komitejas priekšsēdi izraudzīts Dzintars Cers no Hamiltonas. Hamiltonas sanāksmē viesojās Dr. V. Gulēns, kas ir DV Kanadas valdes jaunatnes dalas vadītājs. Viņš stāstīja par LNAK darbību, lai ieinteresētu LNJAK jauniešus aktīvi piedalīties un kandidēt nākamās LNAK vēlēšanās.

LNJAK piedalīsies latviešu kultūras dienās Toronto ar īpašu jaunatnes sarīkojumu virknes programmu „Šī māksla ir jauna", kas jau izstrādāta, paredzot 5 dažādus sarīkojumus, kas jau publicēti šī laikraksta 31. janvāŗa numurā.

—ls—

Divu jauniešu apvienību kopīgs izdevums

Iznācis AKKA 1. numurs, kas ir ASV (ALJA) un Kanadas (LNJAK) kopīgs izdevums, 20 lappušu apmērā, metiens 1600 eksemplāru. Saturā informācijas ziņas, chronika, illustrācijas, humors, lasītāju vēstules un dzeļoļi. Atbildīgā redaktrise Maija Baruša. Redakcijā darbojas Arnis Puķītis, Normunds Mieriņš, Alberts Upeslācis, Dzintra Lejiņa, Egils Rozenbergs un Juris Kaža. Pēc izdevumā ievietotām ziņām, ALJA darba sēdē Ņujorkā priekšsēža Ulža Sīpola vadībā, piedaloties arī LNJAK pārstāvjiem, par ALJA politiskās nozares vadītāju uz Mincheni aizbraukušā Juŗa Kažas vietā ievēlēts LNJAK revīzijas komisijas loceklis Alberts Upeslācis, kas savā rakstā par ALJA politisko nozari izteicies, ka viņa pirmais uzdevums iedzīvināt ALJA kongresā pieņemtās rezolūcijas. Viņš cer vairāk laika veltīt jauniešu politisko interešu un zināšanu izkopšanā, ko varētu veikt ar politisko iskursu vai lokālo saietu rīkošanu nedēļu nogalēs.

—ls—

„Dziedot dzimu, dziedot augu..."

J. Liģera uzņēmums

Austrālijas jaunieši Gaŗezerā

Latviešu jauniešu tautas deju un dziesmu ansambļi — Sidnejas Jautrais pāris un KanbērasSprigulītis 26. jūnijā Gaŗezerā Dziesmu lejā viesosies ar Jāņu vakara uzvedumu Saules josta. Latviešu daiļamatnieku apvienība Austrālijā no 25.—27. jūnijam Gaŗezerā rīko plašu izstādi.

Gaŗezera padomes sēdē 29. janvārī Saulgriežos par Austrālijas jauniešu viesošanos Gaŗezerā ziņoja viceprezidents un sarīkojumu daļas vadītājs V. Miķelsons. Jāņu dienas sarīkojumā, 26. jūnijā viņi sniegs etnografisku uzvedumu Saules josta. Ciemiņu skaitā būs apm. 40, kas sola vēl neredzētu programmu. Tāpat vienreizējs notikums būs Latviešu daiļamatnieku apvienības Austrālijā rīkotā izstāde Valdemāra vidusskolas telpās, kur 52 daiļamatnieki rādīs 340 dažādus izstrādājumus. Tā risināsies no 25.—27. jūnijam. V. Miķelsons ziņoja arī par ievadītiem priekšdarbiem Tautas deju svētku rīkošanā 21. un 22. augustā. Sezonas atklāšanas sarīkojums paredzēts 29. maijā, talkas nedēļa no 28. jūnija līdz 3. jūlijam, vidusskolas un bērnu nometnes sākums 5. jūlijā.

Prezidents A. Tīdemanis informēja, ka pirmie vidusskolēni un nometņotāji jau pieteikušies. Pieteikumu lapas saņemamas pie draudžu un biedrību priekšniekiem vai arī tieši Gaŗezerā. Grāmatu klēts un Tautas mākslas krātuves pārbūves darbi, ieskaitot apsildīšanas un vēsināšanas iekārtas, izmaksātu ap 5000 dol. Bez iepriekšējā gada iemaksātiem (G. Paegles) 750 dol., šogad izbūves vajadzībām 200 dol. nodevusi arī Grand Rapidu un Kalamazū Latviešu kreditsabiedrība. Gaŗezera vasaras darbos šogad pieteikšanās daudz rosīgāka nekā iepriekšējos gados. Vēl vajadzīgs virtuves personāls. Pagājušā gadā pārdotas 97 akcijas par 9700 dol., Milvoku Sv. Jāņa draudze viena pati iegādājusies 47 akcijas. Par jaunu biedru uzņemta Čikagas korporāciju kopa, kas nopirkusi 1 akciju. Šinī gadā 1 akciju iegādājusies arī DV Klīvlandes apvienība.

Cildinot V. Treimaņa nopelnus Gaŗezera iegūšanā, padome nolēma ēdamzāli nosaukt par „V. Treimaņa zāli" un piešķirt viņam atzinības rakstu. Sakarā ar Kristus draudzes Detroitā lūgumu atpirkt visas draudzes iegādātās akcijas, padome nolēma paziņot, ka Gaŗezeram pašreiz tik daudz līdzekļu nav, kādēļ piedāvājumu nevar pieņemt.

Dr. Z. Zadvinskis ziņoja, ka Gaŗezera rīkotā izlozē piedalījušies 1992 tautieši ar caurmēraziedojumu 7,20 dol., kas ir par 50 proc. vairāk nekā gadu iepriekš. Kopā ieņemts 15.425 dolaru, izdots 2779 dol., atlikums 12.646 dol.

Padome izskatīja kasieŗa A. Bērzkalna sastādīto šī gada budžeta projektu par 174.000 dol. Tas ir par 11.000 dol. mazāks nekā pagājušā gadā. Budžetu apstiprinās gadskārtējā akcionāru sapulcē maijā. Padomes priekšsēdis J. Meija ziņoja, ka līdzšinējais kasieris A. Bērzkalns atlūdzies no kasieŗa pienākumiem ar šī gada akcionāru sapulces dienu.

Bez jau ziņojumā minētiem padomes locekļiem, sēdē piedalījās vēl māc. V. Vārsbergs, O. Cakans, R. Dimante un saimnieks J. Oliņš.

V. Bokis

TORONTO PILSĒTAS

1976. gada nekustamu īpašumu nodokļu daļējie maksājumi

Pēc pašvaldības likuma un saskaņā ar 1976. gada 21. janvāŗa pilsētas padomes pieņemto papildus likuma Nr. 24-76 pirmie trīs nekustama īpašuma maksājumu termiņi 1976. gadam ir šādi:

VISOS IECIRKŅOS		
Pirmais MAKSĀJUMS	OTRS MAKSĀJUMS	TREŠAIS MAKSĀJUMS
11. februārī	**31. martā**	**19. maijā**

Minētie daļu maksājumi 1976. gadam ir aprēķināti pēc pagājušā gada maksājumiem. Atlikušā nodokļa daļu piesūtīs apmēram pēc pusgada, un tā būs sadalīta atkal trīs maksājumos.

Paziņojums par nekustama īpašuma pirmiem trim maksājumiem ir jau izsūtīts. Nodokļu maksātāji, kas to vēl nebūtu saņēmuši, lūgti to nekavējoties pieprasīt — Tax Information Counter, City Hall, vai pa tālruni, zvanot 367-7115.

Nodokļu maksājumi

Nodokļi maksājami nodokļu nomaksas vietās un tādā veidā, kā parādīts brošūrā, kas pievienota katram apŗēķinam.

W. M. WILFORD,
City Treasurer

HAMILTONA

● Hamiltonas Latviešu biedrības namā rīkotā strēlnieku vakarā 17. janvārī pulcējās 50 viesu. Vakaru atklāja Hamiltonas strēlnieku kopas vecākais Pēteris Zariņš. Māc. E. Ķerģis svētbrīdī cildināja latviešu strēlnieku varonību, pieminot arī pārējos cīnītājus un latviešu leģionāru drosmi. Ar klusuma brīdi godināja pirmos trīs 1915. gadā kritušos strēlniekus, tāpat trīs pēdējā laikā mirušos 1975. gadā. Nobeigumā izskanēja Dievs, svētī Latviju! Alvīne Gerdele skandēja Brigaderes dzejoli, bet Elizabete Zarāne lasīja divus savus dzejoļus, veltītus latviešu strēlniekiem. Filmu par latviešu sabiedrisko dzīvi Hamiltonā rādīja Nikolajs Ozoliņš. Sekoja mielasts, loterija un dziesmas.

Elizabete Zarāne

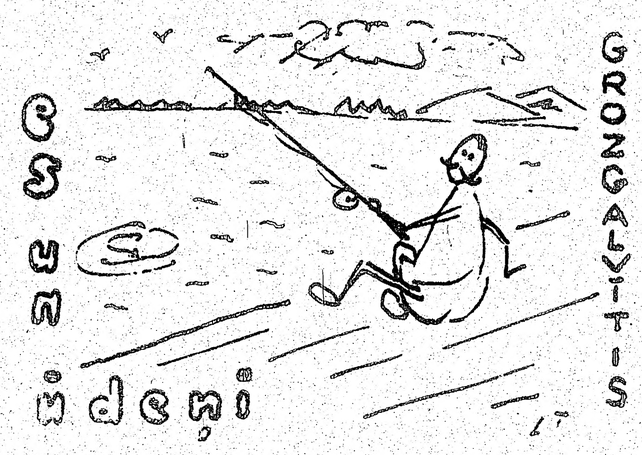

MINETONKAS EZERS

(23. turpinājums)

Pārejot ezeru rīcībā, gandrīz būtu apgrēkojies, nepieminot vēl vienu upi, kaut arī nelielu. Zivju dēļ to varētu nepieminēt, lai gan Miķelis tur noķēra lielu karpu. Bet pats ceļojums bija ievērojams.

Tā bija Cannon upe, netālu no tautieša Špones farmas.

Pie Šponēm jau bijām ielūgti agrāk. Tāpat — paciemoties. Iedzert pa glāzei īsta letiņu miestiņa, paspēlēt zolīti un... ja otrā rītā laikā atmodīšoties, varēšo aizbraukt līdz upei. Zivis tur esot. Varēšot katrs kādu aizvest uz mājām savām lēdijām

Ieradāmies: es, Miķelis Atāls, Kārlis Ieleja, Arvīds Griķis un brāļi Liepiņi — Arvīds un Pēteris.

Pats mājastēvs Špone, mājasmāte un viņu puišeļi līdz neskaitījās, kā jau pastāvīgie iemītnieki.

Sākām pamazām un palēnām. Miestiņa glāzes pārāk daudz netika cilātas. Tās likās par lielām. Tā kā katram bija paņemta līdz prāva „caurspīdīga pudele", tad palūdzām saimniekam mazākas glāzītes. Bija jābūt apzinīgiem — „neiztempt" visu mucu miestiņa.

Vakara „karaliene" kļuva — kreicu dāma. Zolētāju sanāca pat rivas grupas. Ap pusnakti vairums „nolūza" un likās gulēt. Palikām tikai trīs: es, Kārlis Ieleja un Arvīds Liepiņš.

Tie tad arī uzturējām letiņu cieņu un „nenolūzām". Pat rītā no rīta pamodinājām citus makšķerniekus, arī mājastēvu. Mājasmāte gan nebija modināma; tā jau rīta agrumā bija sākusi vārīt kafiju un sagatavot maizītes. Pat pāris pudeles vēl bija atradušās.

Kad nobraucām upmalā, visiem pulksteņi jau rādīja pāri desmitiem. Tā sakot, zivīm brokastlaiks bija aiztecējis un tās palikušas „neēdelīgas".

Ka Miķelis tika pie prāvās karpas, to jau minēju, arī Liepiņu Pēterim kaut kas bija uzvērts uz šņores, kas atsieta pie alkšņa krūma. Pārējie „slepkavībās" nebija vainojami. Mums ar Kārli nebija pat sliekas uz āķiem. Šinī upē uz plika āķa nekas nekožoties.

Bet... brauciens pats par sevi un pasēdēšana svaigā gaisā jaukas upes krastā, kuŗa atgādināja manu dzimtenes upi Kuju, bija vērtīgāka pret varbūtējām beigtām zivīm. Dzīvas jau mājās nepārvestu, ja arī kāda uzkostos. Ceļa gabals bija pagaršs.

Ar to nu rēgulārai upju apciemošanai pienāca „vakars". Reti vairs aizklīdām pie upēm. Galvenais iemesls bija, ka Sv. Krusta upē mūsu apmeklētos rajonos aizliedza makšķerēt stores. Bija gan norādīti citi rajoni, bet tajos stores nebija atrodamas. Nebija vairs vērts saldēt nagus. Pārējās zivis varēja dabūt arī ezeros.

Es gan labprāt sēdētu upmalā, bet tad man būtu jāiegādājas velosipeds, jo visi auto īpašnieki pārskolojās par ezeru zvejniekiem.

Sākumā arī es braukāju līdz, bet tā kā laivā sēdēšana nepatika manai mugurai, tad es atdalījos no visām zvejas draudzēm un paliku par vieninieku, tikai atsevišķos gadījumos kādam piekantējoties. Paliku uzticīgs savam — Nocomis ezeram. Tas no manas mājas sasniedzams trīspadsmit minūtēs. Tas ir toreiz, jo jau no 1971. g. jūnija vairs neesmu makšķernieks. Tagad ar savām mazliet paralizētajām kājiņām diez vai stundas laikā tiktu ezermalā. Bet par šo ezeru runāsim beigās, kad beigšu savas atmiņas.

Vispirms pastāstīšu par ezeru, no kuŗa izvilku pirmo zivi Amerikā. Tas ir Minetonka ezers, uz kuŗa tieši mēs devāmies pēc galvojuma par mājkalpotājiem (es gan visiem lepni stāstīju, ka braucu par salas gubernātoru, varbūt tādēļ Dievs par lepnību sodīja un novietoja vistu farmā, piecdesmit jūdžu attālumā no ezera).

Pirms sāku stāstīt par citiem ezeriem, vispirms pakavēšos pie šī.

Cik šis ezers garš un plats, grūti pateikt. Tas ir „sastiķēts" no vairākiem ezeriem un līčiem. Kaut kur lasīju, ja izmērītu visu piekļauto ezeru un kanāļu krastus, apkārtmērs pārsniegtu simti jūdžu. To apgalvot nevaru. Collmēri man ir pat trīs gabali, bet nekad nav bijis laika tos laist darbā.

Par ezeru tad nu nākamā turpinājumā.

(Turpinājums sekos)

Biedru sastāvs noveco

Grand Rapidu latviešu kreditsabiedrības gada sapulcē 25. janvārī Latviešu biedrības namā piedalījās 43 biedri. Sapulci atklāja valdes priekšsēdis T. Zeltiņš, protokolēja kasieris V. Tarbunas, piedaloties arī kreditsabiedrības vec. revidentam J. Bleideram. Pēc valdes priekšsēža ziņojuma klātesošie guva ieskatu ne tikai par pašu naudas iestādi, apgrozījumiem, financēm un augšupeju, bet tā arī atspoguļoja latviešu banku darbību visā brīvajā pasaulē. Valde pētījusi, kā izdevīgāk ieguldīt brīvos līdzekļus, lai palielinātu ienākumus. Šinī nolūkā nodibināta attiecīga komisija. Biedru skaits nemitīgi audzis un jau sasniedzis 614. Iepriecinošus skaitļus uzrādījusi Kalamazū nodaļa. Pieaugusi noguldītā naudas summa, bet samazinājies aizņēmēju skaits.

Sīkāk pie jautājuma par financēm, ienākumiem un izdevumiem pakavējās kasieris V. Tarbunas. Visus ziņojumus un pārskatus pēc īsām debatēm pieņēma vienprātīgi. Kreditkomisijas sekretārs H. Ritums bija sagrupējis aizdevumus pēc vajadzības lieluma un nodrošinājuma. Aizdevuma komisija pārskata gadā apstiprinājusi 69 aizdevumus par 212.112 dol. Caurmēra aizdevuma lielums bijis 3074 dol. Tādi visvairāk izsniegti māju iekārtas iegādei un remontiem (21 gad.), seko auto, laivu un motoru pirkšanai (16), nekustamu īpašumu iegādei (12) u.c. Vislielākā summa izsniegta nekustama īpašuma iegādei, aizdodot 92.295 dol. Aizdevumi galvenokārt izsniegti pret parakstu 36 gadījumos.

Interesantus datus bija sakopojis kasieŗa palīgs un biedrzinis J. Radziņš. Bija redzams, ka biedru skaits kreditsabiedrībā vecumā līdz 10 gadiem ir 11 un vecāki par 80 gadiem arī 11. Vislielākā vecuma grupa no 60—70 gadiem — 152, no 30—40 g. — 103, no 70—80 g. — 73, no 20—30 g. — 68, kas rāda, ka arī latv. kreditsabiedrības biedru sastāvs noveco. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza V. Valts. Ieraksti grāmatās izdarīti rūpīgi statūtos paredzētā kārtībā, tāpat viss pārējais veikts ar lielu atbildības sajūtu. Ierosinājumam izteikt valdei un visām pārējām amatpersonām pateicību sapulce pievienojās. Vēl ziņoja informācijas nozares vadītājs J. Geriņš un šī darba veicējs Kalamazū E. Brože.

Sadalot 1975. g. tīro atlikumu 1400 dol., sapulce apstiprināja valdes izstrādāto projektu bez grozījumiem. No pārvēlamām amatpersonām izraudzīja visus līdzšinējos: O. Jirgensonu, V. Lietapuru, J. Venneru, H. Ritumu un V. Valtu. Tie visi ir ilggadēji kreditsabiedrības darbinieki, un sekojošā valdes sēdē vienojās lūgt viņiem palikt tajos pašos amatos. Ilggadējam kreditsabiedrības grāmatvedim A. Zemītim, kas darbu atstāj, valdes priekšsēdis T. Zeltiņš pasniedza velti. V. Z.

Ikviens labs pavalstnieks ir pelnījis medaļu

Vai jūs zināt kādu Ontario provincē, kas ar savu pašaizliedzību, cilvēcīgumu un izpalīdzību, bez kādiem savtīgiem nolūkiem, ir padarījis šo provinci labāku, kādā mums dzīvot?

Šāda tipa cilvēkiem paredzēta Ontario medaļa izciliem pavalstniekiem.

Kandidātus izrauga bezpartejiska Ontario pilsoņu padomdevēju padome, kuŗas goda priekšsēdis ir provinces leitnantgubernātors.

Ikviens var minēt kādu kandidātu apbalvošanai ar Ontario medaļu. Nominēšanas veidlapas saņemamas, rakstot:

Executive Secretary
Advisory Counsil
Ontario Medal for Good Citizenship
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1P4

Jau ar to vien, ka kādu nominē, to atzīst par labu pavalstnieku. Nominācijas pieteikumi iesūtāmi līdz 1976. g. 15. aprīlim.

ONTARIO MEDAL FOR GOOD CITIZENSHIP

Ontario medaļa izciliem pavalstniekiem.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924

470 College St. (pie Bathurst)
Toronto M6G 1A1

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

- ☐ vienu gadu $21.—
- ☐ 6 mēnešiem $11.50
- ☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD. vārda.

PĀRDODAMA, apstākļu dēļ — labi ejošu koku apstrādāšanas darbnīca jaunā ēkā un iekārta ar visām mašīnām. Turpat pārdodami dažādi koku materiāli un finieris.

1072 Dupont ielā, tel. 533-6542, līdz pl. 6 vak.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Plaudis — Kaina bērni, rom.	$9.50
H. Vītols — Marta pali, esejas par V. Purvīti	$17.00
M. Čuibe — Torņu un drupu bezdelīgas	$8.50
K. Ieviņš — Medulājs, rom. 3. daļās	$12.00
H. Biezais — Ne ikkatrs, kas uz mani saka...	$12.00
J. Klīdzējs — Prezidents un Latvijas paaudze	$9.60
Ž. Unāms — Es viņu pazīstu, biogr. vārdn.	$12.75
Ž. Unāms — Zem Barbarosas šķēpa	$8.25
Al. Barons — Mana sieva, mans dēls? rom.	$8.00
A. Dziļums — Gaidi mani', rom.	$8.00
Z. Liepa — Zvaigžņu gaisma — sniega gaisma, dz.	$5.00
E. Aistars — Adatas ēnā, rom.	$8.00
Z. Mauriņa — Dzintargraudi, mīlest. st. un pārd.	$7.00
E. G. Uait — Audzināšana	$7.50
A. Baumanis — Grāfa kunga sūtnis, rom. I-II-II	$18.00
" — Saderinātie, rom. I-II	$12.00
" — Hernhūtieši, rom. I-II-III	$18.00
I. Petersons — Mežu vilki, part. cīņas	$8.50
A. Michelsons — Aklais Valentīns, rom.	$7.00
J. Širmanis — Roze un dadzīši, stāsti	$5.50
V. Toma — Pēc uguns, dzej.	$5.00
Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi	$7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas	$11.00
Dž. Makfersona — Osiāns, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
A. Solžeņicins — Gulaga II daļa	$ 14.00
I. Barušs — Koka kaijas, dzej	$ 3.00
S. Steiners — Kaķu kāzas, latv. t. dz. virkne	$ 1.50
J. Jaunsudrabiņš — Piemini Latviju	$ 2.50
Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā	$3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00
A. Balka — Vaļvīksnēm skanot, dzej.	$5.50
T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
Sakārt. L. Valtere — Rokdarbu rokas grāmata	$20.00

DABŪJAMAS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5,

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10% līdz $10.00 un 5% virs $10.00

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1976. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Mayflower REAL ESTATE LTD — REALTOR

A. LAKSTIGALA — pārstāvis

Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas īpašumu pirkšanai.

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu,

nesaistīgai informācijai zvanīt 1177 Brimley Rd. Scarboro—

438-7070

A. KRISTAPSONA

gaļas un gaļas

izstrādājumu veikals

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. CUKULS

A. BERZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA

OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS

816 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

REALTOR

DAVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ADAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

921-7121

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen).

Perupienips (Royal Jelly) no

ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

ERGĻU LIGZDAS

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Vitauta vīri

(Turpinājums no 2. lp.)

mit gadi ar sarkanās verdzības zīmogu?

Gluži otrādi. Ar lepnumu, kā mēs, tā igauņi, varam liecināt, ka mūsu likteņa sabiedrotie, kā savā zemē, tā svešās mājās dzīvodami, karstu ir sakūruši brīvības alku uguni. Vēl vairāk: šodien varam apstiprināt veco, bet tomēr mūžam jauno patiesību, ka kara lauks nav vienīgā vieta, kur darbojas un mirst vīri ar varoņa spēku. Arī laikmets bez kara trokšņa un ugunīm dzemdē varoņus. Tā tas ar mūsu viena ceļa gājējiem — lietuvjiem.

Posta laikā, apspiestības žņaugos, nebrīvībā un drūmā nākotnes skatījumā, kad sabrūk izredzes un uzraušas bažas, lietuvji savā dzimtajā zemē atkal aug par Vitauta vīriem, riskēdami, cīnīdamies iespējamiem līdzekļiem un nešaubīgi ticēdami Lietuvas jaunajai dienai.

Spraugas dzelzs aizkarā ar katru dienu kļūst platākas, un Kremļa vardarbji nav vairs spējīgi tās aizdarīt ar melu propagandu. Pa šīm spraugām mēs redzam kādu kara lauku, ne tā parastā nozīmē, ar jauniem varoņiem, kas sevi ziedo Lietuvas brīvībai, cīnīdamies ar gara spēkiem un bezbailīgi pauzdami okupantiem lietuvju tautas dziņu pēc savas valsts.

Daudzu vārdi mums zināmi: Taribalda 1969. gadā, Kazlauskas 1970. gadā, Tamonis 1975. gadā un citi. Šie Vitauta vīri nav tikai dārgi un neaizstājami pašiem lietuvjiem, bet tie visai brīvajai pasaulei simbolizē un atgādina kādas mazas tautas lielo cīņu pret verdzību, postu un pazemojumiem.

Mēs nezinām visu šo drošsirdīgo cīnītāju vārdus. Bet mēs gan zinām, ka ar katru verdzības gadu dzimtenē spīts un pretestība pieņemas — tik kvēlas un dziļi aptverošas ir lietuvju brīvības alkas.

Aicinātājs un iedvesmotājs sauklis katra lietuvja sirdī — mēs bez Viļņas nerimsim, kas reiz skanēja viņu tēvzemē, šodien atkal nodim visā pasaulē un visur, kur vien svešumā izaugušas lietuvju salas un saliņas. Un šis sauklis šodien parafrazējams tikpat skaļā un neatlaidīgā prasībā — mēs bez brīvības nerimsim!

Mēs zinām — tas dziļi gulst arī lietuvju cietējos tundrās un sniegos un salā. Viņu likteņbrāļi — latvieši un igauņi, kopējo darbu veicot, blakus lietuvju dzeltenizaļsarkanajam karogam šodien pacel savējos — ar to pašu saukli.

Lai Dievs piešķir brīvību, izturību, spēku un uzupurēšanās lielumu dižo vīru zemei Lietuvai!

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKA

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī LA spiestuvē 125 Broadview Ave.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

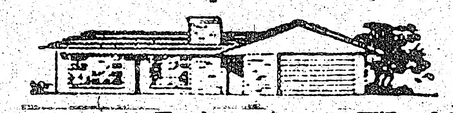

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē viņa pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlalde

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
151A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1461
895 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LAI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

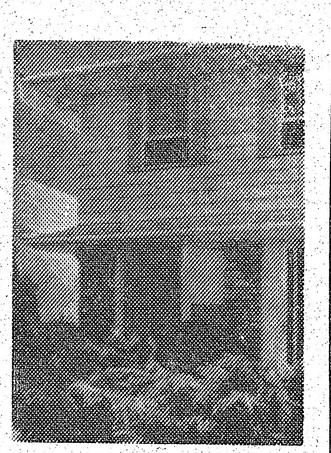

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 Īpašnieks Arturs Mīme
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalve
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ■ dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
■ dāvanas dažādiem gadījumiem
■ latviskos rokdarbus
■ keramiku, gleznas, audumus
■ šujam modernas drēbes un tautiskos tērpus.

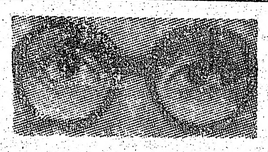

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude
Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

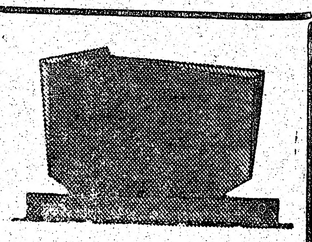

PIEMINEKĻI
Īpaušu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

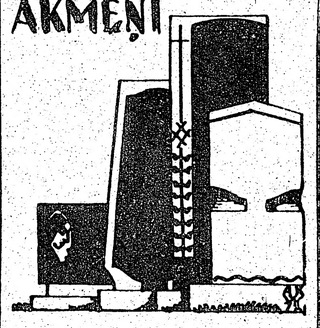

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

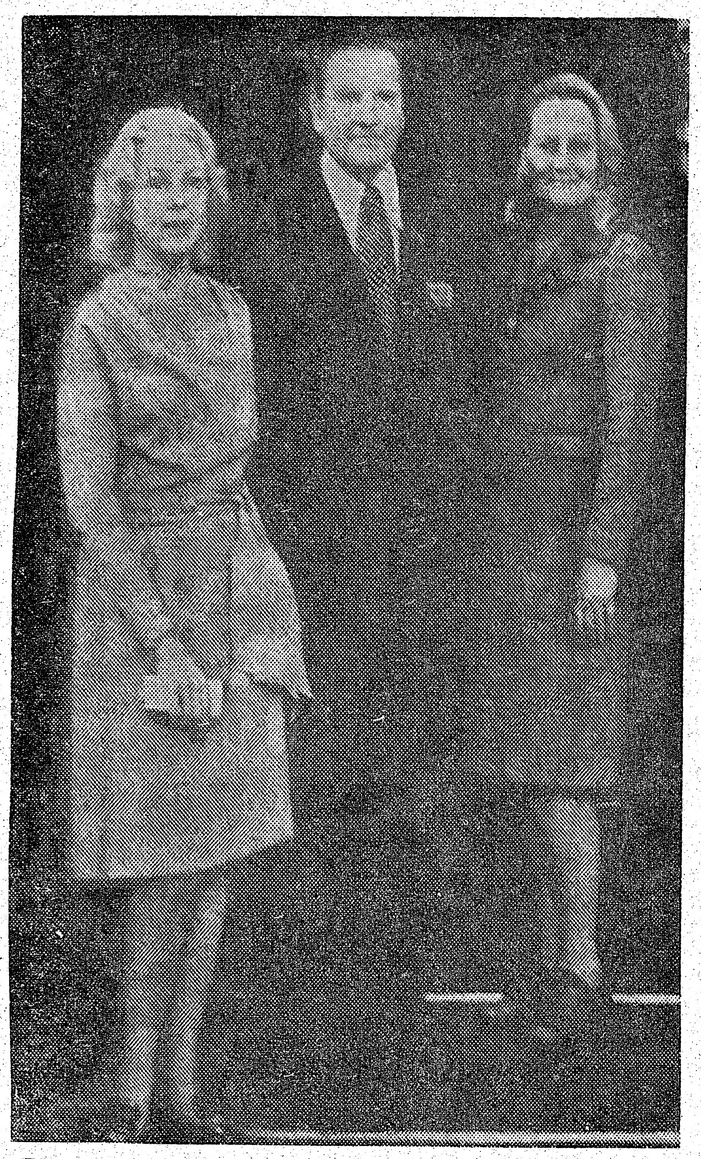

Rīgā janvāŗa beigās notika Latvijas komūnistu partijas 22. kongress, kuŗā partijas centrālās komitejas pirmais sekretārs A. Voss, kas pazīstams kā ļoti paklausīgs Maskavas kalps, bargi norājis mazākos pakalpiņus, kas pietiekami nav izdzinuši Latvijas strādniekus un kolchozniekus, lai piepildītu „plašās dzimtenes" cauro maisu. Augšējā attēlā, kas pārņemts no Rīgas nedēļas izdevuma Literātūra un Māksla, viņš redzams starp divām kongresa dalībniecēm. Debatēs piedalījušās arī trīs sievietes: Sarkanā Kvadrāta brigadiere V. Kronberga, Latvijas PSR izglītības ministre M. Kārkliņa un Talsu rajona kolchoza „Draudzība" zootechniķe G. Bērziņa. Ievērojot komūnistiem „iedzimto" konspirāciju, attēlā nevienam vārdi nav minēti

Niksons pošas uz Ķīnu

Ķīnas ziņu aģentūra Hisinhua ziņoja, ka agrākais ASV prezidents Ričards Niksons ar dzīvesbiedri Petiju ielūgti apmeklēt Ķīnu un ka viņi ielūgumu pieņēmuši ar pateicību. Apmeklējums paredzēts 21. februārī, kas iezīmēs Niksona pirmā Ķīnas apmeklējuma 4 gadu atceri. Ķīnieši atsūtīs Niksonam pretī lidmašīnu viņa dzīves vietā Kalifornijā. Pekingas pārsteiguma ielūgums Niksonam kā privātai personai apmeklēt Ķīnu radījis plašus minējumus par iespējamiem Pekingas politiskiem motīviem. ASV prezidenta Forda preses sekretārs Rons Nesens izteicies, ka Niksona apmeklējums nesagādās nekādas pārmaiņas ASV un Ķīnas attieksmēs, ne arī ASV iekšlietu politikā. Daži novērotāji domā, ka sirsnīgais ielūgums Niksonam liecinot, ka ķīnieši nav apmierināti ar Forda administrāciju. Prezidenta Forda nesenais apmeklējums Ķīnā bijis diezgan ierobežots un viņš neesot saņēmis tāda veida apsveikumus, kādus saņēmis Niksons pirms četriem gadiem, kad ASV lauza iesalušās ASV un Ķīnas attieksmes. Arī Niksona meita Džūlija un znots Dēvids Eizenhauers sirsnīgi uzņemts Ķīnas apmeklējuma laikā, kas notika drīz pēc Forda vizītes. Ķīnā plašu publicitāti ieguvusi Eizenhaueru pieņemšana pie Maocetunga.

Pieci latvieši ziemas olimpiadā

RĪDZINIEKI — KAMANIŅU BRAUCĒJI — PĀRĀKIE VISĀ PAD. SAVIENĪBĀ

Eiropas meistarsacīkstēs kamaniņu nobraucienos Hammarstrandē, Zviedrijā, labus panākumus guva rīdzinieki un pārveda mājā divas medaļas.

Nobraucienā sievietēm — vieniniecēm pirmo vietu ieguva Vera Zozuļa no Rīgas (pēc uzvārda krieviete). Nobraucienā divniekā vīriešu klasē — latvieši — rīdzinieki Aigars Krikis un Dainis Bremze ieguva trešo vietu un bronzas medaļu, aiz austrumvāciešiem un norvēģiem.

Vieninieku startā Aivars Krikis palika ceturtajā vietā, bet Dainis Bremze bija devītais, abi starp pirmajiem desmitiem. Tas viņiem pavēra ceļu uz ziemas olimpiskajām spēlēm Insbrukā.

Laikraksts Cīņa 20. janv. numurā ziņoja, ka olimpisko spēļu komandā bez Veras Zozuļas iedalīti vēl arī Rolands Upenieks un Valdis Ķuzis, kuŗi abi trenējoties Cēsīs. Ja tā, tad krievu komandā Insbrukā atrodas četri latvieši, visi kamaniņu braucēji, bet Kanadas komandā ātrslidotāja Silvija Burka.

Ziemas olimpiskās spēles Insbrukā sākās 4. februārī un ilgs 10 dienas — līdz 14. februārim. Tanīs izcīnīs pavisam 35 zelta medaļas un to sadalījums — ātrslidošanu deviņas, bobslejā — 2, biatlonā — divas, daiļslidošanā — četras, kamaniņu sportā — trīs, hokejā — viena, slēpošanā un nobraucienos — 16 medaļas. Pirmo triju vietu ieguvēji saņems zelta, sudraba un bronzas medaļas, bet triju tālāko vietu ieguvēji saņems diplomus.

P. B.

Gala vārdu teiks tauta

(Turpinājums no 1. lp.)

ņevs, viņam vienā vai otrā veidā būs jāreaģē pret franču komūnistu 22. partijas kongresā deklarētām ķecerībām. Brežņevam būs jāpieskaŗas arī ķīniešu ābecei — pēdējās nedēļas politiskajiem notikumiem Pekingā. Ko īsti nozīmē vicepremjēra Tenga aizstāšana ar līdz šim atklātībā gaužām maz pazīstamo sarkanās Ķīnas slepenā dienesta šefu Hua Kuofengu. Vai jaunais Čuenlaja pēctecis mēģināja izlīdzināt arvien pieaugošo Maskavas un Pekingas konfrontāciju, vai arī viņa vadībā abi komūnisma milži atradīs ceļu uz vēl nedzimušu austrumu detanti? Kā lietas šajā plāksnē izveidosies, to šodien nevar pateikt ne jau bērna prāta līmeni sasniegušais Mao, ne arī superdiplomāti Kisingers un Gromiko.

Līdz Pad. savienības komunistijas 25. kongresa sanākšanai, pasaules uzmanības degpunktā viegli var nonākt Belgrada. Vecīgais, bet arvien vēl možais Dienvidslavijas diktātors Tito pagājušā nedēļā uz apsūdzēto sola nosēdināja sešus vecus dienvidslavu kompartijas biedrus. Šie bijušie Tito uzticības vīri slepenībā kaluši plānus, kā pēc Tito nāves īstenot Dienvidslavijas atgriešanos Kremļa apkampienos. Tito nav mīkstčaulis. Nav šaubu, ka dienvidslavu flirtētājiem ar Kremli jau uzceltas publiskas karatavas. Un te Brežņevam gribot negribot būs jāparāda, vai kopš Čehoslovakijas invāzijas radītā doktrina ir tikai tukšs ziepju burbulis, vai draudošā akcija iepretim tiem, kas nomaldījušies no Kremļa sludinātā sociālisma ceļa...

Vašingtonā ārlietu ministra Kisingera akcijas turpina slīdēt lejup. Droši vien eventuālās SALT sarunu otrā posma vienošanās parakstīšana būs Kisingera diplomātiskās karjēras kulminācijas un arī norieta punkts.

Būtu aplami novelt visas ASV kļūmes ārpolitikā vienīgi uz Kisingera pleciem.

Mums jāpatur prātā divi svarīgi faktori. Baltajā namā šodien sēž prezidents, kas nav tautas ievēlēts. Kaut arī tautas vairākums akceptē Forda amata pienākumu veikšanu, viņa partijai kā tautas vietnieku namā, tā arī senātā nav kvoruma. Citiem vārdiem tas nozīmē, ka valdības galvam nav atbalsta abās ASV likumdošanas iestādēs. To varētu uzskatīt par amerikāņu konstitūcijas aģārnību, bet, diemžēl, tā ir rūgta patiesība. Cik lielas ir Forda izpildvaras robežas, to rāda Angolas gadījums. Kā Fords, tā arī Kisingers prasīja amerikāņu likumdevēju akceptu Maskavas atbalstīto sazvērnieku plānu apturēšanai Angolā.

Kas pamudināja ASV likumdevējus ignorēt prezidenta un ārlietu ministra ieteikto nostāju? Šoreiz tās nebija demokratu un republikāņu partijas pretišķības. Faktiskais iemesls bija Vietnamas kaŗa rūgtās pagŗras, kas vēl ir arī amerikāņu tautā. Tāpēc amerikāņi atteicās no Angolas un varbūt tādēļ varēja notikt arī Helsiku politiskā traģikomēdija.

Aleksandrs Ķegumnieks

Miljoni par kriminālromāniem

MIRUSI KRIMINĀLROMĀNU RAKSTNIECE, AGATE KRISTI, KURAS DARBI IZDOTI 400 MILJ. EKSEMPLĀROS

Priekškars ir nolaidies pār „Mistēriju karalienes" Agates Kristi dzīvi. Pirmdien, 12. janvārī, aptumsa ugunis pie diviem Londonas teātriem: vienā no tiem rādīja Peļu slazds, otrā Slepkavība mācītāja mājā. Abu lugu autore — pazīstamā kriminālromānu un lugu rakstniece Agate Kristi, neapstrīdēta šī literātūras veida meistare visas pasaules mērogā — bija beigusi savas dzīves gaitas 85 gadu vecumā. Savā 80 gadu dzimšanas dienā viņa teica, ka esot publicējusi 80 darbu; kopš tā laika klāt nākuši vēl nedaudzi un 2 darbi palikuši manuskriptā.

Agate Kristi sākusi rakstīt jau 20 gadu vecumā, bet iespiedumā pirmais romāns Noslēpums Stailā parādījās 1920. gadā. Šajā darbā pirmo reizi parādās beļģu detektīvs Herkuless Puarē (Poiret), kuŗa dēkas un panākumi turpinās vēlākos Kristi darbos. Tā kā tagad jau slavenajam Puarē vajadzētu būt sirmgalvim deviņdesmitos gados, Kristi bija nolēmusi savā romānā — Priekškars: Puarē pēdējā lieta, detektīvu mierīgi nolikvidē. Tas bija tik grūti izdarāms, ka tā lūgusi šo romānu publicēt tikai pēc viņas nāves. Lasītāji tomēr domāja citādi, un melnūsainā detektīva „pēdējā lieta" izvērtās par Agates Kristi pēdējo publicēto romānu. Viņa sekoja mūžībā tikai trīs mēnešus pēc Puarē „nāves".

Herkulesam Puarē populāritātē ļoti tuvu stāvēja Kristi otrs detektīva tips — Miss Marple — vecīga jaunkundze, kam ir lieli dotumi saskatīt nozieguma pēdas, atklāt visniecīgākās liecības un beigās notvert vainīgo. Šo Miss Marple lieliski tēloja filmās nelaikā aktrise Margarete Raserforda.

Savos romānos Agate Kristi bija meistare sarežģījumu radīšanā, pēdu jaukšanā un pēc tam — loģiskā atrisinājumā, kaut arī reizēm tas liekas mazliet par daudz „ticams". Viņas lielākā prasme bija lasītāju vai lugas skatītāju samulsināt, tā uzturot interesi līdz pat beidzamam brīdim.

Vairākus no saviem romāniem Kristi pārstrādāja lugās un filmās. Vispopulārākā luga Peļu slazds autores nāves dienā piedzīvoja 9611 izrādi. Tā bija nepārtraukti repertuārā, un tā tulkota daudzās valodās. Vai šī luga būtu tiešām kaut kas sevišķs? To neapgalvo pat ne Kristi pati. Bet tā saista skatītāju interesi, tajā ir daudz satraucošu brīžu. Slepkavība Austrumu ekspresī ir filma, kas iemantojusi lielu ievērību; tajā piedalās izcili aktieŗi, bet Kristi tomēr par savu labāko filmu uzskata Prokurātūras liecinieku.

Agates Kristi darbi tulkoti vairāk nekā 100 valodās, izdoto eksemplāru skaits pārsniedz 400 miljonus. Šajā ziņā kriminālromānu rakstniece pārspēj pat Šekspīru. Ja arī darbi neizceļas ar sevišķām literārām stila vērtībām, tie rakstīti skaidrā, viegli lasāmā veidā un ir laba atpūtas brīžu lasāmviela.

Agates Kristi tēvs bijis amerikānis, māte angliete. Viņa dzimusi Anglijā, Kornvalā, 1914. gadā precējusies ar pļkv. Arčibaldu Kristi, no kuŗa vēlāk šķīrusies. Sakarā ar šķiršanos notika kāda mistērija Agates dzīvē: viņa pazuda no mājām, kaut kur atrada viņas automašīnu un drēbes; domāja, ka viņa izdarījusi pašnāvību. Pēc 12 dienām viņu atrada kādā viesnīcā, kur tā bija pierakstījusies uz sava vīra mīļākās vārda. Agate apgalvoja, ka esot zaudējusi atmiņu un par šo notikumu visā savā dzīvē nekad nav vēlējusies runāt. Otrs vīrs bijis archaiologs Maksis Malovans. Pavadot vīru viņa ekspedīcijās, Āzijā un citur, Kristi savākusi daudz materiālu saviem turpmākajiem darbiem. Beidzamos dzīves gadus viņa dzīvoja mierīgi un noslēgti, netālu no Londonas. 1971. gadā karaliene viņai piešķīra „Britu imperijas dāmas" ordeni (D.B.E.). Cik lielu bagātību Agate Kristi ar saviem kriminālromāniem un lugām sapelnījusi, neviens nevar pateikt. Domā, ka mantojums sniedzas vairākos miljonos mārciņu. Peļu slazda ienākumus viņa novēlējusi savam vienīgajam mazdēlam Matvejam Pričardam.

Kad skatījāmies Peļu slazdu 1953. g., tad galv. lomas tēlotājs Ričards Atenboro bija vēl jauns aktieris; lugā viņš mēģina nožņaugt kādu sievieti, ko toreiz tēloja viņa sieva — Šīla Sims, arī pavisam jauna. Tagad šajās lomās redzēti katrā jau 22 citi aktieŗi, un Atenboro pāŗa bērni jau pieauguši. Bet Peļu slazds vēl aizvien pievelk skatītāju tūkstošus. Arī atjautīgā Miss Marple, kas pārdzīvo savu radītāju, vēl ilgi saistīs lasītāju uzmanību ar savām detektīves dēkām.

A. L.

FILADELFIJA

● DV Filadelfijas apvienība 25. janvārī nodeva 25 dolarus Filadelfijas latviešu sestdienas skolai. Dāvana bija Draudzīgā aicinājuma atcerei. Apvienības Ziemsvētku akcijā līdzekļu vākšanā savākts 1700 dol. Tā ir lielākā summa, ko apvienība šai akcijā savākusi savā pastāvēšanas laikā. Līdzekļu vākšanā sevišķu pateicību apvienība izteikusi E. un A. Kupferiem, V. F. Bulkam un apvienības aprūpes daļas vadītājam P. Tūlim.

—be